ผู้ส่งออกเตือนสติรัฐ! อย่าดีใจข้าวราคาสูง ไทยส่อเสียตลาดในอนาคต

ผู้ส่งออกข้าว เตือนรัฐบาลอย่าดีใจ! ราคาข้าวแพง แต่ส่งออกได้น้อย เพราะไทยกำลังสูญเสียตลาดในระยะยาว ด้านผู้ผลิตอาหารสัตว์ จี้ศุภจี เร่งเคาะแผนนำเข้า “ข้าวโพด-ข้าวสาลี

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกกิตติมศักดิ์สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยถึงการส่งออกข้าวไทยที่ลดลงส่วนหนึ่งเพราะราคาข้าวสูงขึ้นว่า ราคาข้าวที่สูงขึ้น รัฐบาลไม่ควรดีใจ เพราะข้าวไทยกำลังเผชิญวิกฤตการณ์ส่งออกไม่ได้ อาจสูญเสียส่วนแบ่งตลาดและความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว โดยไทยอาจไม่มีโอกาสกลับไปเป็นแชมป์ผู้ส่งออกข้าวโลกได้อีก ล่าสุดไทยอยู่อันดับ 3 และมีโอกาสตกไปอยู่อันดับ 4 เพราะอาจถูกปากีสถานแซงได้ในอนาคต

“ราคาข้าวสูงขึ้นมาก โดยข้าวขาว 5% ไทยตันละ 485 เหรียญสหรัฐฯ ขณะที่เวียดนาม 420 เหรียญฯ ปากีสถาน 410 เหรียญฯ และอินเดีย 388 เหรียญฯ ทำให้ผู้ซื้อเริ่มซื้อข้าวจากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่า ส่วนข้าวหอมมะลิไทยก็เผชิญวิกฤติไม่แพ้กัน โดยข้าวหอมมะลิไทย ตันละ 1,100 เหรียญฯ แต่ข้าวหอมกัมพูชา 750 เหรียญฯ และเวียดนาม 525-555 เหรียญฯ ส่งผลให้ตลาดข้าวหอมดั้งเดิมของไทย อย่างฮ่องกงและจีน ซื้อของ 2 ประเทศแทน”

สาเหตุที่ทำให้ราคาข้าวไทยแพง เกิดจากการเก็งกำไรในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มโรงสี ประกอบกับ น้ำท่วมภาคกลางเมื่อเดือนก่อน ทำให้ผลผลิตข้าวออกสู่ตลาดช้าไปราว 1 เดือน, ความต้องการซื้อจากแอฟริกาช่วงคริสต์มาสและปีใหม่, เรือบรรทุกสินค้าขนาดใหญ่ เข้ามารับขนส่งข้าวไทย ผลักดันให้ราคาข้าวไทยสูงขึ้นแบบไร้เหตุผล

นอกจากนี้ ข้าวไทยยังเผชิญปัญหาเชิงโครงสร้าง ผลผลิตต่อไร่ต่ำสุดประเทศหนึ่งของโลก สวนทางต้นทุนการผลิต ที่สูงขึ้น โดยไทยมีผลผลิตเพียง 456 กก.ต่อไร่ น้อยกว่าจีนที่ทำได้ 1,146 กก., เวียดนาม 979 กก., อินเดีย 704 กก., กัมพูชาก็มากถึง 578 กก. เพราะรัฐบาลขาดการพัฒนาการผลิตมานาน และเน้นช่วยเหลือระยะสั้น เช่น แจกเงินเกษตรกร ภาครัฐจึงควรเร่งปฏิรูปภาคการผลิตข้าวทั้งระบบ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยให้ถูกเวลา และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น เพื่อให้ต้นทุนไทยลดลงและแข่งขันกับทั่วโลกได้

“อีกเรื่อง คือ ขาดแคลนแรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะกัมพูชาที่หายไป 30-40% ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการทำงานที่ท่าเรือ จากเดิมโหลดสินค้าลงเรือ 1 สัปดาห์ ต้องยืดไปถึง 20 วัน ผู้ส่งออกต้องแบกรับต้นทุนค่าปรับเรือที่สูงขึ้น หากรัฐบาลยังไม่มีแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ไทยอาจปลูกข้าวไว้บริโภคเอง แต่ไม่สามารถส่งออกได้เลย เพราะตลาดส่งออกข้าวที่หายไป จะเป็นผลกระทบรุนแรงต่อเศรษฐกิจ และเกษตรกรไทย”

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อวันที่ 6 พ.ย. 2569 นายพรศิลป์ พัชรินทร์ตนะกุล นายกสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย ได้ทำจดหมายเปิดผนึกถึงรองนายกรัฐมนตรีและรมว.พาณิชย์ นางศุภจี สุธรรมพันธุ์ ในฐานะประธานคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (นบขพ.) ขอให้เร่งพิจารณานโยบายนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ (ข้าวสาลีและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ปี 70 ภายใต้มาตรการ 3 : 1 หรือการซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ใน

ประเทศ 3 ส่วน ต่อการนำเข้าข้าวสาลีและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 1 ส่วน ไม่เช่นนั้นจะเกิดผลกระทบหลายด้าน โดยเฉพาะวัตถุดิบอาหารสัตว์ขาดแคลนเข้าขั้นวิกฤต เพราะผู้ประกอบการไม่สามารถวางแผนนำเข้าได้ จากปกติต้องใช้เวลาวางแผน-สั่งซื้อ-และส่งมอบสินค้านำเข้าอย่างน้อย 3-6 เดือน ทำให้ขณะนี้ โรงงานอาหารสัตว์ ต้องนำสต๊อกสำรองมาใช้แล้ว

ที่มา ไทยรัฐออนไลน์

ผู้ส่งออก ชี้ ข้าวไทยวิกฤติ! ราคาสูงกว่าคู่แข่ง 100 ดอลลาร์ เสี่ยงเสียตลาดโลก-หลุดอันดับ 3

KEY POINTS

- *ราคาข้าวไทยสูงกว่าคู่แข่งในตลาดโลกเกือบ 100 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน ทำให้สูญเสียความสามารถในการแข่งขันด้านราคา*
- *ไทยมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียส่วนแบ่งตลาดและอาจตกจากอันดับ 3 ของผู้ส่งออกข้าวโลก เนื่องจากผู้ซื้อหันไปหาข้าวราคาถูกจากประเทศอื่น*
- *สาเหตุหลักมาจากปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น ผลผลิตต่อไร่ต่ำและต้นทุนการผลิตสูง ประกอบกับการเก็งกำไรภายในประเทศ และปัญหาขาดแคลนแรงงาน*

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกกิตติมศักดิ์ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยถึงสถานการณ์การส่งออกข้าวไทยที่ปรับตัวลดลงว่า รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ควรดีใจกับสถานการณ์ราคาข้าวในประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้น

ขณะนี้ข้าวไทยกำลังเผชิญวิกฤติด้านการส่งออก ไม่สามารถแข่งขันด้านราคาในตลาดต่างประเทศได้ ส่งผลให้ไทยเสี่ยงสูญเสียส่วนแบ่งตลาดและความสามารถในการแข่งขันในตลาดข้าวโลกระยะยาว จนอาจหมดโอกาสกลับไปเป็นแชมป์ผู้ส่งออกข้าวโลกอีก โดยปัจจุบันไทยอยู่อันดับ 3 แต่มีโอกาสถูกปากีสถานแซงหน้า และตกไปอันดับ 4

สาเหตุสำคัญมาจากราคาข้าวไทยที่อยู่ในระดับสูง โดยข้าวขาว 5% ของไทยมีราคาสูงถึง 485 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ประเทศคู่แข่งอย่างเวียดนามอยู่ที่ 420 ดอลลาร์ ปากีสถาน 410 ดอลลาร์ และอินเดีย 388 ดอลลาร์ ความแตกต่างด้านราคาที่สูงกว่าคู่แข่งหลายสิบถึงเกือบร้อยดอลลาร์ต่อตัน ทำให้ผู้ซื้อในตลาดต่างประเทศเริ่มหลีกเลี่ยงและหันไปซื้อข้าวจากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่า

ส่วนข้าวหอมมะลิไทยก็เผชิญวิกฤติไม่แพ้กัน โดยมีราคาสูงถึง 1,100 ดอลลาร์ต่อตัน ขณะที่ข้าวหอมจากกัมพูชา ซึ่งเดิมต้องส่งออกผ่านไทย แต่ติดปัญหาสถานการณ์บริเวณชายแดน ได้หันมาส่งออกโดยตรงและตั้งราคาเพียง 750 ดอลลาร์ต่อตัน

ส่งผลให้ตลาดข้าวหอมดั้งเดิมของไทยอย่างฮ่องกงและจีนลดการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยลงอย่างมาก และหันไปนำเข้าข้าวหอมจากกัมพูชาและเวียดนามแทน เนื่องจากคุณภาพข้าวของประเทศคู่แข่งพัฒนาขึ้นจนทัดเทียมไทย แต่มีราคาถูกกว่ามาก โดยปัจจุบันข้าวหอมกัมพูชาจำหน่ายในราคากว่า 700 ดอลลาร์ต่อตัน ส่วนข้าวหอมเวียดนามอยู่ที่ 525-555 ดอลลาร์ต่อตัน

สำหรับสาเหตุหลักที่ทำให้ข้าวไทยมีราคาแพง มาจากหลายปัจจัย ทั้งการเก็งกำไรภายในประเทศโดยเฉพาะกลุ่มโรงสีที่ถือครองสต็อกเพื่อเก็งกำไร ประกอบกับปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ภาคกลางเมื่อเดือนที่ผ่านมาส่งผลให้ผลผลิตข้าวออกสู่ตลาดล่าช้าไปประมาณ 1 เดือน

นอกจากนี้ ยังมีความต้องการซื้อข้าวจากตลาดแอฟริกาในช่วงเทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่ รวมถึงการเข้ามาของเรือขนาดใหญ่เพื่อรับสินค้า ซึ่งเป็นปัจจัยผลักดันให้ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้น

นายชูเกียรติ กล่าวว่า ขณะเดียวกัน ข้าวไทยยังเผชิญปัญหาเชิงโครงสร้าง โดยมีผลผลิตต่อไร่อยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง สวนทางกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยไทยมีผลผลิตเพียง 456 กิโลกรัมต่อไร่ ต่ำกว่าจีนที่ทำได้ 1,146 กิโลกรัม เวียดนาม 979 กิโลกรัม อินเดีย 704 กิโลกรัม และกัมพูชา 578 กิโลกรัม สาเหตุสำคัญมาจากการขาดการพัฒนาภาคการผลิตอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ภาครัฐมุ่งเน้นมาตรการช่วยเหลือระยะสั้น เช่น การแจกเงิน ซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้นภาครัฐจึงควรเร่งปฏิรูปภาคการผลิตข้าวทั้งระบบ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอย่างถูกวิธีและถูกช่วงเวลาตลอดจนเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งทั่วโลก

นอกจากปัญหาด้านราคาแล้ว ภาคการส่งออกข้าวไทยยังประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานต่างด้าวอย่างหนัก โดยเฉพาะแรงงานกัมพูชาที่หายไปถึง 30-40% จากปัญหาสถานการณ์บริเวณชายแดน ส่งผลกระทบต่อกระบวนการทำงานในท่าเรือและการขนถ่ายสินค้าลงเรือ โดยระยะเวลาการโหลดสินค้าจากเดิมใช้เพียง 1 สัปดาห์ ต้องยืดออกไปเป็น 20 วัน ทำให้ผู้ประกอบการต้องแบกรับต้นทุนค่าปรับเรือที่เพิ่มสูงขึ้น

"หากรัฐบาลยังไม่มีแนวทางแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างทั้งด้านการผลิตและการส่งออกจริงจังอีกไม่กี่ปี ประเทศไทยอาจกลายเป็นเพียงประเทศปลูกข้าวบริโภคภายในประเทศ แต่ไม่สามารถส่งออกได้อีก การที่ข้าวไทยทยอยสูญเสียตลาดต่างประเทศจะกระทบรุนแรงต่อเศรษฐกิจและกระดูกสันหลังของชาติระยะยาว" นายชูเกียรติ กล่าว

ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

'เอลนีโญ'-'ความมั่นคงอาหาร'กดดันตลาดข้าว ห่วงราคาผันผวนไทยชวดโอกาสทอง

เมื่อเร็วๆนี้ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เดินทางไปศึกษาภาวะผลผลิตข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2569/70 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนการประชุมประเมินภาวะการผลิตและการค้าข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2569/70 ร่วมกับสมาคมโรงสีข้าวไทย และสมาคมโรงสีข้าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกกิตติมศักดิ์ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยว่า ช่วง 10 เดือนที่ผ่านมา (ม.ค.-ก.ย.) 2569 ไทยส่งออกข้าวเฉลี่ยเพียง 5 ล้านตัน หากจะให้ได้ 7 ล้านตันตามเป้าหมายต้องส่งออกเฉลี่ยเดือนละ 7 แสนตันจากนี้ แต่การส่งออกล่าสุด ก.ย. อยู่ที่ 5.4 แสนตันเท่านั้น

สาเหตุสำคัญมาจากผู้นำเข้าหลักในตะวันออกกลางโดยเฉพาะอิรักซึ่งปกติจะนำเข้าปีละ 1 ล้านตัน ไม่สามารถนำเข้าไปเนื่องจากการปิดช่องแคบฮอร์มุซ แต่ช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมามีการนำเข้าได้แล้วแต่ต้องผ่านประเทศตุรกี จอร์แดน ซีเรีย ซึ่งทำให้มีต้นทุนโลจิสติกส์เพิ่มขึ้นเฉลี่ยตันละ 150 ดอลลาร์ ทำให้การนำเข้ายังลดลงอย่างมาก

นายชูเกียรติ กล่าวอีกว่า จากสถานการณ์เอลนีโญ และการรักษาความมั่นคงด้านอาหารในหลายประเทศทำให้ผู้นำเข้าข้าวได้แก่ ฟิลิปปินส์ กลับมานำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มขึ้นถึง 263% ปริมาณรวม 6.34 แสนตัน ช่วง 9 เดือนแรกปีนี้ เช่นเดียวกับมาเลเซีย ที่นำเข้าเพิ่มขึ้น 154.9% ปริมาณ 4.78 แสนตัน สาธารณรัฐฯคองโก เพิ่มขึ้น 63.3% ปริมาณ 1.72 แสนตัน

ห่วงตลาดเมินข้าวไทยเหตุราคาสูง

“แม้ว่าฟิลิปปินส์ มีแผนจะนำเข้าข้าวมากก็จริงแต่ราคาข้าวของไทยสูงกว่าคู่แข่งอื่นๆ โดยข้าวขาวของไทยอยู่ที่เฉลี่ยตันละ 480 ดอลลาร์ ขณะที่เวียดนามอยู่ที่ตันละ 420 ดอลลาร์ ส่วนปากีสถานอยู่ที่ 415 ดอลลาร์ และอินเดียอยู่ที่ 385 ดอลลาร์ซึ่งราคาที่สูงกว่าคู่แข่งอาจทำให้ผู้ซื้อไม่ตัดสินใจเลือกซื้อข้าวจากไทย เพราะนอกจากราคาแล้วยังต้องมีค่าขนส่งและปัจจัยอื่นๆ ที่ต้องนำมาพิจารณาร่วมอีก โดยที่ผ่านมา ฟิลิปปินส์ นำเข้าเฉลี่ยปีละ 5 ล้านตัน แต่ 80% นำเข้าจากเวียดนาม”

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยขาดแคลนแรงงาน ที่ส่วนใหญ่เป็นชาวกัมพูชาที่ซัปพลายหายไปหลังการปิดด่าน ประกอบกับฝนตกทำให้ผู้ส่งออกเสี่ยงที่จะส่งมอบสินค้าไม่ทันเวลา

นายชูเกียรติ กล่าวอีกว่า สำหรับเป้าหมายการส่งออกปี 2570 เบื้องต้นตั้งไว้ที่ 7 ล้าน จากปัจจัยบวกอย่างเอลนีโญและความมั่นคงด้านอาหาร ที่หลายประเทศห่วง ว่า ปริมาณผลผลิตอาจลดลงจึงเร่งนำเข้าทั้งฟิลิปปินส์ มาเลเซีย หรือแม้แต่อินโดนีเซียที่เริ่มส่งสัญญาณการ กลับมานำเข้าหลังจากชะลอไปนานกว่า 2 ปีโดยให้ไปใช้ผลลิตในประเทศแทน ทั้งนี้ผู้นำเข้าส่วนใหญ่จะเน้นการเพิ่มปริมาณการนำเข้าเพื่อคงสต๊อกไว้ให้นานขึ้นจากเฉลี่ย 3 เดือน เพิ่มเป็น 9 เดือน

สงครามปะทุกดดันต้นทุนขนส่ง

สำหรับเรื่องของความมั่นคงอาหารกับภาวะสงครามนั้นหากสงครามปะทุขึ้นมาอีก ก็จะทำให้ราคาน้ำมันและเส้นทางขนส่งสินค้าได้รับผลกระทบ แม้สถานการณ์จะอยู่ไกลจากประเทศไทย แต่ในแง่ผู้ซื้อข้าวจะนำปัจจัยต้นทุนน้ำมันและค่าขนส่งมาคำนวณรวมกับราคาข้าว ซึ่งไทยเสียเปรียบคู่แข่งอยู่แล้วในแง่ราคาข้าว ขณะที่ค่าขนส่งหากผู้นำเข้าพิจารณาประเด็นระยะทางก็อาจเลือกนำเข้าจากแหล่งอื่นๆ เช่น อินเดีย หรือปากีสถานแทน

“การตัดสินใจนำเข้าข้าวจากนี้ จะนำประเด็นค่าขนส่งมารวมด้วย เช่น สมมติว่า แอฟริกาซื้อข้าวจากไทยอาจต้องเสียค่าเฟดที่ 80 ดอลลาร์ แต่ถ้าซื้อจากอินเดียอาจอยู่ที่ 50 ดอลลาร์เท่านั้น ดังนั้นปัจจัยราคาข้าวจึงเป็นต้นทางหลักของการตัดสินใจแหล่งนำเข้าข้าวที่คุ้มค่าที่สุด”

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางภาวะการรักษาความมั่นคงอาหาร ทำให้หลายประเทศต้องเร่งนำเข้าข้าวเพื่อให้แน่ใจว่ามีสต็อกเพียงพอกับความต้องการและรักษาสมดุลราคาตลาดภายในไว้ แต่ภาวะเอลนีโญ กำลังทำให้ผลผลิตการเกษตรลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยอินโดนีเซียแม้จะมีความพยายามพึ่งพาผลผลิตในประเทศแต่สถานการณ์เอลนีโญกำลังทำให้อินโดนีเซียไม่มั่นใจผลผลิตในประเทศจนต้องกลับมานำเข้าข้าวอีกครั้ง

เอลนีโญทุบผลผลิตข้าวอินเดียลดลง

ขณะเดียวกัน ปริมาณข้าวในตลาดก็มีแนวโน้มลดลงจากผลเอลนีโญ โดยพบว่า อินเดียซึ่งเป็นผู้ผลิตรายสำคัญคาดว่าปริมาณผลผลิตปีนี้ จะลดลงราว 7 ล้านตัน จากเดิมเฉลี่ยที่ 155 ล้านตัน มาอยู่ที่ 147ล้านตัน ส่งผลให้ราคาในประเทศปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยข้าวขาว 5% ตันละ 385 ดอลลาร์ เพิ่มขึ้นมาจากตันละ 360 ดอลลาร์

เอลนีโญ ด้านหนึ่งทำให้หลายประเทศต้องกักตุน ซื้อข้าวจากไทยมากขึ้น แต่อีกมุมหนึ่งก็ทำให้ผลผลิตในประเทศไทยเองมีแนวโน้มลดลง แต่จากปริมาณฝนช่วงท้ายปีนี้ที่มีมากเพียงพอ คาดว่าปริมาณผลผลิตโดยรวมไม่น่าจะลดลงมากอย่างมีนัยสำคัญ แต่หากราคาข้าวไทยยังมีสูงอย่างในปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลจากต้นทุนที่สูงขึ้นนั้น ทั้งราคาน้ำมัน ค่าแรงงาน และค่าปุ๋ยเคมี

ดังนั้นเพื่อทำให้ข้าวไทยยังแข่งขันได้การเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ ผ่านการปรับปรุงพันธุ์ข้าวและการเพาะปลูกด้วยเทคโนโลยีและการเอาใจใส่ให้มากขึ้น ก็จะทำให้ข้าวไทยสามารถลดปัจจัยลบและเก็บเกี่ยวประโยชน์จากโอกาสทองแห่งในสภาวะตลาดปัจจุบันได้มากขึ้น

ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

ส่งออกข้าวไทยฉายแววปัญหา ห่วงความสามารถลด-โดนกัมพูชาแย่งตลาด

อุตสาหกรรมการส่งออกข้าวไทยมีปัจจัยความท้าทายที่ต้องเร่งขบคิดแก้ไข คือ โครงสร้างการแข่งขันของข้าวหอมมะลิที่เริ่มเปลี่ยนแปลง หลังคู่แข่งอย่างกัมพูชาขยายการส่งออกข้าวหอมเข้าสู่ตลาดเดิมของไทยมากขึ้น เป็นความเสี่ยงที่ไทยอาจสูญเสียส่วนแบ่งตลาดพรีเมี่ยมต่อเนื่อง และย้อนกลับมากดดันราคาข้าวของเกษตรกรในอีก 2-3 ปีข้างหน้า จากข้อมูลภาวะการผลิตและการค้าข้าวนาปี ปีการเพาะปลูก 2569/70 เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ระบุว่า ช่วงเดือนมกราคม-กันยายน 2569 ไทยส่งออกข้าวทุกชนิด 4.987 ล้านตัน ลดลง 19.3% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน มูลค่าส่งออก 94,945 ล้านบาท ลดลง 19.5% โดยข้าวหอมมะลิส่งออก 956,492 ตัน ลดลง 7.4% ข้าวหอมไทยลดลง 10.5% ข้าวขาวลดลง 9.7% และข้าวนึ่งลดลง 32% ขณะที่ตัวเลขขออนุญาตส่งออกตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-27 ตุลาคม 2569 อยู่ที่ 5.536 ล้านตัน ลดลง 15% และเฉพาะวันที่ 1-27 ตุลาคม 2569 มีปริมาณขออนุญาตส่งออก 549,609 ตัน ลดลง 21% จากเดือนตุลาคมปีก่อน

กัมพูชาพัฒนา-ราคาถูกกว่า

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกกิตติมศักดิ์สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยว่า ปัญหาที่น่ากังวลมากกว่าตัวเลขการส่งออกลด คือ ความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของข้าวไทย โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ ซึ่งในช่วงต้นฤดูปีนี้ราคายังอยู่ในระดับสูงมาก หากผู้ส่งออกซื้อข้าวจากโรงสีในระดับราคาปัจจุบัน ต้นทุนส่งออกข้าวหอมมะลิไทยอยู่ที่ประมาณ 1,100 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวหอมใหม่ของกัมพูชาเสนอขายอยู่ประมาณ 750 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ทำให้มีส่วนต่างสูงถึง 350 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน อดีตข้าวหอมกัมพูชาขายต่ำกว่าไทยประมาณ 50 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเท่านั้น ขณะที่คุณภาพข้าวหอมกัมพูชาก็ไม่ได้อยู่ห่างจากไทยเหมือนอดีต เพราะมีการปรับปรุงโรงสีและมีการลงทุนมากขึ้น ข้าว “ผกาลำดวน” ของกัมพูชาอยู่ในกลุ่มข้าวหอมที่ลูกค้ามองว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับข้าวหอมมะลิไทย

“ราคาเมื่อก่อนต่างกันประมาณ 50 เหรียญ ลูกค้ายังซื้อไทยได้ แต่วันนี้ถ้าราคาต่างกันหลายร้อยเหรียญ ลูกค้าก็ต้องคิด เพราะเขาทำกำไรได้มากกว่าถ้าไปซื้อข้าวกัมพูชา”

ฮ่องกงเริ่มเห็นส่วนแบ่งไทยหด

นายชูเกียรติกล่าวว่า สัญญาณการเปลี่ยนแปลงเริ่มเห็นในตลาดสำคัญ โดยเฉพาะฮ่องกง ซึ่งเป็นตลาดข้าวหอมเดิมของไทย ข้อมูลส่งออกข้าวไทยระบุ ช่วงเดือนมกราคม-กันยายน 2569 ฮ่องกงนำเข้าข้าวรวม 186,800 ตัน ลดลงเพียง 1.7% แต่ส่วนแบ่งของไทยลดจาก 56.4% ในช่วงเดียวกันของปี 2568 เหลือ 52.2% ตรงกันข้าม กัมพูชามีส่วนแบ่งเพิ่มจาก 6.8% เป็น 12.7% โดยปริมาณเพิ่มจาก 13,000 ตัน เป็น 23,700 ตัน หรือเพิ่มขึ้น 82.3% หากไม่สามารถแก้ปัญหาความสามารถในการแข่งขันได้ ตลาดข้าวหอมของไทยมีความเสี่ยงถูกคู่แข่งแย่งส่วนแบ่งประมาณปีละ 10% นอกจากฮ่องกงแล้วตลาดที่เริ่มเห็นแรงกดดันยังรวมถึงจีน สหรัฐอเมริกา และยุโรป โดยเฉพาะตลาดสหรัฐที่แม้ปัจจุบันกัมพูชายังมีฐานส่งออกไม่สูง แต่ปริมาณมีโอกาสขยับจากหลักหมื่นเป็นหลักแสนได้

“ตลาดใหญ่ของเราคืออเมริกา ตอนนี้กัมพูชายังเป็นหลักหมื่น แต่หลักหมื่นจะค่อยๆ กลายเป็นหลักแสน สิ่งที่เขาขึ้นหมายความว่าเราลง”

ข้าวขาวไทยก็แพงกว่าคู่แข่ง

นายชูเกียรติกล่าวว่า ปัญหาราคาไม่ได้จำกัดเฉพาะข้าวหอมมะลิ ข้าวขาวไทยก็มีส่วนต่างกับคู่แข่งค่อนข้างสูง ราคาที่ไทยต้องเสนอขายอยู่ประมาณ 480 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่เวียดนามประมาณ 420 ดอลลาร์ ปากีสถานประมาณ 415 ดอลลาร์ และอินเดียประมาณ 385 ดอลลาร์ ส่วนต่างราคาดังกล่าวมีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจของลูกค้า โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจโลกมีข้อจำกัด และผู้ซื้อให้ความสำคัญกับราคามากขึ้น โดยข้อมูลส่งออก 9 เดือนแรกสะท้อนภาพเดียวกัน โดยข้าวขาวไทยส่งออกลดลง 9.7% ส่วนข้าวนึ่งลดลงถึง 32%

ตลาดข้าวหอมหายปีละ 10%

นายชูเกียรติมองว่า ความเสี่ยงที่ต้องระวังไม่ได้อยู่ที่ปี 2569 เพียงปีเดียวแต่เป็นภาพอีกหลายปีข้างหน้า หากข้าวหอมไทยยังมีราคาแพงกว่าคู่แข่งต่อเนื่อง ขณะที่คู่แข่งพัฒนาคุณภาพและระบบส่งออกขึ้นมา ตลาดไทยอาจถูกแย่งไปปีละประมาณ 10% โดยเฉพาะข้าวหอมกัมพูชา ซึ่งมองว่าน่ากังวลมากกว่าเวียดนาม เพราะอยู่ในตลาดใกล้เคียงกับข้าวหอมมะลิไทยโดยตรง

ตลาดที่ไทยสูญเสียหรือเริ่มเห็นส่วนแบ่งลดลงแล้ว ได้แก่ จีน ฮ่องกง สหรัฐ และยุโรป โดยในกรณียุโรป ไทยยังมีข้อเสียเปรียบด้านต้นทุนภาษีเมื่อเทียบกับกัมพูชา สิ่งที่ต้องเร่งทำคือ แก้โครงสร้างต้นทุน โดยนายชูเกียรติเห็นว่า เกษตรกรไทยมีต้นทุนสูงเพราะใช้การจ้างในแทบทุกขั้นตอน ตั้งแต่หว่าน ใส่ปุ๋ย ไปจนถึงเก็บเกี่ยว แตกต่างจากคู่แข่งบางประเทศที่เกษตรกรทำงานด้วยตนเองมากกว่า หนึ่งในทางออกที่มองว่ายังสามารถดำเนินการได้คือการพัฒนาพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น เพื่อใช้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นมาชดเชยต้นทุนที่สูง แต่ที่ผ่านมาเรื่องดังกล่าวยังเดินหน้าได้ค่อนข้างช้า

ส่งออกลดแต่ข้าวใน ปท.ตึงตัว

ด้าน นายวันนิวัต กิติเรียงลาภ รองประธานบริษัท พงษ์ลาภ จำกัด และรองเลขาธิการสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย กล่าวว่า จากการหารือกับเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17-18 จังหวัด ภาพในปีนี้คือ ราคาข้าวโดยรวมดีกว่าปีก่อน แต่ในอีกด้านเกษตรกรต้องเผชิญต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ทั้งค่ารถเกี่ยวข้าว ปุ๋ย และค่าใช้จ่ายอื่นในการผลิต ขณะที่ปัญหาระยะยาวที่เกษตรกรอีสานสะท้อนมากคือ “แหล่งน้ำ” ซึ่งยังเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการผลิต

นายวันนิวัตตั้งข้อสังเกตถึงความผิดปกติของสถานการณ์ปีนี้ว่า แม้การส่งออกข้าวโดยรวมลดลง แต่ผู้ประกอบการยังต้องแข่งขันกันซื้อข้าว และราคาภายในกลับเพิ่มขึ้น ตัวเลข 9 เดือนแรกระบุว่า การส่งออกข้าวทุกชนิดเหลือ 4.987 ล้านตัน ลดลง 19.3% ขณะที่การส่งออกข้าวหลายประเภทลดลงพร้อมกัน หากนำตัวเลขส่งออกมาประเมินทั้งปีที่ประมาณ 6.8 ล้านตัน เทียบกับปี 2568 ที่ 8.3 ล้านตัน จะเท่ากับปริมาณข้าวสารที่ส่งออกลดลง 1.5-1.6 ล้านตันเมื่อแปลงกลับเป็นข้าวเปลือก ปริมาณที่ควรเหลืออยู่ในระบบจะอยู่ในระดับหลายล้านตัน แต่ในตลาดจริงกลับไม่ได้เห็นข้าวเปลือกส่วนเกินดังกล่าว จึงเกิดคำถามในอุตสาหกรรมว่า “ข้าวหายไปไหน”

“เพิ่มขีดความสามารถ”

อีกปัจจัยคือ การใช้ปุ๋ย ข้อมูลที่นำเสนอระบุว่า ช่วง 9 เดือนแรกของปี 2569 ไทยนำเข้าปุ๋ยลดลง 22.4% และเนื่องจากข้าวเป็นภาคการผลิตที่ใช้ปุ๋ยจำนวนมาก สมาคมจึงประเมินว่าปริมาณการใช้ปุ๋ยในนาข้าวอาจลดลงในระดับใกล้เคียงกัน จากการพูดคุยกับเกษตรกรในภาคอีสาน มีเกษตรกรจำนวนหนึ่งระบุว่าลดการใช้ปุ๋ยลง และบางรายลดลงมาก แม้ไม่สามารถระบุได้ว่าภาพดังกล่าวเกิดขึ้นครอบคลุมทุกพื้นที่มากน้อยเพียงใด

อย่างไรก็ตาม ปีนี้หลายพื้นที่ในภาคอีสานได้ฝนในช่วงเวลาที่เหมาะสม จึงช่วยพยุงผลผลิตในบางพื้นที่ไว้ แม้การใช้ปัจจัยการผลิตจะลดลง จุดที่ต้องจับตาคือ หากในปีถัดไปเงื่อนไขด้านฝนและน้ำไม่เอื้อเหมือนปีนี้ การลดปริมาณปุ๋ยหรือข้อจำกัดด้านต้นทุนอาจส่งผลต่อผลผลิตได้มากขึ้น

อย่างไรก็ดี อุตสาหกรรมข้าวไทยไม่ใช่เพียงรักษาราคาข้าวในฤดูกาลปัจจุบัน แต่ต้องรักษาตลาดส่งออกไว้ควบคู่กัน ภาพที่ผู้ส่งออกสะท้อนว่า “ราคาดีวันนี้” กับ “ความสามารถแข่งขันในอนาคต” เป็นคนละเรื่องกัน และโจทย์ใหญ่ของข้าวหอมมะลิไทยไม่ได้อยู่เพียงปริมาณผลผลิตหรือยอดส่งออกในปีเดียว แต่เป็นการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จัดการปัญหาแหล่งน้ำ และรักษาฐานตลาดพรีเมี่ยมก่อนที่ส่วนแบ่งซึ่งค่อย ๆ ถูกคู่แข่งเจาะจะกลายเป็นปัญหาราคาข้าวของเกษตรกรในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

ข้าวไทยต้องเปลี่ยนเกม! พาณิชย์ดัน New Rice Economy ใช้ AI-Big Data ลดต้นทุน-เพิ่มรายได้ชาวนา

กระทรวงพาณิชย์เดินหน้ายกเครื่องข้าวไทยทั้งระบบ ภายใต้แนวคิด “New Rice Economy” เชื่อมเพิ่มผลิตภาพ ลดต้นทุน สร้างข้าวมูลค่าสูง และขยายตลาด ควบคู่ Sandbox ข้าวไทยและการใช้ Big Data-AI วางแผนผลิตถึงตลาด หลังผลผลิตเฉลี่ยไทยอยู่ที่ 456 กก./ไร่ ขณะที่ข้าวขาว 5% ไทยมีราคาสูงกว่าคู่แข่งสำคัญ พร้อมเดินหน้ามาตรการดูแลเสถียรภาพราคาและรายได้ชาวนา 4.6 ล้านครัวเรือน

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า ข้าวเป็นสินค้าเกษตรยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย ทั้งด้านความมั่นคงทางอาหาร การส่งออก และรายได้เกษตรกร โดยการพัฒนาข้าวไทยในระยะต่อไปต้องไม่มุ่งเพียงเพิ่มปริมาณส่งออก แต่ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สร้างมูลค่าเพิ่ม และทำให้ชาวนาได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม

ปัจจุบันมีครัวเรือนผู้ปลูกข้าวประมาณ 4.6 ล้านครัวเรือน หรือเกือบ 60% ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด แบ่งเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 3.1 ล้านครัวเรือน ภาคเหนือ 1.04 ล้านครัวเรือน ภาคกลาง 410,000 ครัวเรือน และภาคใต้ 58,000 ครัวเรือน ไทยมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวรวม 73.82 ล้านไร่ แบ่งเป็นนาปี 61.18 ล้านไร่ และนาปรัง 12.64 ล้านไร่ ขณะที่ตลาดข้าวสารบรรจุถุงมีมูลค่าประมาณ 66,000 ล้านบาท นอกจากนี้ ไทยยังมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่ข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียว ข้าวพื้นเมือง ไปจนถึงข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI ซึ่งปัจจุบันมี 24 รายการ ครอบคลุม 30 จังหวัด

นายพูนพงษ์กล่าวว่า เป้าหมายสำคัญคือการทำให้เกษตรกรผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน ได้รับราคาที่เหมาะสม และมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น ควบคู่กับการรักษาเสถียรภาพตลาดในระยะสั้นและสร้างความสามารถในการแข่งขันระยะยาว

ปัจจุบันผลผลิตข้าวเฉลี่ยของไทยอยู่ที่ 456 กิโลกรัมต่อไร่ เทียบกับจีน 1,146 กิโลกรัมต่อไร่ เวียดนาม 979 กิโลกรัมต่อไร่ และอินเดีย 704 กิโลกรัมต่อไร่ โดยความแตกต่างส่วนหนึ่งมาจากพันธุ์ข้าว ระบบชลประทาน และสภาพพื้นที่ ขณะที่ราคาส่งออกข้าวขาว 5% ของไทยในเดือนตุลาคม 2569 สูงกว่าอินเดียประมาณ 21% และสูงกว่าเวียดนามและปากีสถานประมาณ 12% สะท้อนโจทย์สำคัญด้านประสิทธิภาพและต้นทุนการผลิต

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงเตรียมดำเนินโครงการ Sandbox ข้าวไทย บนพื้นที่ประมาณ 100 ไร่ ใช้พันธุ์ข้าวผลผลิตสูง กข113 และ กข85 ควบคู่การส่งเสริมข้าวคาร์บอนต่ำ เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ และการจัดการ

น้ำ ภายใต้สภาพการผลิตที่เหมาะสม คาดว่าพันธุ์ข้าวดังกล่าวมีศักยภาพให้ผลผลิตประมาณ 1.4-1.5 ตันต่อไร่ โดยจะให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าและรายได้ที่เกษตรกรได้รับ

ด้านตลาดส่งออก แม้ไทยเผชิญการแข่งขันจากการกลับมาส่งออกของอินเดีย การส่งเสริมการผลิตข้าวของอินโดนีเซีย ตลอดจนความผันผวนด้านภูมิรัฐศาสตร์ อัตราแลกเปลี่ยน และต้นทุนโลจิสติกส์ แต่กรมการค้าต่างประเทศยังเดินหน้าขยายตลาดร่วมกับภาคเอกชน

ช่วง 9 เดือนแรกปี 2569 ไทยส่งออกข้าว 4.99 ล้านตัน มูลค่าประมาณ 94,900 ล้านบาท โดยตลาดที่ขยายตัวโดดเด่น ได้แก่ ฟิลิปปินส์ เพิ่มขึ้น 262% และมาเลเซีย เพิ่มขึ้น 155% ตลาดเอเชียโดยรวมมีปริมาณส่งออก 1.71 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 13.25% ขณะที่ตลาดแอฟริกา เช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก เพิ่มขึ้น 63.81% และโมซัมบิก เพิ่มขึ้น 2.2%

นายวัฒนศักย์ เสือเอี่ยม อธิบดีกรมการค้าภายใน กล่าวว่า รัฐบาลเดินหน้ามาตรการรักษาเสถียรภาพและยกระดับข้าวปีการผลิต 2569/70 ภายใต้แนวคิด “ข้าวไทยสู่เศรษฐกิจอนาคต” หรือ New Rice Economy

มาตรการระยะสั้นประกอบด้วย โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่ม โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก และโครงการดูดซับข้าวเปลือก เพื่อช่วยรักษาสมดุลตลาดและเสถียรภาพราคา ส่วนมาตรการระยะยาวคือโครงการส่งเสริมและพัฒนาข้าวคุณภาพสูงเพื่อเพิ่มรายได้เกษตรกร หรือ “ข้าวประณีต ระยะที่ 2” เพื่อยกระดับคุณภาพและเพิ่มมูลค่าข้าวไทย

ด้านนายนันทพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กล่าวว่า ทิศทางข้าวไทยในระยะต่อไปต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตควบคู่กับการสร้างมูลค่า โดยใช้จุดแข็งด้านคุณภาพ ความหลากหลาย และอัตลักษณ์ของข้าวไทย พร้อมส่งเสริมข้าวมูลค่าสูง เช่น ข้าวรักษ์โลก ข้าวเพื่อสุขภาพ และข้าวอัตลักษณ์ ผ่านแนวทาง “ข้าวประณีต” ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่พันธุ์ การผลิต การสีและแปรรูป มาตรฐาน บรรจุภัณฑ์ แบรนด์ และการตลาด แนวทางดังกล่าวจะต่อยอดไปสู่ New Rice Economy ที่ใช้ความต้องการของตลาดนำการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรม เช่น อาหารพร้อมรับประทาน ขนม เครื่องดื่ม และส่วนผสมอาหารมูลค่าสูง

ขณะเดียวกัน การใช้ Big Data และ AI จะช่วยวิเคราะห์และคาดการณ์พื้นที่ปลูก ปริมาณผลผลิต ช่วงเก็บเกี่ยว และแนวโน้มราคา เพื่อให้สามารถวางแผนรวบรวม เก็บรักษา แปรรูป และจัดหาตลาดล่วงหน้าได้แม่นยำขึ้น

นายวิทยากร มณีเนตร รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ กล่าวว่า รัฐบาลอยู่ระหว่างเร่งจัดทำแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางอาหาร โดยบูรณาการหน่วยงานตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ และกำหนดให้ข้าวเป็นหนึ่งในสินค้านำร่อง เป้าหมายคือเพิ่มผลิตภาพและความมั่นคงของการผลิตอาหาร ลดการสูญเสีย ยกระดับคุณภาพมาตรฐาน เชื่อมโยงตลาด และผลักดันไทยเป็นศูนย์กลางด้านอาหารของภูมิภาคและโลก

ด้านร้อยตรี จักรา ยอดมณี รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ กล่าวว่า กระทรวงได้สั่งการสำนักงานพาณิชย์จังหวัดในพื้นที่ที่ผลผลิตข้าวนาปีกำลังออกสู่ตลาด ให้ติดตามราคาและปริมาณทุกวัน พร้อมกำชับสำนักงานสาขาชั่งตวงวัดตรวจสอบจุดรับซื้อ ทั้งการแสดงราคารับซื้อ การหักความชื้น การหักสิ่งเจือปน และการใช้เครื่องชั่งและเครื่องวัดความชื้นที่ผ่านการรับรอง เพื่อให้เกษตรกรได้รับราคาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับคุณภาพผลผลิต

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

“พาณิชย์-เกษตร-อุตสาหกรรม” ทำแผนดูแลข้าวทั้งระบบ ส่วนนาปี พร้อมรับมือ

“พาณิชย์”จับมือ “เกษตร-อุตสาหกรรม-สำนักงบประมาณ” จัดทำแผนงานยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางอาหาร นำร่องสินค้าข้าว เชื่อมโยงการผลิต แปรรูป การตลาด ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เตรียมช่วยผลักดันเกษตรกรเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ลดต้นทุน ส่งเสริมการแปรรูป มาตรฐาน และหาตลาดให้ทั้งในและต่างประเทศ บอก “อารดา” ไม่ต้องขอโทษ ดันส่งออกข้าวพลาดเป้า เหตุทำเต็มที่แล้ว และปีนี้หนักจริง ส่วนข้าวนาปี มาตรการรับมือพร้อม และยังมี “ใกล้เก็บเกี่ยว” คอยจับตาผลผลิต ราคา เพื่อวางแผนรับมือได้ทัน

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า กระทรวงพาณิชย์ได้หารือกับสำนักงบประมาณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อจัดทำแผนงานยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) เพื่อผลักดันประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางด้านอาหารของภูมิภาคและโลก มีเป้าหมายเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ที่เหมาะสม ประชาชนเข้าถึงอาหารที่มีคุณภาพ และประเทศมีความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น โดยมีแผนนำร่องที่สินค้าข้าว จะทำการเชื่อมโยงการผลิต การแปรรูป และการตลาด ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ

ทั้งนี้ แนวทางในการดำเนินการ ต้นน้ำ จะเพิ่มปริมาณผลผลิตให้ได้เพิ่มขึ้น เพราะปัจจุบันผลผลิตต่อไร่ของไทยต่ำมาก เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งในการส่งออกข้าว โดยไทยอยู่ที่ 456 กิโลกรัม (กก.) ต่อไร่ กัมพูชา 578 กก.ต่อไร่ ปากีสถาน 598 กก.ต่อไร่ อินเดีย 704 กก.ต่อไร่ เวียดนาม 979 กก.ต่อไร่ และจีน 1,146 กก.ต่อไร่ และยังมีต้นทุน ทั้งปุ๋ย ค่าแรง พลังงาน เครื่องจักร ซึ่งต้องหาทางช่วยลดต้นทุนให้กับเกษตรกร กลางน้ำ จะเน้นการแปรรูป สร้างมาตรฐาน และเพิ่มมูลค่า ส่วนปลายน้ำ จะเร่งเชื่อมโยงตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การหาตลาดใหม่และรักษาตลาดเดิม โดยจะทำงานร่วมกับสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยอย่างใกล้ชิด

“เป้าหมายที่กระทรวงพาณิชย์ดำเนินการ เพราะต้องการให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว 4.6 ล้านครัวเรือน หรือเกือบ 60% ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด 7.7 ล้านครัวเรือน มีผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน ได้รับราคาที่เหมาะสม และมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น” นายพูนพงษ์กล่าว

นายพูนพงษ์กล่าวว่า สำหรับการส่งออกข้าวไทยในช่วง 9 เดือน ปี 2569 (ม.ค.-ก.ย.) ที่มีปริมาณ 4.99 ล้านตัน ลด 19.26% มูลค่าประมาณ 94,900 ล้านบาท เพราะปีนี้ราคาข้าวไทยปรับตัวสูงขึ้น ตลาดส่งออกสำคัญอย่างอิรักที่ปีที่แล้วส่งออกได้ 1.1 ล้านตัน ปีนี้เพิ่งส่งไปได้แค่ 9 หมื่นตัน เพราะได้รับผลกระทบจากสงคราม คู่แข่งก็ส่งออกลดหมด ยกเว้นแค่อินเดีย ที่สต็อกมาก และแข่งเรื่องราคา แต่ก็ยังดีที่ได้ตลาดฟิลิปปินส์และมาเลเซียมาช่วยเพิ่ม 262% และ 155% ตามลำดับ ส่วนนางอารดา เฟื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ ไม่ต้องขอโทษหรอก ที่ทำไม่ได้ตามเป้า ปีนี้ปัญหาเยอะจริง ๆ ต้องเห็นใจท่านด้วย เพราะทำเต็มที่แล้ว ทั้งการหาตลาดใหม่ การรักษาตลาดเดิม การผลักดันส่งออกข้าวพรีเมียม ซึ่งทำได้ดี เห็นได้ชัดจากที่ตลาดฟิลิปปินส์และมาเลเซียที่ส่งออกได้เพิ่มขึ้น

นายวัฒนศักย์ เสือเอี่ยม อธิบดีกรมการค้าภายใน กล่าวว่า การรับมือกับผลผลิตข้าวนาปี ที่กำลังจะออกสู่ตลาด กรมได้เตรียมมาตรการไว้พร้อมแล้ว โดยมี 5 มาตรการที่จะดำเนินการ ได้แก่ 1.โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก เกษตรกรได้ค่าฝากเก็บ 1,500 บาท เป้าหมาย 3 ล้านตัน 2.โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่ม ชดเชยดอกเบี้ยให้สถาบันเกษตรกร 3.5% เป้าหมาย 1.5 ล้านตัน 3.โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก 3% เป้าหมาย 4 ล้านตัน 4.โครงการการดูดซับข้าวเปลือก นำมาแปรรูปเป็นข้าวถุง ขายให้หน่วยงานรัฐ เพื่อช่วยรักษาสมดุลตลาดและเสถียรภาพราคา เป้าหมาย 3 ล้านตัน และ 5.โครงการส่งเสริมและพัฒนาข้าวคุณภาพสูงเพื่อเพิ่มรายได้เกษตรกร (ข้าวประณีต ระยะที่ 2) เพื่อยกระดับคุณภาพและเพิ่มมูลค่าข้าวไทย เป้าหมายเพิ่มเกษตรกรอีก 266 กลุ่ม

ทั้งนี้ กรมจะสนับสนุนการจัดจุดรับซื้อข้าวเปลือกในราคานำตลาดและการจัดตลาดนัดข้าวเปลือก เพื่อเพิ่มช่องทางจำหน่ายให้กับเกษตรกรและช่วยสร้างการแข่งขันด้านราคารับซื้อ ส่วนกรมการค้าต่างประเทศ จะเร่งเดินหน้าขยายตลาดส่งออกอย่างเต็มที่

นายนันทพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กล่าวว่า สนค. จะนำระบบ “ใกล้เก็บเกี่ยว” มาใช้ โดยเป็นการนำ Big Data และ AI มาใช้วิเคราะห์และคาดการณ์พื้นที่ปลูก ปริมาณผลผลิต ช่วงเก็บเกี่ยว และแนวโน้มราคา ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการวางแผนรวบรวม เก็บรักษา แปรรูป และจัดหาตลาดรองรับล่วงหน้า ทำให้การบริหารจัดการข้าวไทยมีความแม่นยำและเป็นเชิงรุกมากขึ้น

ร.ต.จักรา ยอดมณี รองปลัดกระทรวพาณิชย์ กล่าวว่า ได้สั่งการให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่เป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวและมีผลผลิตข้าวนาปีออกมากในขณะนี้ ลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์ราคาและปริมาณ และรายงานสถานการณ์มายังส่วนกลางเป็นประจำทุกวัน และให้สำนักงานสาขาชั่งตวงวัดตรวจสอบการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรชาวนาว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ทั้งการปิดป้ายรับซื้อ การหักความชื้น สิ่งเจือปน และเครื่องชั่ง

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

เกษตรฯ ใช้ Big Data คุมเกมผลผลิต ดัน Sandbox ข้าว-มัน เชื่อมพาณิชย์หาตลาด

กระทรวงเกษตรฯ เดินหน้า Sandbox ข้าวและมันสำปะหลัง เริ่มปี 2570 เชื่อม Big Data เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ การปรับปรุงพันธุ์ ชีวภัณฑ์ และการลดคาร์บอน พร้อมประสานอุตสาหกรรม-พาณิชย์ต่อยอดแปรรูปและหาตลาด ขณะที่พยากรณ์ปี 2569-2570 พบสินค้าเกษตร 7 ชนิดผลผลิตเพิ่ม และอีก 7 ชนิดลดลง โดยข้าวนาปี 2569/70 คาดลด 2.34% ส่วนมันสำปะหลังปี 2570 เพิ่ม 1.85%

นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยภายหลังเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตร ครั้งที่ 3/2569 ว่า ท่ามกลางสถานการณ์ที่หลายประเทศให้ความสำคัญกับการสำรองอาหาร รัฐบาลเร่งขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหาร หรือ Food Security ควบคู่กับการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ หรือ Big Data ด้านการเกษตร

โดยได้คัดเลือก “ข้าว” และ “มันสำปะหลัง” เป็นสินค้านำร่องในรูปแบบ Sandbox เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลการผลิตกับเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ การปรับปรุงพันธุ์พืช การใช้ชีวภัณฑ์ และการลดการปล่อยคาร์บอนในพื้นที่แปลงใหญ่ พร้อมประสานกระทรวงอุตสาหกรรมพัฒนาการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า และกระทรวงพาณิชย์จัดหาตลาดรองรับ เพื่อเพิ่มรายได้และสร้างผลตอบแทนที่คุ้มค่าแก่เกษตรกร

นายรพีภัทร์กล่าวว่า ได้มอบหมายกรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว และกรมวิชาการเกษตร เร่งกำหนดพื้นที่นำร่องและเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2570 โดยใช้งบประมาณปกติที่มีอยู่ พร้อมประสานสมาคมผู้ส่งออกข้าว สมาคมโรงสีข้าว และภาคเอกชนเข้ามาร่วมสนับสนุนพื้นที่และการดำเนินงาน ควบคู่กับการจัดเก็บข้อมูลต้นทุนผลผลิต การลดการใช้สารเคมี และการจัดการดินและน้ำ

ข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ประเมินผลเพื่อเตรียมขยายโครงการภายใต้แผนงบประมาณปี 2571 รวมถึงพิจารณาต่อยอดไปยังกลุ่มผักและผลไม้ในระยะต่อไป สำหรับภาพรวมข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร ข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2568/69 มีผลผลิต 26.431 ล้านตันข้าวเปลือก ลดลง 2.14% และมีพื้นที่เพาะปลูก 60.744 ล้านไร่ ลดลง 1.29% จากราคาข้าวเปลือกที่ลดลง ต้นทุนการผลิตสูง และผลกระทบจากอุทกภัย

ส่วนสับปะรดปัตตาเวีย ปี 2568 มีผลผลิต 1.252 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 16.61% จากการขยายพื้นที่เพาะปลูก ขณะที่ยางพารามีผลผลิต 4.830 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 0.40% แม้พื้นที่กรีดยางลดลง แต่ผลผลิตต่อไร่ปรับตัวดีขึ้น

ผลพยากรณ์ ณ เดือนตุลาคม 2569 พบสินค้าเกษตร 7 ชนิดมีแนวโน้มผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ มะพร้าวผลแก่ กาแฟ สับปะรดปัตตาเวีย มันสำปะหลังโรงงาน ข้าวนาปรัง ยางพารา และกุ้งกุลาดำ โดยมันสำปะหลังโรงงาน ปี 2570 คาดมีผลผลิต 24.633 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 1.85% ข้าวนาปรัง ปี 2570 คาดมีผลผลิต 8.13 ล้านตันข้าวเปลือก เพิ่มขึ้น 1.57% มะพร้าวผลแก่ ปี 2569 คาดมีผลผลิต 638.834 ล้านผล เพิ่มขึ้น 7.63% กาแฟ ปี 2570 คาดมีผลผลิต 19,128 ตัน เพิ่มขึ้น 4.25% และสับปะรดปัตตาเวีย ปี 2569 คาดมีผลผลิต 1.283 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2.50%

ขณะที่สินค้าเกษตรอีก 7 ชนิดมีแนวโน้มผลผลิตลดลง ได้แก่ ปลานิล ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กุ้งขาวแวนนาไม ข้าวนาปี ปลาดุก และถั่วเหลือง ปาล์มน้ำมัน ปี 2569 คาดมีผลผลิต 20.183 ล้านตัน ลดลง 3.02% จากสภาพอากาศร้อน ฝนทิ้งช่วง และต้นทุนปุ๋ยสูง ส่วนข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2569/70 คาดมีผลผลิต 25.813 ล้านตันข้าวเปลือก ลดลง 2.34%

นายรพีภัทร์กล่าวว่า ได้กำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลพยากรณ์ผลผลิตไปเตรียมมาตรการรองรับล่วงหน้า โดยเฉพาะข้าวนาปรัง ต้องพิจารณาพื้นที่เพาะปลูกตามสถานการณ์และปัจจัยเสี่ยงในแต่ละพื้นที่ ขณะที่ปาล์มน้ำมัน แม้ราคาปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ดี แต่จากการคาดการณ์ว่าผลผลิตอาจลดลงประมาณ 3% จึงยังต้องติดตามความผันผวนของตลาดอย่างใกล้ชิด เพื่อลดผลกระทบต่อเกษตรกร

นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังโรคและศัตรูพืช การเตรียมชีวภัณฑ์ให้เพียงพอ การลดใช้สารเคมี และการจัดการตอซังข้าวเพื่อลดการเผาและปัญหาฝุ่น PM2.5 พร้อมกำชับกรมวิชาการเกษตรตรวจสอบคุณภาพปุ๋ยและสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ป้องกันสินค้าปลอมและไม่ได้มาตรฐาน รวมถึงร่วมกับภาคเอกชนถ่ายทอดความรู้ผ่านโรงเรียนเกษตรระดับตำบล

ทั้งนี้ ที่ประชุมยังพิจารณาข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน มะพร้าวผลแก่ กาแฟ กระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ มันฝรั่ง โคนม และไก่ไข่ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน รองรับการประเมินอุปสงค์-อุปทาน และวางแผนบริหารผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

“พาณิชย์” เผยส่งออกข้าวอาเซียน 9 เดือนยอดพุ่ง 109% ฟิลิปปินส์-มาเลเซียซื้อหนัก

กรมการค้าต่างประเทศเผยตลาดอาเซียน เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญการส่งออกข้าวไทยในปี 69 หลัง 9 เดือน ส่งออกไปได้สูงถึง 1.25 ล้านตัน เพิ่ม 109% มีสัดส่วน 1 ใน 4 ของยอดส่งออกทั้งหมด ตลาดฟิลิปปินส์และมาเลเซีย เป็นตลาดที่เติบโตโดดเด่น ลดผลกระทบจากยอดส่งออกไปตลาดอิรักที่ลดลงได้ ยันเดินหน้าผลักดันอาเซียนซื้อข้าวไทยต่อเนื่อง ไปคุยกับฟิลิปปินส์และมาเลเซียแล้ว เตรียมผลักดันสิงคโปร์ซื้อข้าวเพิ่มภายใต้บันทึกความร่วมมือ

นางอารดา เฟื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า การส่งออกข้าวไทยในปี 2569 เผชิญความท้าทายหลายด้าน ทั้งความขัดแย้งทางภูมิศาสตร์ ค่าเงินบาทแข็งค่า การแข่งขันด้านราคา และสภาพภูมิอากาศแปรปรวนที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตและขนส่งสินค้า ทำให้การส่งออกไปยังตลาดสำคัญบางแห่ง โดยเฉพาะภูมิภาคตะวันออกกลางชะลอตัวลง แต่ยังดีที่ตลาดอาเซียนกลับขยายตัวอย่างโดดเด่นและเข้ามามีบทบาทสำคัญในการรองรับข้าวไทย โดยในช่วง 9 เดือนของปี 2569 (ม.ค.-ก.ย.) ไทยส่งออกข้าวไปอาเซียนประมาณ 1.25

ล้านตัน เพิ่มขึ้น 109% ส่งผลให้สัดส่วนตลาดอาเซียนต่อการส่งออกข้าวไทยทั้งหมดเพิ่มจาก 9.7% เป็น 25.2% หรือกว่า 1 ใน 4 ของยอดส่งออกทั้งหมด

โดยการส่งออกไปตลาดอาเซียนที่เพิ่มขึ้น ฟิลิปปินส์และมาเลเซียเป็นสองตลาดดาวเด่น มีปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นรวมกว่า 750,000 ตัน ช่วยบรรเทาผลกระทบจากการส่งออกไปตลาดอิรักที่ลดลงในช่วงเดียวกันได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งการขยายตัวดังกล่าว มีแรงขับเคลื่อนสำคัญจากความต้องการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร เพื่อรับมือกับความเสี่ยงด้านผลผลิตและความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ โดยมีรายงานว่าผลผลิตข้าวเปลือกของฟิลิปปินส์ในไตรมาส 3 ปี 2569 ลดลง 12.3% ขณะที่มาเลเซียคาดว่าผลผลิตข้าวเปลือกทั้งปีจะอยู่ที่ประมาณ 2.1 ล้านตัน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปีย้อนหลัง สถานการณ์ดังกล่าวทำให้ทั้งสองประเทศให้ความสำคัญกับการบริหารปริมาณสำรอง และการจัดหาข้าวอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ข้าวไทยเข้าไปมีบทบาทในการตอบสนองความต้องการของตลาดได้มากขึ้น

นางอารดากล่าวว่า อาเซียนเป็นฐานตลาดส่งออกข้าวไทยที่สำคัญมาอย่างยาวนาน ด้วยความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์และการที่ข้าวเป็นอาหารหลักของประชาชนในภูมิภาค ประกอบกับความหลากหลายของข้าวไทยที่สามารถตอบสนองพฤติกรรมการบริโภคที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ อาทิ ฟิลิปปินส์ที่นิยมข้าวพื้นนุ่มและข้าวฤดูกาลใหม่ มาเลเซียแถบคาบสมุทรนิยมข้าวเนื้อสัมผัสค่อนข้างแข็งหุงขึ้นหม้อ ขณะที่สิงคโปร์และบรูไนมีตลาดสำหรับข้าวหอมมะลิไทยและข้าวคุณภาพพรีเมียม ข้าวเพื่อสุขภาพ ซึ่งเป็นโอกาสในการต่อยอดตลาดข้าวไทยให้เติบโตได้ทั้งด้านปริมาณและมูลค่า

ทั้งนี้ กรมจะเดินหน้าทำงานเชิงรุก เพื่อรักษาและขยายตลาดข้าวไทยในอาเซียน ผ่านการนำคณะผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชนเดินทางเยือนกระชับความสัมพันธ์ประเทศคู่ค้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสร้างช่องทางประสานงานโดยตรงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเมื่อเดือน ส.ค.2569 ได้เดินทางเยือนฟิลิปปินส์และมาเลเซีย เพื่อหารือกับหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมข้าว พร้อมผลักดันการขยายตลาดข้าวหอมมะลิไทยและข้าวหอมไทย ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความสามารถในการส่งมอบสินค้า ความสัมพันธ์ดังกล่าวยังเอื้อต่อการประสานแก้ไขอุปสรรคทางการค้า ดังเช่นกรณีที่กรมได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของฟิลิปปินส์ เพื่อขอขยายกรอบเวลาการส่งออกตามใบอนุญาตนำเข้าข้าว (SPSIC) สำหรับข้าวไทยกว่า 36,000 ตัน ที่ได้รับผลกระทบจากฝนตกหนักจนการขนส่งทางเรือล่าช้าเมื่อช่วงเดือนที่ผ่านมา

ขณะเดียวกัน ไทยยังมีบันทึกความร่วมมือด้านการค้าข้าว (MoC) กับสิงคโปร์ ครอบคลุมปริมาณข้าวสูงสุด 100,000 ตัน ภายใน 5 ปี ซึ่งกรมอยู่ระหว่างการหารือกับฝ่ายสิงคโปร์ เพื่อให้เกิดการซื้อขายภายใต้กรอบดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

“การเติบโตของตลาดอาเซียน สะท้อนว่าข้าวไทยยังคงได้รับความไว้วางใจจากประเทศคู่ค้า แม้ต้องเผชิญการแข่งขันด้านราคาจากประเทศผู้ส่งออกสำคัญ โดยสิ่งสำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพและพันธุ์ข้าวให้ตรงกับความต้องการของตลาด ควบคู่กับการเพิ่มผลิตภาพและลดต้นทุนการผลิต เพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเป็นลมใต้ปีกที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่น อำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการค้าขายได้อย่างราบรื่น โดยเชื่อว่าอาเซียนจะยังคงเป็นฐานตลาดเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญของข้าวไทยในระยะยาว ด้วยความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ ความต้องการบริโภคที่หลากหลาย และความสัมพันธ์ทางการค้าที่แน่นแฟ้น ซึ่งจะช่วยรองรับผลผลิต สร้างรายได้ให้เกษตรกร และเป็นอีกหนึ่งแรงขับเคลื่อน

สำคัญในการผลักดันการส่งออกข้าวไทยช่วงโค้งสุดท้ายของปี 2569 ให้เป็นไปตามเป้าหมายของกระทรวงพาณิชย์”
นางอารดากล่าว
ที่มา Commerce News Agency (CNA)

“พาณิชย์” โชว์ผลร่วมงาน SIAL PARIS 2026 ปารีส ดันข้าวพรีเมียมรุกตลาดยุโรปได้เพิ่ม

กรมการค้าต่างประเทศโชว์ผลการเข้าร่วมงาน SIAL PARIS 2026 ที่กรุงปารีส ฝรั่งเศส สามารถตอกย้ำข้าวไทยในฐานะข้าวคุณภาพสูง และผู้ประกอบการข้าวพรีเมียน ข้าวประณีต ประสบความสำเร็จในการเจรจาธุรกิจคาดสร้างมูลค่าการค้ากว่า 300 ล้านบาท เผยข้าวหอมมะลิไทย ข้าวสี ข้าวเพื่อสุขภาพ กราโนล่า และพาสต้าจากข้าวอินทรีย์ ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ ยันเดินหน้าผลักดันขายข้าวคุณภาพสูง ข้าวประณีตต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มมูลค่ามากกว่าการขายเน้นปริมาณ

นางอารดา เฟื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยถึงผลการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าอาหารและเครื่องดื่มระดับโลก SIAL PARIS 2026 ระหว่างวันที่ 17-21 ต.ค.2569 ณ Paris Nord Villepinte กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ว่า กรมได้โปรโมตข้าวไทยภายใต้แนวคิด “Think Rice Think Thailand” เพื่อตอกย้ำภาพลักษณ์ข้าวไทยในฐานะข้าวคุณภาพสูงให้เป็นที่รู้จักและจดจำในตลาดโลก และยังได้นำผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการข้าวประณีต และ SME พบปะคู่ค้าและเจรจาธุรกิจกับพันธมิตรจากนานาประเทศ เพื่อสร้างโอกาสในการขยายตลาดข้าวพรีเมียมเข้าสู่ตลาดยุโรป

โดยผลการเจรจาธุรกิจ พบว่า กลุ่มลูกค้ารายเดิมมีแนวโน้วกลับมาสั่งซื้อสินค้าอีกครั้ง ขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เคยติดต่อเจรจากันก่อนหน้าและลูกค้ารายใหม่ ต่างแสดงความเชื่อมั่นและให้ความสนใจสั่งซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้น คาดว่าจะสามารถสร้างมูลค่าคำสั่งซื้อภายในระยะเวลา 1 ปี ได้มากกว่า 300 ล้านบาท โดยสินค้าที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ ได้แก่ ข้าวหอมมะลิไทย ข้าวสี ข้าวเพื่อสุขภาพ รวมถึงผลิตภัณฑ์จากข้าว อาทิ กราโนล่า และพาสต้าจากข้าวอินทรีย์ ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลา 5 วันของการจัดงาน มีผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย และผู้ค้าปลีก เข้าเยี่ยมชมคูหา กว่า 2,000 ราย

“ผลสำเร็จจากการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพในการแข่งขันของข้าวไทยในตลาดยุโรป แม้จะมีราคาสูงกว่าข้าวจากประเทศคู่แข่ง แต่ข้าวไทยยังเป็นที่ต้องการในกลุ่มผู้บริโภคชาวยุโรปที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพและยินดีจ่ายในราคาที่สูงขึ้นเพื่อเลือกบริโภคข้าวคุณภาพระดับพรีเมียม” นางอารดากล่าว

นางอารดากล่าวว่า กรมยังคงมุ่งมั่นเดินหน้าขยายตลาดส่งออกข้าวไทยอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการผลักดันข้าวคุณภาพสูง รวมถึงข้าวประณีต ข้าวเพื่อสุขภาพ และข้าวคุณลักษณะพิเศษ เข้าสู่ตลาดพรีเมียมที่มีศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างมูลค่าเพิ่มเชิงอัตลักษณ์ และลดการพึ่งพาการแข่งขันด้านราคา สอดคล้องกับนโยบายของนางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ที่มุ่งยกระดับการค้าข้าวไทยจากการขายปริมาณ สู่การขายคุณค่า

สำหรับตลาดฝรั่งเศสและสหภาพยุโรป ถือเป็นตลาดยุทธศาสตร์สำคัญ เนื่องจากผู้บริโภคมีกำลังซื้อสูง ใส่ใจสุขภาพ และให้คุณค่ากับคุณภาพสินค้า ความปลอดภัย แหล่งที่มา ตลอดจนพิถีพิถันในการเลือกบริโภค ซึ่งสอดรับกับจุดแข็งของข้าวไทยที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีความหลากหลาย และโดดเด่นด้วยเอกลักษณ์เฉพาะตัว อันเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มมูลค่าการส่งออกและขยายส่วนแบ่งตลาดข้าวไทยในตลาดยุโรปให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน

ภาพรวมการส่งออกข้าวไทยไปยังสหภาพยุโรประหว่างปี 2566-2568 มีปริมาณเฉลี่ยปีละ 211,559 ตัน และในช่วง 9 เดือนของปี 2569 (ม.ค.-ก.ย.) ไทยส่งออกข้าวไปยังสหภาพยุโรปแล้ว 166,732 ตัน โดยฝรั่งเศสเป็นตลาดส่งออกข้าวไทยอันดับ 1 ในสหภาพยุโรป คิดเป็นสัดส่วน 24.33% ของปริมาณการส่งออกข้าวไทยไปสหภาพยุโรปทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ 19.96% และเบลเยียม 17.81% ตามลำดับ และจากการสำรวจตลาดข้าวในกรุงปารีส พบข้าวไทย โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิไทย ที่มีเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทยบนบรรจุภัณฑ์ มีวางจำหน่ายผ่านช่องทางการค้าที่หลากหลาย ตั้งแต่ร้านค้าท้องถิ่น ร้านค้าปลีกสินค้าเอเชีย ซูเปอร์มาร์เก็ตชั้นนำ ไปจนถึงห้างสรรพสินค้าระดับไฮเอนด์ สะท้อนถึงการเข้าถึงผู้บริโภคชาวฝรั่งเศสในหลายกลุ่มตลาด และโอกาสในการส่งเสริมข้าวไทยให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างยิ่งขึ้น

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

"สมพร" ผิดหวัง “หอมสุวรรณภูมิ 1” พันธุ์ใหม่กรมการข้าว DNA ข้าวหอมมะลิ แต่โรงสีเมินรับซื้อ

KEY POINTS

- *ข้าวพันธุ์ใหม่ “หอมสุวรรณภูมิ 1” หรือ “หอมสยาม” ได้รับการยืนยันจาก สวทช. และกรมการข้าวว่ามี DNA ตรงกับข้าวหอมมะลิแท้*
- *สมาคมโรงสีข้าว โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คัดค้านและปฏิเสธที่จะรับซื้อข้าวพันธุ์ดังกล่าวจากเกษตรกร*
- *สาเหตุที่โรงสีไม่รับซื้อมาจากความกังวลเรื่องต้นทุนในการแยกกองข้าว และความเสี่ยงที่จะเกิดการปนเปื้อนกับข้าวหอมมะลิพันธุ์ดั้งเดิม*

รศ.สมพร อิศวิลานนท์ นักวิชาการอิสระ และอดีตนักวิชาการอาวุโส สถาบันคลังสมองของชาติ เปิดเผยกับ “ฐานเศรษฐกิจ” ว่า นโยบายจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวไร่ละ 1,000 บาท ได้กลายเป็นมาตรการอุดหนุน (Subsidy) ที่สร้างความเคยชินในหมู่ชาวนา จนกลายเป็นธรรมเนียมนิยมที่รัฐบาลต้องแบกรับภาระงบประมาณอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างของภาคเกษตรไทย หากคำนวณจากพื้นที่ทำนาปีประมาณ 64 ล้านไร่ เกษตรกรเฉลี่ยถือครองไม่เกิน 10 ไร่ต่อครัวเรือน หรือได้รับเงินช่วยเหลือราว 10,000 บาทต่อครัวเรือน บนฐานเกษตรกรประมาณร่วม 5 ล้านครัวเรือน รัฐบาลจะต้องใช้งบประมาณสูงร่วม 5 หมื่น ล้านบาทต่อปี

“ยิ่งไปกว่านั้น การดึงเงินสำรองจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มาใช้จ่ายมาตรการอุดหนุนในอดีต ยังทำให้เกิดภาระหนี้ค้างสะสมของ ธ.ก.ส. สูงกว่า 800,000 ล้านบาท สร้างแรงกดดันต่อฐานะการคลังและภาระหนี้สาธารณะของประเทศ ที่ผ่านในปีที่แล้วมีการอุดหนุนทั้งนาปีและนาปรังไม่ได้ช่วยเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) หรือสร้างมูลค่าเพิ่มให้ GDP ภาคเกษตร แต่กลับทำให้เกษตรกรยึดติดกับการรอเงินช่วยเหลือ ขณะที่ต้นทุนการผลิตข้าวไทยยังสูง และความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกถดถอยลงเรื่อยๆ”

แฉปม “หอมสุวรรณภูมิ 1” DNA มะลิแท้ แต่โรงสีไม่รับซื้อ

อีกหนึ่งปัญหาเชิงโครงสร้างที่ฉุดรั้งการพัฒนาข้าวไทย คือการล่มสลายของระบบตลาดกลางข้าวเปลือก หลังนโยบายรับจำนำข้าวราคาสูงในอดีตทำลายกลไกการคัดแยกคุณภาพและสายพันธุ์ข้าว จนไม่สามารถฟื้นกลับมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลกระทบสำคัญคือ แม้นักวิชาการจะพัฒนาพันธุ์ข้าวใหม่ที่มีคุณภาพและศักยภาพทางการตลาด แต่กลับไม่มีระบบตลาดรองรับ ทำให้เกษตรกรไม่กล้าเปลี่ยนพันธุ์ปลูก

กรณี “ข้าวหอมสุวรรณภูมิ 1” หรือ “หอมสยาม 2” ซึ่งเป็นข้าวพื้นนุ่มและให้ผลผลิตสูง เป็นตัวอย่างชัดเจน แม้ผลตรวจ DNA โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ยืนยันว่ามีพันธุกรรมเหมือนข้าวหอมมะลิทุกประการ และทั้ง สวทช. กรมการข้าว รวมถึงสมาคมผู้ส่งออกข้าว ต่างเห็นพ้องให้จัดอยู่ในกลุ่มข้าวหอมมะลิ แต่กลับถูกสมาคมโรงสีข้าว โดยเฉพาะโรงสีในภาคอีสาน คัดค้านอย่างหนักจากความกังวลต่อแบรนด์ข้าวหอมมะลิเดิม

“สาเหตุสำคัญไม่ได้อยู่ที่คุณภาพพันธุ์ข้าว แต่อยู่ที่โรงสีไม่ต้องการแบกรับต้นทุนการแยกกองข้าวเปลือกและกังวลความเสี่ยงจากการปนกันจนผลตรวจ DNA ไม่ผ่าน เมื่อโรงสีไม่รับซื้อ ชาวนาก็ไม่กล้าปลูก ส่งผลให้พันธุ์ข้าวใหม่ที่มีศักยภาพขยายผลได้เพียงในวงจำกัด ต่างจากเวียดนามที่โรงสีและผู้ส่งออกทำงานร่วมกันบริหารจัดการสินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบ”

ถอดบทเรียนเวียดนาม ปรับพันธุ์ข้าว-ปลูกพืชมูลค่าสูง

รศ.สมพร กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาคเกษตรเวียดนามก้าวแซงไทย คือการวางยุทธศาสตร์ที่มุ่งปรับโครงสร้างการผลิต มากกว่าการใช้เงินอุดหนุนเป็นเครื่องมือหลัก โดยปรับเปลี่ยนสายพันธุ์ข้าวจากข้าวเนื้อแข็งเป็นข้าวเนื้อนุ่ม พร้อมส่งเสริมเกษตรผสมผสานและการปลูกพืชมูลค่าสูง (High-value crops) ตัวอย่างชัดเจนคือ แคนตาลูปสีชมพูจากเวียดนามที่ส่งมาจำหน่ายในไทยในราคากิโลกรัมละ 140-150 บาท สะท้อนให้เห็นว่าการเปลี่ยนจากพืชผลที่มีมูลค่าต่ำไปสู่สินค้าเกษตรคุณภาพสูง สามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรได้มากกว่าการทำนาข้าวหลายเท่าตัว

ขณะที่เวียดนามกำหนดยุทธศาสตร์ส่งออกข้าวไม่เกิน 7 ล้านตันต่อปี โดยให้ความสำคัญกับการผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศ และไม่มุ่งแข่งขันด้านปริมาณในตลาดโลกเหมือนไทย ซึ่งยังคงพื้นที่นาปีสูงถึง 60-64 ล้านไร่ และมีพื้นที่นาปรังเพิ่มขึ้น โดยไม่สามารถลดพื้นที่ปลูกได้อย่างเป็นระบบ ดังนั้น ไทยต้องเร่งเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรรายย่อยปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่มีมูลค่าสูงกว่า ไม่ใช่ยึดติดกับการขยายพื้นที่และรอเงินอุดหนุนจากรัฐ

ภัยพิบัติเปิดโอกาสข้าวไทย

ด้านสถานการณ์การค้าโลก รศ.สมพร มองว่า ความกังวลเรื่องความมั่นคงทางอาหาร (Food Insecurity) ในยุโรป ส่วนหนึ่งเกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์และการพึ่งพาระบบซูเปอร์มาร์เก็ตของคนเมือง ขณะที่ไทยยังมีฐานการผลิตอาหารรองรับ แต่ต้องเตรียมรับมือภัยธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น โดยเฉพาะ Rain Bomb ซึ่งอาจทำให้เกิดน้ำท่วมขังในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก เช่น ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว กระทบเส้นทางขนส่งและดันราคาพืชผักสดสูงขึ้น

ในทางกลับกัน ภัยแล้งในฟิลิปปินส์และผลผลิตที่ลดลงในมาเลเซีย ทำให้ทั้งสองประเทศต้องเร่งนำเข้าข้าวเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร กลายเป็นโอกาสของข้าวไทย โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิที่ราคาปรับตัวสูงขึ้นในตลาดสิงคโปร์และฮ่องกงในช่วง 1-2 เดือนที่ผ่านมา ส่วนกรณีสหรัฐฯ ที่มีการจัดเก็บภาษีตามมาตรา 301 รวมภาษีอื่นๆ ในอัตราราว 19% กับข้าวหอมมะลิไทย ซึ่งมีปริมาณส่งออกประมาณ 900,000 ตันต่อปี ยังถือเป็นระดับที่ยอมรับได้ และไม่ได้หมายความว่ากำแพงภาษีจะเปลี่ยนแปลงทันทีหลังการเลือกตั้ง เนื่องจากต้องผ่านกระบวนการทางกฎหมายและสภาคองเกรสของสหรัฐฯ

ชาวนา 2 ขั้ว กลุ่มหนึ่งรอเงินรัฐ อีกกลุ่มโกยไร่ละแสน

รศ.สมพร กล่าวทิ้งท้ายว่า เกษตรกรไทยกำลังแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มอย่างชัดเจน กลุ่มแรกคือ Smart Farmer ที่นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการผลิต ปรับเปลี่ยนไปปลูกข้าวสายพันธุ์คุณภาพสูง เช่น ข้าวบาสมาติ หรือข้าวสายพันธุ์ญี่ปุ่น ซึ่งสามารถจำหน่ายได้ในราคากิโลกรัมละ 80-100 บาทต่อกิโลกรัม และสร้างรายได้สูงถึง 80,000-100,000 บาทต่อไร่

ขณะที่เกษตรกรอีกกลุ่มยังยึดติดกับการรอเงินอุดหนุนจากภาครัฐ เพื่อนำไปจ่ายค่าเช่านาและเป็นรายได้ประจำ จนกลายเป็นวงจรที่ยากจะหลุดพ้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องเร่ง Reskill เกษตรกรรุ่นใหม่ ควบคู่กับการเพิ่มผลิตภาพและปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไปสู่พืชมูลค่าสูง โดยเฉพาะเกษตรกรสูงวัย 60-70 ปีที่อาจปรับตัวได้ยาก ต้องมีมาตรการรองรับที่เหมาะสม

ดังนั้น โจทย์ใหญ่ของภาคเกษตรไทยจึงไม่ใช่การเพิ่มเงินอุดหนุนให้มากขึ้น แต่คือการเปลี่ยนจากระบบที่เกษตรกรรอรับเงินช่วยเหลือ ไปสู่ระบบที่สร้างรายได้จากนวัตกรรม ผลผลิตคุณภาพสูง และตลาดที่มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันและสร้างความยั่งยืนให้เศรษฐกิจเกษตรไทยในระยะยาว

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

ตลาดชี้ชะตา “หอมสุวรรณภูมิ 1” ติดล็อก DNA สกัดพันธุ์ข้าวไทย

KEY POINTS

- *ข้าวพันธุ์ใหม่ “หอมสุวรรณภูมิ 1” เทียบกับข้าวขาวดอกมะลิ105 มีความคล้ายคลึงทางพันธุกรรม 87.45% ซึ่งไม่ถือว่าเป็นกลุ่มพันธุ์ข้าวเดียวกัน ทำให้โรงสีส่วนใหญ่ชะลอการรับซื้อเพราะกังวลปัญหาด้านมาตรฐานและการปลอมปน*
- *ความแตกต่างทาง DNA เกิดจากการพัฒนาพันธุ์ให้ทนน้ำท่วมและต้านทานโรค แต่การยึดติดกับเกณฑ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเกษตรกรที่ปลูกข้าวพันธุ์ใหม่ซึ่งเสี่ยงถูกกดราคาหรือปฏิเสธการรับซื้อ*
- *มีข้อเสนอให้ตัดสินคุณภาพข้าวจากรสสัมผัส (Texture) ที่ผู้บริโภคยอมรับ ไม่ใช่แค่ตัวเลข DNA เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวไทยในอนาคต*
- *เสนอให้ภาคส่งออกนำข้าวไปทดลองตลาดโลก และสร้างตำแหน่งทางการตลาดเป็น “ข้าวหอมพรีเมียมพันธุ์ใหม่” เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้โรงสีและเกษตรกร*

นายเกรียงศักดิ์ ตาปนานนท์ นายกกิตติมศักดิ์สมาคมโรงสีข้าวไทย และที่ปรึกษาสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย เปิดเผยกับ “ฐานเศรษฐกิจ” ถึงข้าวหอมสายพันธุ์ใหม่ “ข้าวสุวรรณภูมิ 1” หรือชื่อเดิม “ข้าวหอมสยาม 2” ที่รับรองโดยกรมการข้าว มีความเหมือนทางพันธุกรรม (DNA) กับข้าวหอมมะลิเดิม 87.45% ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย (Thai Hom Mali Rice) ผลตรวจดังกล่าวกลายเป็นประเด็นที่ทำให้โรงสีในหลายพื้นที่เกิดความลังเลและชะลอการรับซื้อ เนื่องจากกังวลความเสี่ยงด้านมาตรฐาน การจัดชั้นคุณภาพ และปัญหาการปลอมปน ส่งผลให้เกษตรกรที่ปลูกข้าวสายพันธุ์ใหม่อาจได้รับผลกระทบจากการถูกปฏิเสธรับซื้อ หรือถูกกดราคา ทั้งที่เป็นผลงานวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวของนักวิจัยไทย

“ความแตกต่างของ DNA ในข้าวหอมสายพันธุ์ใหม่เกิดจากการปรับปรุงพันธุกรรม โดยใส่ยีนสำคัญเพิ่มเข้าไป 2 ตัว ได้แก่ ยีนทนน้ำท่วมฉับพลัน และยีนต้านทานโรคพืช เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของข้าวพันธุ์เดิม ดังนั้น การตรวจวัดความเหมือนทางพันธุกรรมโดยนับรวมมาร์กเกอร์ที่เกี่ยวข้องกับยีนที่เพิ่มเข้ามา ย่อมทำให้ผลตรวจแตกต่างจากข้าวหอมมะลิพันธุ์ดั้งเดิม”

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างพันธุกรรมส่วนใหญ่ยังคงมีพื้นฐานจากข้าวหอมมะลิ ซึ่งในการนำตัวเลข DNA มาเป็นเงื่อนไขตัดสินและปฏิเสธการรับซื้อตั้งแต่ต้นทาง โดยไม่ได้พิจารณาคุณภาพข้าวและคุณลักษณะในการบริโภคอย่างรอบด้าน อาจกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาพันธุ์ข้าวไทย และสร้างภาระให้กับเกษตรกรที่ลงทุนปลูกตามแนวทางการพัฒนาพันธุ์ใหม่

ย้อนบทเรียน กข15–ข้าวหอมมะลิ 105 ตลาดเป็นผู้กำหนดมาตรฐาน

เมื่อย้อนดูประวัติศาสตร์การพัฒนาพันธุ์ข้าวไทย พบว่าความแตกต่างของสายพันธุ์และการจัดชั้นทางการค้าไม่ใช่เรื่องใหม่ โดยนายเกรียงศักดิ์ ยกตัวอย่างกรณีข้าวหอมมะลิ 105 กับข้าว กข15 ซึ่งในช่วงแรกตลาดแยกซื้อขายกัน แต่เมื่อเวลาผ่านไป การยอมรับของผู้บริโภคและพฤติกรรมตลาดกลับกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดทิศทางการค้า เนื่องจากผู้บริโภคเห็นว่าข้าวทั้งสองสายพันธุ์มีคุณลักษณะและรสสัมผัสใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ภาคการค้าและมาตรฐานปรับตัว จนสามารถยอมรับและรับซื้อรวมในกลุ่มข้าวหอมมะลิได้

“ในอดีต ข้าวหอมมะลิก็ไม่ได้มีมาตรฐานสำเร็จรูปมาตั้งแต่ต้น แต่เกิดจากชาวนาเป็นผู้เริ่มปลูก นำออกสู่ตลาดแล้วผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจจนตลาดขยายตัว ดังนั้น ตลาดและการยอมรับของผู้บริโภคจึงเป็นตัวสร้างมาตรฐานอย่างแท้จริง”

ชูจุดขาย Texture ไม่ใช่ DNA หวั่นปิดทางวิจัยพันธุ์ข้าวไทย

นายเกรียงศักดิ์ กล่าวว่า หลักคิดสำคัญของการบริโภคข้าวต้องพิจารณาจากคุณภาพที่ผู้บริโภคสัมผัสได้จริง ทั้งความนุ่ม ความหอม และความอร่อย หรือ Texture ไม่ใช่ตัวเลข DNA จากห้องปฏิบัติการเพียงอย่างเดียว หากอุตสาหกรรมข้าวไทยยังยึดติดกับกรอบการตรวจ DNA อย่างเข้มงวด โดยกำหนดให้ข้าวพันธุ์ใหม่ต้องมีความเหมือนกับข้าวหอมมะลิเดิมทุกประการ จะกลายเป็นข้อจำกัดต่อการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวในอนาคต

"การปรับปรุงพันธุ์พืชให้รับมือกับสภาพภูมิอากาศ โรคพืช และความเสี่ยงด้านการผลิต จำเป็นต้องพัฒนาคุณลักษณะทางพันธุกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับข้าวหอมสายพันธุ์ใหม่ เช่น ข้าวหอมสยาม ซึ่งเป็นข้าวนาปีและข้าวไวแสงเช่นเดียวกับข้าวหอมมะลิ มีจุดเด่นด้านรสสัมผัสที่ดีกว่าข้าวหอมปทุมธานีอย่างเห็นได้ชัด จึงไม่ควรถูกผลักไปอยู่ในชั้นคุณภาพที่ต่ำกว่า หรือถูกกดราคาโดยไม่พิจารณาคุณภาพที่แท้จริง"

จี้ผู้ส่งออกทดสอบตลาดโลก เปิดทางข้าวหอมพรีเมียมพันธุ์ใหม่

สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหา นายเกรียงศักดิ์ เสนอว่า ภาคการส่งออกควรเข้ามามีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะสมาคมผู้ส่งออกข้าวและผู้ประกอบการค้าข้าวหอม ควรนำตัวอย่างข้าวสายพันธุ์ใหม่ไปทดลองให้ผู้ซื้อและลูกค้าในต่างประเทศได้หุงชิมและประเมินคุณภาพ เพื่อพิสูจน์ว่าตลาดยอมรับรสสัมผัสและคุณลักษณะของข้าวดังกล่าวหรือไม่ หากผู้ซื้อในตลาดต่างประเทศยอมรับ และมีความต้องการซื้อในกลุ่มข้าวหอม จะเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการสร้างตลาดรองรับ เมื่อภาคผู้ส่งออกมีความชัดเจนด้านการค้า โรงสีก็จะเกิดความมั่นใจในการเปิดจุดรับซื้อจากเกษตรกร ลดความกังวลเรื่องการแยกกองข้าว การจัดชั้นคุณภาพ และความเสี่ยงจากการถูกปฏิเสธรับซื้อ

นอกจากนี้ การวางตำแหน่งทางการตลาดไม่จำเป็นต้องบังคับให้ข้าวพันธุ์ใหม่เข้าไปอยู่ภายใต้มาตรฐานข้าวหอมมะลิเดิมทั้งหมด แต่ควรเปิดโอกาสให้พัฒนาเป็นสินค้าในกลุ่ม “ข้าวหอมพรีเมียมพันธุ์ใหม่” หรือ “ข้าวพื้นนุ่มมีกลิ่นหอม” พร้อมสร้างมาตรฐานและจุดขายเฉพาะตัวให้ชัดเจน ให้มีการกำหนดมาตรฐานสินค้า การแสดงฉลาก และการจัดชั้นคุณภาพยังต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนแก่ผู้ซื้อและผู้บริโภค โจทย์สำคัญจึงไม่ใช่เพียงการถกเถียงว่าข้าวหอมสายพันธุ์ใหม่มี DNA เหมือนข้าวหอมมะลิกี่เปอร์เซ็นต์ แต่คือการ

สร้างตลาดและมาตรฐานการค้าที่สะท้อนคุณภาพของข้าวอย่างแท้จริง เพื่อไม่ให้งานวิจัยพันธุ์ข้าวไทยกลายเป็นเพียงผลงานในห้องทดลอง และไม่ปล่อยให้เกษตรกรเป็นผู้รับความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของตลาดเพียงฝ่ายเดียว

โรงสีผวาถูกปรับ 1,000-2,000 บาท ตัดปัญหาไม่รับซื้อ

รศ.สมพร อิศวิลานนท์ นักวิชาการอิสระ และอดีตนักวิชาการอาวุโส สถาบันคลังสมองของชาติ เปิดเผยถึงสถานการณ์ข้าวสายพันธุ์ใหม่ “สุวรรณภูมิ 1” หรือ “ข้าวหอมสยาม” ว่า เป็นอีกหนึ่งนวัตกรรมการพัฒนาพันธุ์ข้าวไทยที่มีศักยภาพเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้กับเกษตรกร โดยใช้เทคโนโลยีจีโนมิกส์ (Genomics) ผสมผสานกับพันธุกรรมข้าวหอมมะลิเดิม ทำให้ได้ข้าวพันธุ์ไวแสง มีคุณสมบัติด้านความหอมและความนุ่มใกล้เคียงข้าวหอมมะลิ จุดเด่นสำคัญคือให้ผลผลิตมากกว่า 500 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าข้าวขาวดอกมะลิ 105 (KDML 105) ซึ่งให้ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 300–400 กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีศักยภาพเพิ่มผลผลิตได้ประมาณ 20–30% ตามข้อมูลเปรียบเทียบที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นทางเลือกให้ชาวนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและรายได้ต่อพื้นที่เพาะปลูก

อย่างไรก็ตามแม้จะมีจุดเด่นทั้งด้านคุณภาพและผลผลิต แต่ข้าวสุวรรณภูมิ 1 กลับไม่สามารถขยายตลาดเชิงพาณิชย์ได้ตามศักยภาพ เนื่องจากโรงสีส่วนใหญ่ปฏิเสธรับซื้อ เพราะติดข้อจำกัดของมาตรฐานการค้าและการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย ซึ่งปัจจุบันกำหนดขอบเขตพันธุ์ข้าวหลักไว้เพียง 2 สายพันธุ์ ได้แก่ ขาวดอกมะลิ 105 และ กข15 โดย กข15 เป็นพันธุ์ที่นำข้าวขาวดอกมะลิ 105 ไปผ่านกระบวนการฉายรังสีเพื่อให้เหมาะกับการปลูกในพื้นที่ดอนและเก็บเกี่ยวได้เร็วขึ้น ขณะที่สุวรรณภูมิ 1 แม้มีลักษณะความหอมและความนุ่มใกล้เคียงกัน แต่ไม่ได้อยู่ในข้อกำหนดสายพันธุ์ข้าวหอมมะลิไทยดังกล่าว

สำคัญอยู่ที่ความเสี่ยงของผู้ประกอบการโรงสี หากรับซื้อข้าวสุวรรณภูมิ 1 แล้วนำไปสีหรือจำหน่ายในตลาดข้าวหอมมะลิ เมื่อมีการสุ่มตรวจและพบว่าสายพันธุ์ไม่ตรงตามข้อกำหนด โรงสีอาจถูกตีกลับสินค้าและถูกปรับสูงถึง 1,000–2,000 บาทต่อหน่วยตามเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว โรงสีส่วนใหญ่จึงเลือกตัดปัญหาด้วยการปฏิเสธรับซื้อข้าวสุวรรณภูมิ 1 ตั้งแต่หน้าโรงสี ซึ่งปัญหานี้สะท้อนช่องว่างระหว่างการพัฒนาพันธุ์ข้าวกับระบบการค้า กล่าวคือ แม้ภาควิจัยจะสามารถพัฒนาพันธุ์ข้าวที่มีคุณสมบัติดีขึ้น แต่หากระบบมาตรฐานและกลไกตลาดไม่รองรับ นวัตกรรมก็ไม่สามารถส่งต่อไปถึงเกษตรกรและผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง

ถอดรหัส DNA ข้าวหอม ผลตรวจยังไม่นิ่ง

อีกประเด็นที่ต้องเร่งสร้างความชัดเจน คือการตรวจสอบสายพันธุ์ข้าวด้วยเทคโนโลยี DNA โดย รศ.สมพร ระบุว่า ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการยังมีข้อจำกัดและอาจแตกต่างกันตามตัวชี้วัดทางพันธุกรรม หรือ Marker ที่แต่ละห้องปฏิบัติการเลือกใช้ จากการหารือกับผู้เกี่ยวข้อง พบว่า แม้เป็นข้าวหอมมะลิแท้เหมือนกัน แต่หากนำตัวอย่างจากจังหวัดสุรินทร์มาเปรียบเทียบกับข้าวหอมมะลิจากทุ่งกุลาร้องไห้ ผลการตรวจ DNA ก็อาจมีความแตกต่างกันได้ สะท้อนว่าการใช้ผลตรวจจากห้องปฏิบัติการแห่งเดียวเป็นข้อยุติในการจำแนกสายพันธุ์ อาจยังไม่เพียงพอ

“ผลการตรวจ DNA ยังไม่นิ่ง ขึ้นอยู่กับ Marker ที่เลือกใช้ จึงควรส่งตรวจอย่างน้อย 2–3 ห้องปฏิบัติการเพื่อเปรียบเทียบผลให้เกิดความมั่นใจ ทั้งนี้ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าวถือเป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลอ้างอิง (Reference) สำหรับการตรวจวิเคราะห์ที่มีความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐจำเป็นต้องพัฒนาระบบฐานข้อมูลและมาตรฐานการตรวจ DNA ให้มีความชัดเจน เป็นที่ยอมรับร่วมกัน และสอดคล้องกับการพัฒนาพันธุ์ข้าวใหม่ อย่างไรก็ตาม หากยังใช้เกณฑ์การตรวจ DNA และมาตรฐานการค้าแบบเดิม โดยไม่เปิดช่องให้ข้าวสายพันธุ์ใหม่เข้าสู่ระบบตลาด จะกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรมข้าวไทยในระยะยาว”

สหรัฐฯ-เวียดนามเร่งพัฒนาพันธุ์ ไทยเสี่ยงเสียตลาดข้าวหอม

เมื่อพิจารณาการแข่งขันในตลาดโลก พบว่าประเทศคู่แข่งต่างเร่งพัฒนาพันธุ์ข้าวหอมและข้าวคุณภาพสูง โดยเฉพาะเวียดนาม ซึ่งใช้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบ (Benchmark) ในการพัฒนาพันธุ์ข้าวตระกูล ST เช่น ST24 และ ST25 รวมถึงพันธุ์ตระกูล OM ก่อนส่งเสริมการปลูกในรูปแบบระบบชุมชน ทำให้สามารถขยายพื้นที่เพาะปลูกและเพิ่มปริมาณข้าวหอมคุณภาพสูงเพื่อส่งออกได้อย่างรวดเร็ว

ขณะที่สหรัฐอเมริกา มีรายงานจากข้อมูลของศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าวว่า ได้พัฒนาพันธุ์ข้าวหอมชนิดใหม่สำเร็จ และกำลังเร่งขยายพื้นที่เพาะปลูกในรัฐอาร์คันซอ (Arkansas) หากสามารถผลิตข้าวหอมที่มีคุณภาพใกล้เคียงข้าวหอมมะลิไทยได้ในปริมาณมาก ย่อมเป็นความท้าทายต่อการส่งออกข้าวหอมมะลิของไทย โดยเฉพาะตลาดที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพและราคา

ส่วนอินเดียใช้แนวทางบริหารจัดการแบรนด์ข้าวบัสมาติ (Basmati) โดยแบ่งกลุ่มตามแหล่งพื้นที่เพาะปลูก เช่น Mango Basmati และ Punjab Basmati เพื่อสร้างความแตกต่างด้านเกรดและมูลค่าเพิ่ม ใช้กลไกราคาและการตลาดเป็นเครื่องมือกำหนดตำแหน่งสินค้า แทนการจำกัดโอกาสของข้าวไว้กับมาตรฐานสายพันธุ์เพียงรูปแบบเดียว

ชง 4 ยุทธศาสตร์ปลดล็อกข้าวไทย

เพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างและเปิดโอกาสให้ข้าวสุวรรณภูมิ 1 เข้าสู่ระบบการค้า รศ.สมพร เสนอให้กระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการ 4 แนวทางสำคัญ ได้แก่

1.ฟื้นตลาดกลาง คัดแยกข้าวตามสายพันธุ์ จัดตั้งตลาดกลางรับซื้อข้าว โดยนำรูปแบบตลาดกำนันทรงในอดีตมาประยุกต์ใช้ มีลานคัดแยกและจัดกองข้าวตามสายพันธุ์อย่างชัดเจน เช่น ขาวดอกมะลิ 105 กข79 และสุวรรณภูมิ 1 เพื่อสร้างความมั่นใจให้โรงสีและผู้ซื้อ สามารถรับซื้อและบริหารจัดการสินค้าได้โดยไม่เสี่ยงต่อการปะปนของสายพันธุ์

2.กำหนดตำแหน่งข้าวหอมไทยพรีเมียม กระทรวงพาณิชย์ควรจัดวางตำแหน่งทางการตลาด (Market Positioning) ให้สุวรรณภูมิ 1 อยู่ในกลุ่ม Premium Thai Aromatic Rice โดยกำหนดระดับราคาให้อยู่ระหว่างข้าวหอมมะลิแท้กับข้าวหอมไทยทั่วไป เช่น ปทุมธานี กข79 และ กข85 ซึ่งเป็นข้าวไม่ไวแสงที่เหมาะกับพื้นที่ชลประทาน

3.ใช้โมเดลข้าวไรซ์เบอร์รี่สร้างตลาดเฉพาะ ส่งเสริมการปลูกสุวรรณภูมิ 1 ในรูปแบบแปลงชุมชน ควบคู่กับการแปรรูปและจำหน่ายข้าวถุงภายใต้แบรนด์เฉพาะ รวมถึงสร้างความร่วมมือกับมูลนิธิเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ตามแนวทางโมเดลข้าวไรซ์เบอร์รี่ของคุณอภิชาติ ซึ่งสามารถสร้างราคาจำหน่ายได้ถึง 70 บาทต่อกิโลกรัม และจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ในราคา 50 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งถูกกว่าราคาที่เกษตรกรซื้อขายกันเอง

4.สกัดข้าวเตี้ยปนเปื้อนทุ่งกุลาร้องไห้ ภาครัฐต้องเร่งกำกับดูแลรถเกี่ยวข้าว ซึ่งเป็นหนึ่งในช่องทางแพร่กระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวเตี้ยหรือข้าวปลอมปนเข้าสู่แปลงนาข้าวหอมมะลิ สร้างความเสียหายต่อคุณภาพและความหอมของข้าวหอมมะลิไทย (Diluted Aroma) โดยต้องให้ความสำคัญกับการทำความสะอาดเครื่องจักรกลการเกษตรก่อนเคลื่อนย้ายระหว่างแปลงนาและพื้นที่เพาะปลูก

รศ.สมพร กล่าวทิ้งท้ายว่า การพัฒนาข้าวไทยไม่ควรหยุดอยู่เพียงการรักษามาตรฐานพันธุ์เดิม แต่ต้องสร้างระบบตลาดที่รองรับความหลากหลายของพันธุ์ข้าว เปิดโอกาสให้เกษตรกรเลือกปลูกตามศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด เพราะหากไทยยังติดอยู่กับข้อจำกัดด้านมาตรฐานและการค้า ขณะที่คู่แข่งเดินหน้าพัฒนาพันธุ์ใหม่อย่างต่อเนื่อง ความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทยในตลาดโลกก็อาจถูกท้าทายมากขึ้น

ย้อนรอยรับรองพันธุ์ข้าวไทย

- *ขาวดอกมะลิ 105 (KDML 105): เป็นข้าวเจ้าไวต่อช่วงแสง ให้ข้าวสวยนุ่ม มีกลิ่นหอมธรรมชาติ ได้รับการรับรองพันธุ์เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2502*
- *ข้าวพันธุ์ กข15 (RD15) ได้รับการรับรองพันธุ์โดยกรมการข้าวเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2521*
- *ข้าวพันธุ์ "สุวรรณภูมิ 1" หรือที่รู้จักในชื่อ หอมสยาม 2, รหัสสายพันธุ์ RGD03011-MS381-MS193-1-B) เป็นข้าวเจ้าหอมพันธุ์ใหม่ที่พัฒนาโดย สวทช. (ไบโอเทค) ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับการรับรองโดยกรมการข้าว วันที่ 22 กันยายน 2569*
- *ข้าวพันธุ์หอมสยาม เสนอโดยศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ได้รับรองโดยกรมการข้าวเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2569*

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

เอลนีโญเสี่ยงกระทบอุปทานข้าวโลกและผลักดันราคาให้สูงขึ้น

บทความของ The Hindu Business Line ระบุถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่กำลังดำเนินอยู่ ซึ่งอาจส่งผลต่อการผลิต อุปทาน และราคาข้าวในตลาดโลกต่อเนื่องไปจนถึงไตรมาสแรกของปี 2570

ตามข้อมูลจากระบบสารสนเทศตลาดสินค้าเกษตร (Agricultural Market Information System: AMIS) ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) การผลิตข้าวมีความเปราะบางต่อปรากฏการณ์เอลนีโญเป็นพิเศษ เนื่องจากผลผลิตข้าวในสัดส่วนสำคัญของโลกกระจุกตัวอยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งโดยทั่วไปปรากฏการณ์ดังกล่าวมักทำให้ปริมาณฝนลดลง AMIS คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวโลกในฤดูการผลิตปี 2569/70 จะลดลงร้อยละ 2.4 เหลือ 552.47 ล้านตัน ทั้งนี้ ข้อมูลแนวโน้มในอดีตชี้ว่า ในปีที่เกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ ผลผลิตข้าวเปลือกมักลดลงเฉลี่ยประมาณ 9.6 ล้านตัน หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 1.2 ของผลผลิตโลกที่คาดการณ์ไว้

แนวโน้มการผลิตข้าวของประเทศผู้ผลิตรายสำคัญยังคงเผชิญกับความไม่แน่นอน โดยกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) คาดการณ์ผลผลิตข้าวของอินเดียไว้ที่ 147 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 4.6 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า จากประมาณการเดิมที่ 150 ล้านตัน ขณะที่ผลผลิตข้าวของไทยคาดว่าจะลดลงร้อยละ 1.9 เหลือ 20.3 ล้านตัน เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกลดลง ประกอบกับความพยายามของรัฐบาลในการส่งเสริมให้เกษตรกรลดพื้นที่เพาะปลูกท่ามกลางความกังวลเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัด ส่วนการผลิตข้าวในปากีสถาน อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย ก็มีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากความแปรปรวนของสภาพอากาศเช่นกัน

สำหรับประเทศไทย นอกจากความเสี่ยงจากปรากฏการณ์เอลนีโญแล้ว สถานการณ์น้ำท่วมยังส่งผลกระทบต่อการขนส่งข้าว และก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับความล่าช้าของการเพาะปลูกและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผลผลิตอีกด้วย

ราคาข้าวในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก ท่ามกลางความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อุปทานอาจได้รับผลกระทบ ปัจจุบันราคาข้าวอยู่ใกล้ระดับสูงสุดในรอบ 2 ปี โดยราคาส่งออกข้าวจากอินเดียและปากีสถานปรับ

เพิ่มขึ้นประมาณ 20 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ราคาส่งออกข้าวจากไทยและเวียดนามเพิ่มขึ้นประมาณ 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน นับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2569

ตามข้อมูลของ BMI ราคาเฉลี่ยของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าข้าวในตลาด Chicago Board of Trade (CBOT) ซึ่งเป็นสัญญาส่งมอบเดือนที่สอง ปรับขึ้นมาอยู่ที่ 15.0 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 100 ปอนด์ ในไตรมาสที่ 3 ของปี 2569 และต่อมาเพิ่มขึ้นแตะระดับสูงสุดในรอบ 29 เดือน ที่ 17.8 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 100 ปอนด์ ในเดือนตุลาคมที่ผ่านมา ส่งผลให้ BMI ปรับเพิ่มประมาณการราคาเฉลี่ยข้าวตลอดปี 2569 จากเดิม 12.9 ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 14 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 100 ปอนด์ โดยสะท้อนถึงการปรับตัวขึ้นของราคาที่สูงกว่าคาดในไตรมาสที่ 3 ทั้งนี้ BMI คาดว่าราคาข้าวจะเฉลี่ยอยู่ที่ 17.5 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 100 ปอนด์ ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2569 ก่อนอาจปรับลดลงเหลือ 7.2 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 100 ปอนด์ ในไตรมาสแรกของปี 2570

อย่างไรก็ตาม นักวิเคราะห์ตลาดเตือนว่า การปรับตัวขึ้นของราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในช่วงที่ผ่านมาอาจเป็นผลจากกิจกรรมเก็งกำไรและการเพิ่มขึ้นของส่วนชดเชยความเสี่ยงด้านสภาพอากาศ (Weather-related Risk Premium) มากกว่าจะสะท้อนถึงการลดลงของอุปทานข้าวจริงในตลาดโลกในระดับที่เทียบเท่ากัน โดย BMI ระบุว่า ตลาดข้าวที่มีการซื้อขายและส่งมอบจริง (Physical Rice Market) ยังคงมีเสถียรภาพค่อนข้างดี และจนถึงขณะนี้ยังมีหลักฐานจำกัดที่บ่งชี้ว่าเกิดภาวะอุปทานขาดแคลนอย่างรุนแรง

อย่างไรก็ตาม ต้นทุนค่าระวางขนส่งและค่าประกันภัยที่เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับความต้องการนำเข้าข้าวที่แข็งแกร่งขึ้น โดยเฉพาะจากประเทศในภูมิภาคแอฟริกา กำลังเพิ่มแรงกดดันต่อตลาดข้าวโลก

ที่มา Oryza.com

ปรากฏการณ์เอลนีโญดันราคาข้าวในเอเชียพุ่งสูงสุดในรอบ 2 ปี เสี่ยงเพิ่มแรงกดดันเงินเฟ้อ

ตามรายงานของสำนักข่าวบลูมเบิร์ก (Bloomberg) ราคาข้าวในตลาดเอเชียปรับตัวสูงขึ้นแตะระดับสูงสุดในรอบเกือบ 2 ปี เนื่องจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) กำลังคุกคามผลผลิตข้าวในประเทศผู้ผลิตรายสำคัญ ซึ่งสภาพอากาศที่แห้งแล้งกว่าปกติในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวมากกว่าครึ่งหนึ่งของผลผลิตโลก กำลังก่อให้เกิดความกังวลว่าผลผลิตข้าวจะลดลงและอุปทานข้าวในตลาดโลกจะตึงตัวมากขึ้น

รายงานระบุว่า จากการคาดการณ์ของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (US Department of Agriculture: USDA) ผลผลิตข้าวโลกในปีการตลาด 2569/70 มีแนวโน้มปรับตัวลดลงเป็นครั้งแรกในรอบกว่า 10 ปี ขณะที่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ก็คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวโลกจะลดลงเช่นกัน โดยอินเดีย ซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลกเป็นหนึ่งในประเทศผู้ผลิตรายสำคัญที่กำลังเผชิญกับความท้าทายจากสภาพอากาศ

แนวโน้มอุปทานข้าวที่ตึงตัวขึ้นส่งผลให้ราคาข้าวในตลาดระหว่างประเทศปรับตัวสูงขึ้น โดยสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย (Thai Rice Exporters Association: TREA) รายงานว่า ราคาส่งออกข้าวขาว 5% ของไทย ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2569 อยู่ที่ 499 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่เดือนธันวาคม 2567

ขณะเดียวกัน ราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าข้าวเปลือก (Rough Rice Futures) ในตลาดชิคาโกปรับตัวเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 80 นับตั้งแต่ต้นปี 2569 การปรับขึ้นดังกล่าวมีความโดดเด่นเป็นพิเศษ เนื่องจากราคาธัญพืชสำคัญชนิดอื่น ๆ รวมถึงข้าวสาลีและข้าวโพด กลับมีแนวโน้มลดลง

ประเทศไทยยังเผชิญกับความเสี่ยงด้านการผลิตเป็นพิเศษในส่วนของข้าวนาปรัง ซึ่งต้องพึ่งพาระบบชลประทานเป็นอย่างมาก และอาจได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำ นอกจากนี้ รายงานยังกล่าวถึงผลกระทบของราคาข้าวที่เพิ่มสูงขึ้นต่อผู้บริโภค โดยข้อมูลของรัฐบาลฟิลิปปินส์ระบุว่า ราคาข้าวในประเทศฟิลิปปินส์เมื่อเดือนตุลาคม 2569 เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

แม้ว่าการปรับตัวสูงขึ้นของราคาข้าวขายส่งโดยทั่วไปจะต้องใช้ระยะเวลาหนึ่งก่อนส่งผ่านไปยังราคาขายปลีก แต่การเพิ่มขึ้นของราคาดังกล่าวสะท้อนถึงแรงกดดันด้านเงินเฟ้อที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้น

ที่มา Oryza.com

FAO รายงานดัชนีราคาข้าวโลก เดือนพฤศจิกายน 2569 ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่องในเดือนตุลาคม แตะระดับสูงสุดในรอบ 21 เดือนสำหรับข้าวอินดิกา

ตามรายงานสถานการณ์ราคาข้าวขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ประจำเดือนพฤศจิกายน 2569 (FAO Rice Price Update – November 2026) ระบุว่า ราคาข้าวในตลาดโลกยังคงปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในเดือนตุลาคม 2569 โดยดัชนีราคาข้าวโดยรวมของ FAO (FAO All Rice Price Index) เฉลี่ยอยู่ที่ 112.3 จุด เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 จากเดือนกันยายน และเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.1 เมื่อเทียบกับเดือนตุลาคม 2568

เมื่อพิจารณาตามประเภทข้าว พบว่า ราคาข้าวอินดิกา (Indica) เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 มาอยู่ที่ 117.3 จุด ซึ่งเป็นระดับสูงสุดในรอบ 21 เดือน ขณะที่ราคาข้าวจาปอนิกา (Japonica) และข้าวเหนียว (Glutinous Rice) เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 และร้อยละ 1.4 ตามลำดับ

การปรับตัวสูงขึ้นของราคาข้าวเหนียวมีสาเหตุหลักจากปริมาณอุปทานที่ตึงตัวมากขึ้น ส่วนราคาข้าวจาปอนิกาได้รับแรงสนับสนุนจากการเปิดประมูลนำเข้าข้าวในตลาดตะวันออกไกล (Far East) และแรงกดดันจากผลผลิตข้าวที่ออกสู่ตลาดในเวียดนามลดลง ในทางตรงกันข้าม ดัชนีราคาข้าวหอม (Aromatic Rice Price Index) ยังคงทรงตัวในระดับค่อนข้างใกล้เคียงเดิมที่ 101.3 จุด เนื่องจากทิศทางราคาข้าวจากประเทศผู้ส่งออกแต่ละแหล่งมีความแตกต่างกัน

สถานการณ์ราคาข้าวในตลาดเอเชีย

ในตลาดเอเชีย ราคาข้าวระหว่างประเทศโดยทั่วไปปรับตัวสูงขึ้นในเดือนตุลาคม 2569 โดยได้รับแรงสนับสนุนจากการทยอยออกสู่ตลาดอย่างล่าช้าของผลผลิตข้าวฤดูใหม่ ความคาดการณ์ว่าผลผลิตอาจลดลงจากผลกระทบด้านสภาพภูมิอากาศ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นในบางประเทศผู้ส่งออก นอกจากนี้ ความต้องการข้าวภายในประเทศที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะข้าวหัก 100% ยังเป็นอีกปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนราคาเสนอขายเพื่อการส่งออกให้ปรับตัวสูงขึ้น

สำหรับอินเดีย ราคาส่งออกข้าวปรับตัวสูงขึ้นในเดือนตุลาคม โดยได้รับแรงสนับสนุนจากแนวโน้มราคาข้าวในตลาดเอเชียที่ปรับตัวสูงขึ้นในวงกว้าง และภาวะอุปทานที่ตึงตัวมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การเคลื่อนไหวของราคาในประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญมีความแตกต่างกัน โดยในปากีสถาน ราคาข้าวปรับตัวลดลงเล็กน้อย เนื่องจากความต้องการซื้อข้าวใหม่ชะลอตัวลง ขณะที่การอ่อนค่าของเงินบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐเป็นปัจจัยจำกัดการปรับขึ้นของราคาข้าวขาวคุณภาพสูงของไทย ส่วนเวียดนาม

ราคาข้าวยังคงเคลื่อนไหวในระดับค่อนข้างทรงตัว ท่ามกลางความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์

สถานการณ์ราคาข้าวในตลาดอเมริกา

ในตลาดอเมริกา ราคาส่งออกข้าวยังคงมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นในเดือนตุลาคม 2569 โดยได้รับแรงสนับสนุนจากภาวะอุปทานที่ตึงตัวและความกังวลเกี่ยวกับแนวโน้มผลผลิต

ในสหรัฐอเมริกา ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ลดลง และความกังวลเกี่ยวกับคุณภาพของผลผลิต ขณะที่ราคาในอาร์เจนตินา บราซิล และอุรุกวัย ปรับตัวสูงขึ้นเช่นกัน ท่ามกลางการคาดการณ์ว่าประเทศสมาชิกตลาดร่วมอเมริกาใต้ตอนล่าง (Southern Common Market: MERCOSUR) อาจมีผลผลิตลดลงเพิ่มเติม

นอกจากนี้ การมีคำสั่งซื้อข้าวล่วงหน้าในระดับสูงของอุรุกวัย และการแข็งค่าของเงินเรียลบราซิลเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ ยังเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ราคาข้าวส่งออกปรับตัวสูงขึ้นอีกด้วย

ที่มา Oryza.com

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

<u>เวียดนาม</u>

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา สำนักข่าวรอยเตอร์ (Reuters) รายงานว่า ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามปรับตัวสูงขึ้นแตะระดับสูงสุดในรอบเกือบ 2 ปี เนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับภาวะหยุดชะงักของอุปทานและความต้องการซื้อที่แข็งแกร่ง โดยราคาข้าวขาว 5% ของเวียดนามเสนอขายอยู่ที่ตันละ 480–490 ดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากตันละ 470–480 ดอลลาร์สหรัฐในสัปดาห์ก่อน และเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่เดือนธันวาคม 2567

ผู้ค้าข้าวระบุว่า ฟิลิปปินส์กลับมาเจรจาซื้อข้าวจากเวียดนามอีกครั้ง ส่งผลให้ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้น โดยผู้ค้ารายหนึ่งในนครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) กล่าวว่า อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์ซื้อเฉพาะข้าวขาว 25% และข้าวหัก 100% เท่านั้น พร้อมระบุเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันข้าวขาว 5% ส่วนใหญ่ส่งออกไปยังตลาดในทวีปแอฟริกา

ตามข้อมูลสถิติจากสำนักงานสถิติแห่งชาติเวียดนาม (General Statistics Office) การส่งออกข้าวของเวียดนามในเดือนตุลาคม 2569 มีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อยู่ที่ 475,000 ตัน ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกข้าวสะสมในช่วง 10 เดือนแรกของปีนี้อยู่ที่ประมาณ 6.83 ล้านตัน

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2569 ราคาข้าวส่งออกค่อนข้างทรงตัวเมื่อเทียบกับสัปดาห์ที่แล้ว โดยข้าวหอม 5% (Vietnamese fragrant rice) พันธุ์ DT8 มีราคาอยู่ที่ 500-515 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวหอม Jasmine ราคาอยู่ที่ 535-539 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ส่วนปลายข้าวหอม (100% broken fragrant rice) มีราคาอยู่ที่ 390-394 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ 425–429 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงระหว่างวันที่ 1–19 ตุลาคม 2569 มีเรือจำนวน 5 ลำเข้าเทียบท่าเรือโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh Port) เพื่อบรรทุกข้าว โดยคาดว่าจะมีปริมาณข้าวทุกชนิดรวม 20,400 ตัน

ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 22 กันยายน - 20 ตุลาคม 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 81,400 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกาจำนวน 50,000 ตัน ประเทศมาเลเซีย 15,400 ตัน และประเทศฟิลิปปินส์ 16,000 ตัน

สำนักข่าว Báo Thanh niên รายงานว่า นายโด ฮา นัม ประธานสมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) กล่าวว่า เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2569 รัฐบาลฟิลิปปินส์ ได้อนุมัติใบอนุญาตเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ (SPS) สำหรับการนำเข้าข้าวจากเวียดนามอย่างเป็นทางการแล้ว อย่างไรก็ตาม ใบอนุญาต SPS นี้ใช้ได้เฉพาะข้าวขาว 25% เท่านั้น ไม่ใช่ 5% เหมือนในปีก่อนๆ

การเปิดตลาดฟิลิปปินส์อย่างเป็นทางการได้เพิ่มความต้องการข้าวเวียดนามมากขึ้น ในขณะเดียวกันปริมาณข้าวจากเวียดนามในช่วงสองเดือนสุดท้ายของปีมีจำกัด ดังนั้น ราคาข้าว 25% จากเวียดนามจึงพุ่งสูงขึ้นกว่า 500 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน นอกจากนี้ สินค้าโภคภัณฑ์อื่นๆ ก็มีราคาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเช่นกันเนื่องจากความต้องการของตลาดโดยรวม แนวโน้มขาขึ้นนี้คาดว่าจะดำเนินต่อไปจนถึงปี 2027 เนื่องจากอิทธิพลของปรากฏการณ์เอลนีโญที่รุนแรงมาก

ประธานสมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) กล่าวว่า สถานการณ์ปัจจุบันแสดงให้เห็นว่า การเรียกร้องของ VFA ในเดือนสิงหาคมให้ภาคธุรกิจรักษาราคาข้าวส่งออกให้อยู่เหนือ 500 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันนั้น สอดคล้องกับแนวโน้มตลาด ดังนั้น เพื่อรักษาผลประโยชน์ของอุตสาหกรรมข้าวของเวียดนาม จึงเรียกร้องให้ภาคธุรกิจร่วมมือกันต่อไป เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันทั้งภาคธุรกิจและเกษตรกรชาวเวียดนาม

ในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญ ธุรกิจหลายแห่งรายงานว่าราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้นทุกวันในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน เนื่องจากความต้องการของตลาด

นายเหงียน วินห์ จ่อง กรรมการผู้จัดการ บริษัท เวียดฮุง จำกัด (จังหวัดดงทับ) กล่าวว่า เนื่องจากฟิลิปปินส์ให้การรับรองมาตรฐาน SPS สำหรับข้าวขาว 25% ทำให้สินค้าชนิดนี้มีราคาสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ราคาข้าวขาว 25% ในปัจจุบันอยู่ที่ 540 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้น 50-60 ดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับปลายเดือนที่แล้ว

เมื่อเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา ฟิลิปปินส์ได้อนุมัติสถานะ SPS ให้กับข้าวจากเวียดนามจำนวน 300,000 ตัน นโยบายล่าสุดของฟิลิปปินส์คือการกระจายแหล่งจัดหาเพื่อลดการพึ่งพาข้าวจากเวียดนาม โดยในช่วงที่ผ่านมาฟิลิปปินส์ได้เพิ่มการนำเข้าข้าวจาก ไทย ปากีสถาน และเมียนมาอย่างมีนัยสำคัญ ในบริบทของภาวะขาดแคลนในปัจจุบัน การหาข้าวทดแทนข้าวเวียดนามนั้นเป็นเรื่องยาก ไทยก็ได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญอย่างหนัก ขณะที่ข้าวจากปากีสถานมีคุณภาพต่ำมาก และกำลังการผลิตของเมียนมาก็ไม่น่าเชื่อถือ

นางสาวฟาน ไม ฮวง ผู้ร่วมก่อตั้งเว็บไซต์ตลาดข้าว SS Rice News กล่าวโดยเน้นย้ำถึงข้อได้เปรียบของข้าวเวียดนามในปัจจุบัน ซึ่งข้าวเวียดนามมีข้อได้เปรียบในด้านคุณภาพ ราคา และกำลังการผลิต

จนถึงปัจจุบัน ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวแล้ว 4.07 ล้านตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว แต่ยังคงต่ำกว่าที่กระทรวงเกษตรของสหรัฐอเมริกา (USDA) คาดการณ์ไว้ที่ 5.5 ล้านตัน ที่สำคัญคือความต้องการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2027 เป็น 5.6 ล้านตัน

ที่มา Oryza.com

<u>กัมพูชา</u>

สหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodia Rice Federation: CRF) รายงานราคาข้าวส่งออก ณ ราคา FOB (Free on Board) ประจำวันที่ 4 พฤศจิกายน 2569 โดยเป็นราคาต่อเมตริกตัน อ้างอิงมาตรฐานข้าว 5% พบว่า ข้าวแต่ละชนิดมีราคาแตกต่างกันตามสายพันธุ์และประเภทของข้าว โดยข้าวอินทรีย์หอมมะลิมีราคาสูงสุดอยู่ที่ 1,400 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

สำหรับข้าวหอมมะลิอินทรีย์ (Organic Rice – Jasmine) มีราคาอยู่ที่ 1,400 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน รองลงมาคือข้าวกล้องหอมมะลิ (Brown Rice – Jasmine) ราคา 830 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และข้าวมะลิอังกอร์ (Malys Angkor หรือ Pka Romdoul) ราคา 820 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ส่วนข้าวหอม (Fragrant Rice) ภายใต้ชื่อ SKO มีราคา 700 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และ SRO ราคา 670 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวอินทรีย์ที่ไม่ใช่ข้าวหอมมะลิ (Organic Rice – White Rice) มีราคา 1,100 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

สำหรับข้าวขาว (White Rice) ชนิดพื้นนุ่ม (Soft Texture) มีราคา 600 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ส่วนชนิดพื้นแข็ง (Hard Texture) ราคา 620 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวกล้องที่ไม่ใช่ข้าวหอมมะลิ (Brown Rice – White Rice) มีราคา 600 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และข้าวนึ่ง (Parboiled Rice) ราคา 890 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ส่วนข้าวนึ่งอินทรีย์ (Organic Parboiled Rice) ไม่มีการระบุราคา ทั้งนี้ ราคาที่รายงานเป็นราคา FOB ต่อเมตริกตัน โดยอ้างอิงมาตรฐานข้าว 5% ตามข้อมูลของสหพันธ์ข้าวกัมพูชา ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2569

ตามข้อมูลการส่งออกรายเดือนที่เผยแพร่โดยสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodia Rice Federation: CRF) การส่งออกข้าวสารของกัมพูชาในเดือนกันยายน 2569 เพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยมีปริมาณรวม 140,740 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.8 จาก 104,408 ตันในเดือนเดียวกันของปีก่อน เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 66.0 จาก 84,741 ตันในเดือนสิงหาคม 2569 นับเป็นปริมาณการส่งออกรายเดือนสูงสุดที่กัมพูชาทำได้ตั้งแต่ต้นปีนี้ ผลการส่งออกในเดือนกันยายนสะท้อนถึงการปรับตัวดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของภาคการส่งออกข้าวกัมพูชา โดยมีปริมาณการส่งออกมากกว่า 100,000 ตันเป็นเดือนที่สองติดต่อกัน และเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่ต้นปี 2569

สำหรับปริมาณการส่งออกข้าวสารสะสมในช่วงเดือนมกราคม-กันยายน 2569 อยู่ที่ 932,952 ตัน เทียบกับ 596,343 ตันในช่วงเดียวกันของปี 2568 เพิ่มขึ้นร้อยละ 56.4 หรือเพิ่มขึ้น 336,609 ตันเมื่อเทียบเป็นรายปี ซึ่งผลการส่งออกล่าสุดทำให้กัมพูชาเข้าใกล้เป้าหมายการส่งออกข้าวทั้งปีที่ 1 ล้านตัน โดยในช่วง 9 เดือนแรกของปีสามารถดำเนินการได้แล้วคิดเป็นร้อยละ 93.3 ของเป้าหมายดังกล่าว

ที่มา Oryza.com

ฟิลิปปินส์

สำนักข่าว The Philippine Star รายงานว่าตามรายงานของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (United States Department of Agriculture: USDA) ความต้องการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้การส่งออกข้าวของกัมพูชาขยายตัวอย่างมาก เนื่องจากฟิลิปปินส์กำลังพยายามกระจายแหล่งนำเข้าข้าวให้มีความหลากหลายมากขึ้น

รายงานของ USDA ระบุว่า ในปี 2569 ฟิลิปปินส์ได้กลายเป็นตลาดส่งออกข้าวสารที่ใหญ่ที่สุดของกัมพูชาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน โดยในช่วงเดือนมกราคม-สิงหาคม ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวสารจากกัมพูชารวม 122,102 ตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับปริมาณนำเข้าตลอดทั้งปี 2568 ที่มีเพียง 3,500 ตัน ขณะเดียวกัน USDA ระบุว่า การส่งออกข้าวเปลือกของกัมพูชาไปยังเวียดนามในช่วง 4 เดือนแรกของปีลดลงร้อยละ 13

USDA ระบุว่า การเพิ่มขึ้นของการส่งออกข้าวสารไปยังฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก เกิดขึ้นพร้อมกับการลดลงของการส่งออกข้าวเปลือกไปยังเวียดนาม โดยหน่วยงานดังกล่าวระบุว่า การส่งออกข้าวสารอย่างเป็นทางการกำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการส่งมอบข้าวไปยังฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้น ขณะที่การส่งออกข้าวเปลือกไปยังเวียดนามชะลอตัวลง

รายงานระบุว่า ในอดีตเวียดนามมักนำเข้าข้าวจากกัมพูชาไปสีแปรสภาพ ก่อนส่งออกต่อไปยังฟิลิปปินส์ โดยก่อนหน้านี้กรุงฮานอยจะรับซื้อข้าวเปลือกสดจากกรุงพนมเปญ แล้วนำไปผ่านกระบวนการสีแปรสภาพโดยโรงสีภายในประเทศ ก่อนส่งออกเป็นข้าวสารไปยังฟิลิปปินส์

อย่างไรก็ตาม USDA ระบุว่า ปัจจุบันฟิลิปปินส์กำลังกระจายแหล่งนำเข้าข้าวให้หลากหลายมากขึ้น และหันมาจัดซื้อข้าวสารจากกัมพูชาโดยตรง ส่งผลให้ความต้องการข้าวจากโรงสีเวียดนามลดลง โดย USDA กล่าวเพิ่มเติมว่า การเปลี่ยนจากการส่งออกข้าวเปลือกมาเป็นการส่งออกข้าวสาร ยังช่วยให้โรงสีข้าวของกัมพูชาสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้นตลอดห่วงโซ่อุปทาน

นอกจากนี้ USDA ระบุว่า การสั่งซื้อข้าวในปริมาณมากจากฟิลิปปินส์ช่วยให้กัมพูชาสามารถลดต้นทุนต่อหนึ่งตัน และลดระยะเวลาการส่งมอบสินค้าเมื่อเทียบกับการขนส่งในรูปแบบตู้คอนเทนเนอร์

อย่างไรก็ตาม การขยายการส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์เพิ่มเติมอาจเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป และยังขึ้นอยู่กับความสามารถของกรุงพนมเปญในการรักษาระดับราคาข้าวให้สามารถแข่งขันได้ โดย USDA อ้างอิงข้อมูลจากแหล่งข่าวในอุตสาหกรรม

USDA ระบุเพิ่มเติมว่า การจัดสรรโควตานำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการสนับสนุนสินเชื่อจากภาครัฐ เป็นอีกปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการค้าข้าวระหว่างสองประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการทำสัญญาซื้อขายข้าวเพื่อส่งมอบไปยังฟิลิปปินส์อีก 87,344 ตัน ในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม 2569 ซึ่งอาจส่งผลให้ปริมาณการส่งมอบข้าวจากกัมพูชาไปยังฟิลิปปินส์ตลอดทั้งปีเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 209,000 ตัน

สำนักข่าว The Manila Standard รายงานว่า สำนักงานอาหารแห่งชาติฟิลิปปินส์ (National Food Authority: NFA) เสนอรับซื้อข้าวเปลือกที่สะอาดและแห้งจากเกษตรกรในราคาสูงสุดกิโลกรัมละ 30 เปโซ พร้อมทั้งปรับเพิ่มปริมาณการรับซื้อสูงสุดเป็น 500 กระสอบต่อเกษตรกรหนึ่งรายในแต่ละฤดูเพาะปลูก เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและเติมเต็มปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาล ก่อนที่ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ซึ่งคาดว่าอาจทวีความรุนแรงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าว

นายแลร์รี ลัคสัน (Larry Lacson) ผู้บริหารสำนักงานอาหารแห่งชาติ เปิดเผยว่า ปัจจุบันสำนักงานฯ มีสาขาประมาณร้อยละ 80 ทั่วประเทศที่รับซื้อข้าวเปลือกที่สะอาดและแห้งในราคากิโลกรัมละ 30 เปโซ โดยราคารับซื้อต่ำสุดอยู่ที่กิโลกรัมละ 28 เปโซ

นอกจากนี้ สำนักงานฯ ยังได้ยกเลิกข้อจำกัดการรับซื้อเดิมที่กำหนดไว้ไม่เกิน 200 กระสอบต่อเกษตรกรหนึ่งราย และเปลี่ยนมาใช้หลักเกณฑ์การกำหนดปริมาณรับซื้อตามผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ยของแต่ละจังหวัดและพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร โดยกำหนดพื้นที่เพาะปลูกสูงสุดที่นำมาคำนวณไว้ไม่เกิน 5 เฮกตาร์

ภายใต้หลักเกณฑ์ใหม่นี้ เกษตรกรสามารถจำหน่ายข้าวเปลือกได้ในปริมาณที่คำนวณจากผลผลิตเฉลี่ยของจังหวัดคูณด้วยพื้นที่เพาะปลูกของตน โดยเกษตรกรที่มีพื้นที่เพาะปลูก 5 เฮกตาร์ อาจจำหน่ายข้าวเปลือกได้ถึง 500 กระสอบหรือมากกว่านั้น ขึ้นอยู่กับระดับผลผลิตของแต่ละพื้นที่

นายฟรานซิสโก ติว ลอเรล จูเนียร์ (Francisco Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร กล่าวว่า เราต้องการให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากแรงงานของตน และมีความมั่นใจมากขึ้นว่าจะมีตลาดรองรับผลผลิตที่เชื่อถือได้ แม้จะมีแนวโน้มว่าจะเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญที่รุนแรงขึ้นในอนาคตอันใกล้ แต่เรายังคงต้องการส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะปลูกอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากประเทศจำเป็นต้องใช้ข้าวทุกกิโลกรัมที่เกษตรกรสามารถผลิตได้

สำนักงานอาหารแห่งชาติจำแนกข้าวเปลือกที่สะอาดและแห้งว่าเป็นข้าวเปลือกที่มีความชื้นอยู่ระหว่างร้อยละ 11–14 ส่วนข้าวเปลือกสดที่เพิ่งเก็บเกี่ยวจะมีราคารับซื้ออยู่ที่ประมาณกิโลกรัมละ 25–26 เปโซ หรือต่ำกว่าราคาข้าวเปลือกที่สะอาดและแห้งประมาณ 4 เปโซต่อกิโลกรัม

การขยายปริมาณการรับซื้อดังกล่าวจะช่วยเพิ่มปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาล เพื่อรองรับโครงการ Benteng Bigas Meron Na และการแจกจ่ายข้าวเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในกรณีเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 4,261,506.83 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 4,419 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 28.5% เมื่อเทียบกับ 3,317,320 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 3,813 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,866.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 419 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 477,608.93 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 453 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 30.1% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนเมษายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 412,227.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 426 ใบ) ลดลงประมาณ 18.0% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 597,529.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 493 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 17.7% เมื่อเทียบกับ 598,049.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 573 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมิถุนายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 477,758.53 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 431 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 32.4% เมื่อเทียบกับ 360,870.43 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 424 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกรกฎาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 557,339.24 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 548 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 93.6% เมื่อเทียบกับ 287,935.12 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 304 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

- เดือนสิงหาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 375,392.55 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 549 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 1.1% เมื่อเทียบกับ 371,131.23 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 262 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกันยายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 386,474.90 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 573 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 16.5% เมื่อเทียบกับ 331,606.10 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 210 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนตุลาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2569) มีการนำเข้าจำนวน 152,422.16 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 276 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 309.9% เมื่อเทียบกับ 37,184.70 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 96 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 14 ตุลาคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 2,763,996.67 ตัน (สัดส่วน 64.9% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 595,425.46 ตัน (สัดส่วน 14.0%) เมียนมาจำนวน 454,168.35 ตัน (สัดส่วน 10.7%) ปากีสถาน 267,634.68 ตัน (สัดส่วน 6.3%) กัมพูชา 147,095.5 ตัน (สัดส่วน 3.5%) อินเดีย 32,595.77 ตัน (สัดส่วน 0.8%) เกาหลีใต้ 400 ตัน ญี่ปุ่น 48 ตัน และอิตาลี 7.4 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 14 ตุลาคม 2569) มีจำนวนรวม 7,835 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 6,904,671.955 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.907 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.984 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.162 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 677 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 811,740.63 ตัน
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 665 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 865,526.76 ตัน
- เดือนมิถุนายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,173 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 922,846.571 ตัน
- เดือนกรกฎาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,290 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 950,692.49 ตัน
- เดือนสิงหาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 944 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 706,151.500 ตัน

- เดือนกันยายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,227 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 850,733.851 ตัน
- เดือนตุลาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 14 ตุลาคม 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 422 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 352,649.10 ตัน

สำนักข่าว Business Mirror รายงานว่า สำนักงานสถิติแห่งชาติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) เปิดเผยว่า ปริมาณสต็อกข้าวของประเทศในเดือนตุลาคม 2569 ลดลงร้อยละ 8.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากปริมาณสต็อกข้าวในภาคครัวเรือนและคลังสินค้าขององค์การอาหารแห่งชาติ (National Food Authority: NFA) ปรับตัวลดลง

ข้อมูลจาก PSA ระบุว่า ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2569 ฟิลิปปินส์มีสต็อกข้าวอยู่ที่ 2.16 ล้านเมตริกตัน ลดลงจาก 2.35 ล้านเมตริกตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม ปริมาณสต็อกข้าวในเดือนตุลาคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.2 เมื่อเทียบกับเดือนกันยายน ซึ่งอยู่ที่ 1.91 ล้านเมตริกตัน

PSA ระบุว่า สต็อกข้าวร้อยละ 49.8 หรือประมาณ 1.08 ล้านเมตริกตัน อยู่ในความครอบครองของภาคธุรกิจการค้า ขณะที่ร้อยละ 37.3 หรือประมาณ 806,120 เมตริกตัน เป็นสต็อกข้าวที่เก็บไว้ในภาคครัวเรือน ส่วนสต็อกข้าวในคลังสินค้าของ NFA ในเดือนที่รายงานอยู่ที่ 277,490 เมตริกตัน คิดเป็นเกือบร้อยละ 13 ของสต็อกข้าวทั้งหมด

PSA ระบุว่า ในเดือนตุลาคม 2569 ปริมาณสต็อกข้าวจากคลังสินค้าของ NFA และภาคครัวเรือนลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยลดลงร้อยละ 38.0 และร้อยละ 15.3 ตามลำดับ ในทางกลับกัน สต็อกข้าวในภาคธุรกิจการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

นอกจากนี้ PSA ระบุว่า เมื่อเปรียบเทียบกับระดับสต็อกข้าวในเดือนกันยายน 2569 พบว่า สต็อกข้าวในภาคธุรกิจการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.7 และในภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 ขณะที่สต็อกข้าวในคลังสินค้าของ NFA ลดลงร้อยละ 3.2

สำนักข่าว Inquirer รายงานว่า กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) เตรียมรับมือกับผลกระทบที่รุนแรงมากขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ซึ่งทวีความรุนแรงขึ้น และคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวในช่วงครึ่งแรกของปีหน้า

สถานการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลให้ผลผลิตข้าวเปลือกภายในประเทศลดลงเพิ่มเติม โดยคาดการณ์ว่าจะลดลงร้อยละ 5 เหลือ 18.67 ล้านตัน จากระดับ 19.67 ล้านตันที่สำนักงานสถิติแห่งฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) รายงานไว้ในปี 2568

กระทรวงเกษตรฯ ระบุในแถลงการณ์ว่า ขนาดของผลกระทบจะขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงและระยะเวลาของสภาพอากาศแห้งแล้ง ปริมาณน้ำที่มีอยู่ และประสิทธิผลของมาตรการช่วยเหลือที่ดำเนินการได้อย่างทันท่วงที ทั้งนี้ ผลผลิตข้าวเปลือกภายในประเทศในปีนี้อาจลดลงต่ำกว่า 18 ล้านตันเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2555 ซึ่งในปีดังกล่าวมีผลผลิตอยู่ที่ 18.03 ล้านตัน

นายคริสโตเฟอร์ โมราเลส (Christopher Morales) ปลัดกระทรวงเกษตร (Agriculture Undersecretary) เปิดเผยว่า หน่วยงานได้คาดการณ์ไว้แล้วว่าผลผลิตข้าวภายในประเทศในไตรมาส 3 ของปีนี้จะหดตัวลง โดยมีสาเหตุหลักจากพื้นที่เพาะปลูกข้าวที่ลดลง เนื่องจากเกษตรกรจำนวนหนึ่งตัดสินใจไม่เพาะปลูก

ท่ามกลางต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม นายโมราเลสระบุว่า ไม่ควรกล่าวโทษปรากฏการณ์เอลนีโญเพียงปัจจัยเดียวว่าเป็นสาเหตุของการลดลงของผลผลิตที่คาดการณ์ไว้

นายโมราเลส ซึ่งกำกับดูแลโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมข้าว (Rice Industry Development Program) ชี้ว่า ยังมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเพาะปลูกและกำหนดช่วงเวลาการเพาะปลูกของเกษตรกร ได้แก่ ต้นทุนปุ๋ยและเชื้อเพลิงที่อยู่ในระดับสูง ความล่าช้าในการเริ่มเพาะปลูก และข้อจำกัดด้านระบบชลประทาน

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยจากความไม่เต็มใจของเกษตรกรที่จะรับความเสี่ยงในการผลิต ตลอดจนสภาพอากาศแปรปรวน รวมถึงฝนตกหนักที่เกี่ยวข้องกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ หรือที่เรียกว่า “ฮาบากัต” (Habagat)

อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์เอลนีโญได้เริ่มส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรมแล้ว โดยข้อมูลจาก PSA แสดงให้เห็นว่า ผลผลิตข้าวเปลือกในไตรมาส 3 ลดลงเกือบร้อยละ 18 เหลือ 3.08 ล้านตัน จาก 3.75 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน

เพื่อบรรเทาผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่ทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งมีลักษณะเด่นคือการเกิดฝนตกต่ำกว่าระดับปกติเป็นระยะเวลายาวนาน กระทรวงเกษตรฯ ระบุว่า กำลังดำเนินมาตรการหลายด้าน ได้แก่ การเพิ่มปริมาณน้ำให้เพียงพอต่อการเพาะปลูก การส่งเสริมพันธุ์ข้าวที่ทนทานต่อสภาพภูมิอากาศ การยกระดับระบบติดตามตรวจสอบพื้นที่เกษตร และการช่วยเหลือเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาเพาะปลูกให้สอดคล้องกับสภาพอากาศและปริมาณน้ำในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ กระทรวงฯ ยังอยู่ระหว่างพิจารณามาตรการเพิ่มเติมเพื่อช่วยบริหารจัดการต้นทุนการผลิตและรักษาระดับผลิตภาพของภาคเกษตรกรรม

นายฟรานซิสโก ติว ลอเรล จูเนียร์ (Francisco Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร กล่าวว่า ขณะนี้เรามีเครื่องมือในการบรรเทาผลกระทบมากขึ้น โดยยกตัวอย่างมาตรการสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาพันธุ์ข้าวที่ดีขึ้น ระบบชลประทานพลังงานแสงอาทิตย์ การปรับปรุงระบบติดตามสภาพอากาศ และการจัดทำปฏิทินการเพาะปลูกที่มีความแม่นยำมากขึ้น

ทั้งนี้ สำนักงานสถิติแห่งฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) เปิดเผยว่า ผลผลิตข้าวเปลือก (ข้าวที่ยังไม่ผ่านการสี) ในช่วงไตรมาส 3 ปี 2569 ลดลงร้อยละ 17.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน จาก 3.75 ล้านตัน ในไตรมาส 3 ปี 2568 เหลือ 3.08 ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับต่ำที่สุดสำหรับช่วงเวลาดังกล่าวนับตั้งแต่ปี 2562

ขณะที่ผลผลิตข้าวเปลือกในช่วงเดือนตุลาคมถึงธันวาคม 2569 คาดการณ์ไว้ที่ 6.47 ล้านตัน โดยประเมินจากปริมาณผลผลิตที่ยังอยู่ในแปลง ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2569 ซึ่งจะต่ำกว่าผลผลิต 6.85 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปี 2568 อยู่ร้อยละ 5.5

เมื่อพิจารณาผลผลิตรายภูมิภาค พบว่า เขตหุบเขาคากายัน (Cagayan Valley) มีผลผลิตสูงสุดที่ 375,400 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.179 ของผลผลิตทั้งประเทศ รองลงมา ได้แก่ เขตซอกสก์ซาร์เกน (SOCCSKSARGEN) มีผลผลิต 375,330 ตัน หรือร้อยละ 12.177 และเขตปกครองตนเองบังซาโมโรในมินดาเนามุสลิม (Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao: BARMM) มีผลผลิต 290,200 ตัน หรือร้อยละ 9.4 โดยทั้งสามภูมิภาครวมกันมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 33.8 ของผลผลิตข้าวเปลือกทั้งประเทศ

สำหรับพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวเปลือกในไตรมาสดังกล่าว คาดว่ามีจำนวน 755,370 เฮกตาร์ ลดลงร้อยละ 17.6 จาก 916,770 เฮกตาร์ในช่วงเดียวกันของปีก่อน และเป็นพื้นที่เก็บเกี่ยวในไตรมาส 3 ที่มีขนาดเล็กที่สุดนับตั้งแต่ปี 2562 โดยเขตซอกสก์ซาร์เกนมีพื้นที่เก็บเกี่ยวมากที่สุด จำนวน 103,610 เฮกตาร์ หรือคิดเป็นร้อยละ 13.7 ของ

พื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เขตหุบเขาคากายัน จำนวน 76,410 เฮกตาร์ หรือร้อยละ 10.12 และเขต BARMM จำนวน 76,390 เฮกตาร์

ด้านผลผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่อยู่ที่ 4.08 ตันต่อเฮกตาร์ ลดลงร้อยละ 0.2 จาก 4.09 ตันต่อเฮกตาร์ในไตรมาส 3 ปี 2568 ซึ่งเมื่อพิจารณาผลผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่รายภูมิภาค พบว่า เขตหุบเขาคากายันมีผลผลิตเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.91 ตันต่อเฮกตาร์ รองลงมา ได้แก่ เขตดาเวา (Davao Region) ที่ 4.86 ตันต่อเฮกตาร์ และเขตมินดาเนาตอนเหนือ (Northern Mindanao) ที่ 4.85 ตันต่อเฮกตาร์

ที่มา Oryza.com

อินโดนีเซีย

สำนักข่าว ANTARA รายงานว่า นายอันดี อัมราน สุไลมาน (Andi Amran Sulaiman) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรอินโดนีเซีย เปิดเผยว่า อินโดนีเซียยังคงดำเนินนโยบายไม่นำเข้าข้าวติดต่อกันเป็นปีที่สอง ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการรับมือของประเทศท่ามกลางความไม่แน่นอนของสถานการณ์โลก

นายสุไลมานระบุว่า กระทรวงเกษตรได้ปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อเน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการสร้างหลักประกันว่าจะมีปริมาณอาหารเพียงพอต่อความต้องการของประชากรทั่วประเทศ ซึ่งมีจำนวนประมาณ 286 ล้านคน นอกจากนี้ เขายังกล่าวถึงการประชุมหารือเมื่อเร็วๆ นี้กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของจีน ณ กรุงปักกิ่ง โดยทั้งสองฝ่ายได้หารือเกี่ยวกับความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร ท่ามกลางความท้าทายที่เกิดขึ้นทั่วโลก

เขาระบุเพิ่มเติมว่า ประเทศต่างๆ ทั่วโลกกำลังเผชิญกับปัญหาการหยุดชะงักของเครือข่ายโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ อันเป็นผลจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ทวีความรุนแรงขึ้น

นายสุไลมานกล่าวว่า จีนยังคงนำเข้าอาหารประมาณ 6 ล้านตัน พร้อมระบุว่า มีอย่างน้อย 33 ประเทศที่มีแนวโน้มใช้มาตรการจำกัดการส่งออกอาหาร เพื่อปกป้องปริมาณอาหารภายในประเทศจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอก ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว นายสุไลมานยืนยันว่า รัฐบาลอินโดนีเซียกำลังดำเนินมาตรการต่างๆ อย่างประสานสอดคล้องกัน เพื่อปกป้องระบบอาหารของประเทศจากผลกระทบของความผันผวนและการหยุดชะงักที่เกิดขึ้นทั่วโลก

ก่อนหน้านี้ มีรายงานว่า อินโดนีเซียมีความพร้อมในการรับมือกับความไม่แน่นอนของสถานการณ์โลก โดยได้รับการสนับสนุนจากปริมาณข้าวสำรองประมาณ 4.5 ล้านตัน ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานโลจิสติกส์แห่งรัฐ (Bulog) ณ สิ้นเดือนตุลาคมที่ผ่านมา

นอกจากนี้ คาดการณ์ว่าอินโดนีเซียจะมีข้าวจากผลผลิตที่กำลังยืนต้นอยู่ในแปลงเพาะปลูกอีกประมาณ 10 ล้านตัน และมีข้าวอีกประมาณ 10 ล้านตันอยู่ในครอบครองของธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร และธุรกิจจัดเลี้ยง เมื่อรวมปริมาณข้าวทั้งหมดแล้ว คาดว่าอินโดนีเซียจะมีข้าวประมาณ 25 ล้านตัน ขณะที่ปริมาณการบริโภคข้าวภายในประเทศอยู่ที่ประมาณ 2.5 ล้านตันต่อเดือน

ทั้งนี้ ข้าวเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรและอาหาร 8 รายการที่อินโดนีเซียสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยสินค้าอีก 7 รายการ ได้แก่ ข้าวโพด น้ำตาลสำหรับบริโภค พริกขี้หนู พริกแดงเม็ดใหญ่ ไข่ไก่ เนื้อไก่ และหอมหัวเล็ก (Shallots)

สำนักข่าว ANTARA รายงานว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญอาจทำให้การเก็บเกี่ยวข้าวของอินโดนีเซียล่าช้า เสี่ยงกระทบปริมาณข้าวสำรองก่อนเทศกาลอีดิลฟิตรี โดยสถาบันเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการเงิน (Institute for Development of Economics and Finance: Indef) เรียกร้องให้รัฐบาลอินโดนีเซียเร่งเสริมสร้างปริมาณข้าวสำรองของประเทศ ท่ามกลางความกังวลว่าปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) อาจทำให้การเก็บเกี่ยวข้าวในปี 2570 ล่าช้า และส่งผลกระทบต่อปริมาณข้าวสำรองก่อนเทศกาลอีดิลฟิตรี (Eid al-Fitr)

อาฟากา ฮูดายา (Afaqa Hudaya) นักวิจัยจากศูนย์อาหาร พลังงาน และการพัฒนาที่ยั่งยืนของ Indef (Center for Food, Energy, and Sustainable Development) กล่าวระหว่างการให้สัมภาษณ์ว่า ปัจจุบันรัฐบาลมีข้าวสำรองอยู่ประมาณ 4.5 ล้านตัน ซึ่งน่าจะเพียงพอต่อความต้องการบริโภคในช่วงเทศกาลคริสต์มาสและวันขึ้นปีใหม่ อย่างไรก็ตาม เขาเน้นย้ำว่า รัฐบาลจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมรองรับความต้องการข้าวที่เพิ่มขึ้นในไตรมาสแรกของปี 2570 โดยเฉพาะในช่วงก่อนเทศกาลอีดิลฟิตรี

ฮูดายาอธิบายว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญอาจทำให้ฤดูกาลเพาะปลูกต้องเลื่อนออกไปจนถึงเดือนธันวาคม 2569 หรือเดือนมกราคม 2570 ส่งผลให้ช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตสูงสุด ซึ่งโดยปกติจะเกิดขึ้นในเดือนมีนาคม อาจเลื่อนออกไปเป็นเดือนเมษายนหรือพฤษภาคม

เขากล่าวว่า ข้าวสำรองประมาณ 4.5 ล้านตันเพียงพอหรือไม่ หากพิจารณาตามตัวเลขแล้ว ย่อมเพียงพอสำหรับช่วงเทศกาลคริสต์มาสและวันขึ้นปีใหม่อย่างแน่นอน แต่สิ่งที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษคือความต้องการข้าวในช่วงเทศกาลอีดิลฟิตรีในเดือนมีนาคมปีหน้า

ฮูดายาประเมินว่า ปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาลอาจลดลงเหลือประมาณ 3–3.5 ล้านตันภายในช่วงต้นปี 2570 หลังจากมีการกระจายความช่วยเหลือด้านอาหารและดำเนินมาตรการแทรกแซงตลาดอย่างต่อเนื่องจนถึงสิ้นปีนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีปริมาณข้าวเพียงพอต่อความต้องการ เขาระบุว่า รัฐบาลควรจัดทำบัญชีสมดุลข้าว (Rice Balance Sheet) สำหรับช่วงเดือนมกราคม-เมษายน 2570 โดยพิจารณาจากพื้นที่เพาะปลูกและการพยากรณ์สภาพอากาศ พร้อมทั้งกำหนดระดับปริมาณข้าวสำรองขั้นต่ำที่ปลอดภัย

ตามความเห็นของฮูดายา หากการคาดการณ์บ่งชี้ว่าปริมาณข้าวสำรองอาจลดลงต่ำกว่าระดับขั้นต่ำดังกล่าว รัฐบาลควรตัดสินใจเกี่ยวกับมาตรการจัดหาข้าวเพิ่มเติมภายในเดือนธันวาคม 2569 หรืออย่างช้าที่สุดในเดือนมกราคม 2570 นอกจากนี้ เขาเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งดำเนินมาตรการแทรกแซงตลาดก่อนช่วงเทศกาลคริสต์มาสและวันขึ้นปีใหม่ รวมถึงในช่วง 2–3 สัปดาห์ก่อนเข้าสู่เดือนรอมฎอน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ราคาข้าวอยู่ในระดับสูง

ฮูดายายังเรียกร้องให้รัฐบาลอินโดนีเซียให้ความสำคัญกับการระบายข้าวสำรองที่จัดเก็บมาเป็นเวลานานก่อน เพื่อรักษาคุณภาพของข้าวในคลังสำรอง และทำให้มั่นใจว่าอาหารที่รัฐบาลนำไปแจกจ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนยังคงมีคุณภาพเหมาะสมต่อการบริโภค

สำหรับสินค้าเกษตรและอาหารประเภทอื่นๆ ฮูดายาเรียกร้องให้รัฐบาลส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภูมิภาคต่างๆ เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอุปทานพริกและหอมหัวใหญ่ พร้อมทั้งพัฒนาสถานที่จัดเก็บสินค้าในระบบห้องเย็น เพื่อเตรียมรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้นก่อนเทศกาลอีดิลฟิตรี

ที่มา Oryza.com

ญี่ปุ่น

รายงานจากสำนักงานที่ปรึกษาด้านการเกษตรต่างประเทศ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA Post) ระบุว่า การบริโภคข้าวของญี่ปุ่นลดลงเหลือต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของระดับในช่วงต้นทศวรรษ 1960 สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคอาหารในระยะยาว โดยประชาชนหันไปบริโภคเนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์นม และผลิตภัณฑ์ขนมอบมากขึ้น

รายงานฉบับดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงรูปแบบการบริโภคอาหารที่เปลี่ยนแปลงไป ควบคู่กับการพึ่งพาการนำเข้าสินค้าเกษตรของญี่ปุ่นที่เพิ่มสูงขึ้น ท่ามกลางการผลิตสินค้าเกษตรภายในประเทศที่ลดลง ข้อจำกัดด้านพื้นที่เพาะปลูก และประชากรภาคเกษตรกรรมที่มีอายุสูงขึ้น

ในปี 2568 ญี่ปุ่นยังคงเป็นตลาดส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องของสหรัฐฯ รายประเทศที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 โดยมีมูลค่าการนำเข้า 14,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ สหรัฐฯ เป็นแหล่งนำเข้าสินค้าเกษตรรายใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น โดยมีส่วนแบ่งร้อยละ 18 ของตลาดนำเข้าสินค้าอาหารและสินค้าเกษตรทั้งหมดของประเทศ สินค้าสำคัญที่สหรัฐฯ ส่งออกไปยังญี่ปุ่น ได้แก่ เนื้อวัว ข้าวโพด เนื้อสุกร ข้าวสาลี ถั่วเหลือง และผลิตภัณฑ์นม

ญี่ปุ่นสามารถผลิตอาหารเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคภายในประเทศได้เพียงประมาณร้อยละ 37 เมื่อคำนวณตามปริมาณแคลอรี นอกจากนี้ กำลังแรงงานในภาคเกษตรกรรมยังลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยในปี 2567 มีประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักประมาณ 1.11 ล้านคน เทียบกับมากกว่า 2 ล้านคนในช่วงต้นทศวรรษ 1990 ขณะที่อายุเฉลี่ยของเกษตรกรสูงกว่า 68 ปี

แม้ว่าการบริโภคข้าวจะลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ข้าวยังคงเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมอาหารญี่ปุ่น และยังคงเป็นหนึ่งในสินค้าอาหารส่งออกที่สะท้อนเอกลักษณ์ดั้งเดิมของประเทศ ควบคู่กับสาเกและอาหารทะเล

รายงานของ USDA ยังชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภค โครงสร้างประชากรที่มีอายุสูงขึ้น และความต้องการอาหารที่สะดวกต่อการบริโภค อาหารพร้อมรับประทาน และอาหารบรรจุหีบห่อที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ตลาดอาหารของญี่ปุ่นมีมูลค่าประมาณ 435,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้ญี่ปุ่นเป็นตลาดอาหารที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากสหรัฐฯ และจีน

สำหรับผู้ส่งออกสินค้าเกษตร ญี่ปุ่นยังคงเป็นตลาดที่มีความสำคัญ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการผลิตสินค้าเกษตรภายในประเทศ มีกำลังซื้อสูง และมีความสัมพันธ์ทางการค้าที่มั่นคงกับประเทศคู่ค้า นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังทำหน้าที่เป็นประตูสู่ตลาดอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชีย โดยมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหาร มาตรฐานคุณภาพสินค้า และเครือข่ายการจัดจำหน่ายในระดับภูมิภาคอีกด้วย

ที่มา Oryza.com

เกาหลีใต้

สำนักงานบริการการเกษตรต่างประเทศ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA Foreign Agricultural Service: FAS) ประจำเกาหลีใต้ เผยแพร่รายงานปรับปรุงดุลข้าว (Rice Balance Sheet) ฉบับล่าสุด โดยมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์การผลิต การบริโภค การนำเข้า ราคา นโยบายภาครัฐ และปริมาณสต็อกข้าวของเกาหลีใต้ในปีการตลาด 2569/70 ดังนี้

ด้านการผลิตข้าว (Rice Production) คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวของเกาหลีใต้ในปีการตลาด 2569/70 (พฤศจิกายน 2569–ตุลาคม 2570) จะลดลงเป็นปีที่ 3 ติดต่อกัน โดยอยู่ที่ประมาณ 3.52 ล้านตัน ในรูปข้าวสาร เทียบกับ 3.54 ล้านตันในปีการตลาด 2568/69 ส่วนผลผลิตในรูปข้าวเปลือกคาดว่าจะอยู่ที่ 4.68 ล้านตัน

ข้อมูลจากกระทรวงข้อมูลและสถิติ (Ministry of Data and Statistics: MODS) ระบุว่า การลดลงของผลผลิตมีสาเหตุหลักจากพื้นที่เพาะปลูกที่ลดลงร้อยละ 1.1 แม้ว่าผลผลิตต่อพื้นที่จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 จากสภาพแสงแดดที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกก็ตาม โดยคาดการณ์ว่าพื้นที่เก็บเกี่ยวจะอยู่ที่ 670,000 เฮกตาร์ ลดลงจาก 678,000 เฮกตาร์ในปีก่อนหน้า

ทั้งนี้ พื้นที่เพาะปลูกดังกล่าวรวมถึงพื้นที่ประมาณ 11,000 เฮกตาร์ ซึ่งใช้เพาะปลูกข้าวภายใต้โครงการบริหารจัดการอุปทานข้าว (Supply-management Rice) โดยเป็นข้าวที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปโดยเฉพาะ มิใช่เพื่อการบริโภคเป็นข้าวสารโดยตรง

การบริโภคข้าว (Rice Consumption) คาดการณ์ว่า การบริโภคข้าวโดยรวมของเกาหลีใต้ในปีการตลาด 2569/70 จะลดลงเล็กน้อยเหลือ 3.83 ล้านตัน เทียบกับ 3.89 ล้านตันในปีการตลาด 2568/69

แนวโน้มการบริโภคที่ลดลงอย่างต่อเนื่องมีสาเหตุหลักจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร อัตราการเกิดที่อยู่ในระดับต่ำ พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่เปลี่ยนแปลงไป และการปรับเปลี่ยนจากการรับประทานอาหารที่มีข้าวเป็นองค์ประกอบหลักแบบดั้งเดิมไปสู่อาหารประเภทอื่นมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่ นอกจากนี้ การเพิ่มขึ้นของครัวเรือนที่มีสมาชิกเพียงคนเดียวยังส่งผลให้ความต้องการอาหารที่สะดวกต่อการบริโภคและผลิตภัณฑ์อาหารพร้อมรับประทานหรืออาหารทดแทนการปรุงอาหารภายในบ้าน (Home-meal Replacement: HMR) เพิ่มขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม คาดว่าการบริโภคข้าวเพื่อการแปรรูปจะเพิ่มขึ้น โดยได้รับแรงสนับสนุนจากความต้องการข้าวพร้อมรับประทาน ข้าวผัดแช่แข็ง และผลิตภัณฑ์ข้าวแปรรูปประเภทอื่น ๆ ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น

ข้อมูลการบริโภคอย่างเป็นทางการล่าสุดในปีการตลาด 2566/67 ระบุว่า การบริโภคข้าวเพื่อบริโภคโดยตรงคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 68 ของการบริโภคข้าวทั้งหมด ขณะที่การบริโภคข้าวเพื่อการแปรรูปมีสัดส่วนร้อยละ 21 อย่างไรก็ตาม ความต้องการข้าวเพื่อการแปรรูปที่เพิ่มขึ้นยังไม่เพียงพอที่จะชดเชยแนวโน้มการบริโภคข้าวเพื่อบริโภคโดยตรงที่ลดลงในระยะยาว

นอกจากนี้ USDA Post ไม่คาดว่าการใช้ข้าวเป็นอาหารสัตว์ในปีการตลาด 2569/70 จะเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตข้าวภายในประเทศมีแนวโน้มลดลง

การนำเข้าข้าว (Rice Imports) คาดการณ์ว่า การนำเข้าข้าวของเกาหลีใต้ในปีการตลาด 2569/70 จะอยู่ที่ 408,000 ตัน ซึ่งใกล้เคียงกับปริมาณขั้นต่ำที่ประเทศมีพันธกรณีต้องเปิดตลาดนำเข้าภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) โดยเกาหลีใต้นำเข้าข้าวประมาณ 408,700 ตันต่อปี ภายใต้ระบบโควตาภาษี (Tariff-Rate Quota: TRQ)

การนำเข้าข้าวดังกล่าวบริหารจัดการโดยองค์การการค้าเกษตรและประมงเกาหลี (Korea Agro-Fisheries & Food Trade Corporation: aT) ซึ่งเป็นหน่วยงานการค้าที่มีความเกี่ยวข้องกับรัฐบาลและรับผิดชอบด้านการจัดซื้อและการกระจายข้าว

ณ เดือนตุลาคม 2569 aT ได้ดำเนินการประมูลภายใต้โควตานำเข้าข้าวตามพันธกรณี WTO ประจำปี 2569 แล้วจำนวน 7 ครั้ง โดยมีปริมาณสัญญาซื้อขายรวม 336,505 ตัน คิดเป็นร้อยละ 82.3 ของโควตาประจำปี ในจำนวนดังกล่าว คาดว่าจะมีข้าวปริมาณ 180,000 ตัน เดินทางถึงเกาหลีใต้ในช่วงเดือนกรกฎาคม–ธันวาคม 2569

ส่วนที่เหลือประมาณ 160,000 ตัน มีกำหนดส่งมอบในช่วงเดือนมกราคม–กรกฎาคม 2570 ทั้งนี้ กำหนดการส่งมอบจริงอาจคลาดเคลื่อนได้ประมาณ 2 เดือน

โควตาภาษีนำเข้าข้าว (Rice Tariff-Rate Quota: TRQ) ภายใต้พันธกรณีของ WTO เกาหลีใต้กำหนดโควตานำเข้าข้าวประจำปีไว้ที่ 408,700 ตัน โดยใช้อัตราภาษีนำเข้าภายในโควตาร้อยละ 5 โควตาดังกล่าวแบ่งออกเป็นโควตาที่จัดสรรเฉพาะรายประเทศ (Country-Specific Quotas: CSQs) จำนวน 388,700 ตัน ให้แก่ประเทศคู่ค้า 5 ประเทศ และโควตาส่วนที่เหลืออีก 20,000 ตัน ภายใต้หลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favored-Nation: MFN)

การจัดสรรโควตาเฉพาะรายประเทศประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา 132,304 ตัน จีน 157,195 ตัน เวียดนาม 55,112 ตัน ไทย 28,494 ตัน และออสเตรเลีย 15,595 ตัน ส่วนโควตาที่เหลืออีก 20,000 ตัน จัดสรรภายใต้ประเภท MFN ซึ่งประเทศทั้ง 5 ที่ได้รับโควตาเฉพาะรายประเทศสามารถใช้สิทธิ์นำเข้าในส่วนนี้ได้เช่นกัน สำหรับการนำเข้าข้าวที่เกินกว่าปริมาณโควตาที่กำหนด จะต้องเสียภาษีในอัตราสูงถึงร้อยละ 513

ณ วันที่ 30 กันยายน 2569 aT ได้ทำสัญญานำเข้าข้าวแล้วจำนวน 336,505 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 82.3 ของโควตาทั้งหมด โดยจีนดำเนินการทำสัญญาครบถ้วนแล้วคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริการ้อยละ 88.7 ไทยร้อยละ 76.8 และเวียดนามร้อยละ 72.8 ขณะที่ในช่วงเวลาดังกล่าวยังไม่มีการทำสัญญาจัดซื้อภายใต้โควตาของออสเตรเลียและโควตาประเภท MFN

การประมูลข้าว (Rice Auctions) เกาหลีใต้ดำเนินการกระจายข้าวสารนำเข้าเพื่อการบริโภคผ่านระบบการประมูลสาธารณะที่บริหารจัดการโดยรัฐบาล ภายใต้การดำเนินงานของ aT

เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2569 aT ได้กลับมาเปิดประมูลข้าวสารเพื่อการบริโภคที่นำเข้าจากสหรัฐอเมริกาภายใต้โควตาประจำปี 2567 อีกครั้ง หลังจากระงับการประมูลทั้งหมดตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2566 อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันรัฐบาลจำกัดปริมาณการจำหน่ายผ่านการประมูลไว้ที่ 400 ตันต่อสัปดาห์ แม้ว่าจะยังคงมีข้าวนำเข้าจากสหรัฐฯ เดินทางมาถึงเกาหลีใต้อย่างต่อเนื่องก็ตาม

ณ วันที่ 23 ตุลาคม 2569 มีการนำข้าวสารเพื่อการบริโภคจากสหรัฐฯ ออกเสนอขายผ่านการประมูลแล้วรวม 13,343 ตัน โดยมีปริมาณที่ได้รับการจัดสรรหรือจำหน่ายสำเร็จ 10,529 ตัน ส่งผลให้ยังมีข้าวนำเข้าจากสหรัฐฯ อีกเป็นจำนวนมากคงเหลืออยู่ในคลังสินค้าของรัฐบาล

ราคาข้าว (Rice Prices) ราคาข้าวภายในประเทศของเกาหลีใต้ยังคงได้รับแรงสนับสนุนให้อยู่ในระดับค่อนข้างแข็งแกร่งตลอดช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งเป็นผลจากนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกข้าวไปปลูกธัญพืชชนิดอื่นทดแทน

เมื่อคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวภายในประเทศในปีการตลาด 2569/70 จะลดลงอีก USDA Post จึงประเมินว่า ราคาข้าวในช่วงหลายเดือนข้างหน้าจะยังคงเคลื่อนไหวใกล้เคียงกับระดับปัจจุบัน โดยไม่มีแรงกดดันให้ราคาปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ด้านนโยบายข้าว (Rice Policy) นโยบายข้าวของเกาหลีใต้มุ่งเน้นการบริหารจัดการผลผลิตภายในประเทศ การรักษาเสถียรภาพราคา การสนับสนุนเกษตรกร และการปฏิบัติตามพันธกรณีด้านการนำเข้าข้าวภายใต้ WTO รัฐบาลส่งเสริมให้เกษตรกรลดการผลิตข้าวเพื่อการบริโภคโดยตรงแบบดั้งเดิม และปรับเปลี่ยนไปปลูกธัญพืชชนิดอื่น รวมถึงข้าวที่ผลิตเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูป โดยใช้มาตรการจูงใจทางการเงินเป็นเครื่องมือสนับสนุน

ภายใต้โครงการบริหารจัดการอุปทานข้าว (Supply-management Rice Program) เกษตรกรจะได้รับเงินอุดหนุนจำนวน 5 ล้านวอนต่อเฮกตาร์ (ประมาณ 3,708 ดอลลาร์สหรัฐ) สำหรับการเพาะปลูกข้าวที่กำหนดให้ใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปโดยเฉพาะ โดยปกติข้าวประเภทนี้ไม่สามารถนำออกจำหน่ายโดยตรงเพื่อการบริโภคเป็นข้าวสารได้ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอาจอนุญาตให้นำข้าวดังกล่าวออกสู่ตลาดข้าวเพื่อการบริโภคได้ หากเกิดภาวะอุปทานภายในประเทศตึงตัว

นอกจากนี้ รัฐบาลยังใช้สต็อกข้าวเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตอาหารสัตว์ในช่วงที่ปริมาณข้าวภายในประเทศเอื้ออำนวย โดยจำหน่ายในราคาที่ได้รับส่วนลดตามการประเมินภาวะอุปสงค์และอุปทานประจำปี อย่างไรก็ตาม USDA Post ไม่คาดว่าการใช้ข้าวเพื่อผลิตอาหารสัตว์จะเพิ่มขึ้นในปีการตลาด 2569/70 เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศมีแนวโน้มลดลง

เกาหลีใต้ยังมีพันธกรณีด้านการให้ความช่วยเหลือด้านอาหารระหว่างประเทศภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือด้านอาหาร (Food Assistance Convention) โดยในปี 2569 เกาหลีใต้วางแผนบริจาคข้าวประมาณ 50,000 ตัน ให้แก่หลายประเทศ รวมถึงการจัดส่งข้าวเพิ่มเติมไปยังประเทศอียิปต์ ทั้งนี้ จากแนวโน้มผลผลิตข้าวภายในประเทศที่ลดลง USDA Post คาดการณ์ว่า ปริมาณข้าวที่เกาหลีใต้จะบริจาคในปี 2570 จะยังคงอยู่ที่ประมาณ 50,000 ตัน

สต็อกข้าว (Rice Stocks) USDA Post คาดการณ์ว่า สต็อกข้าวปลายปีการตลาด 2569/70 ของเกาหลีใต้จะอยู่ที่ประมาณ 731,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 703,000 ตันในปีการตลาด 2568/69 ปริมาณอุปทานข้าวทั้งหมดคาดว่าจะอยู่ที่ 4.63 ล้านตัน รวมถึงปริมาณนำเข้า 408,000 ตัน ขณะที่การบริโภคและการใช้ประโยชน์ส่วนที่เหลือ (Residual Use) ประเมินไว้ที่ 3.83 ล้านตัน และคาดการณ์การส่งออกไว้ที่ 70,000 ตัน ส่งผลให้สต็อกข้าวปลายปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม สต็อกข้าวสารเพื่อการบริโภคที่นำเข้าจากสหรัฐฯ ซึ่งอยู่ภายใต้การถือครองของรัฐบาลก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน เนื่องจากการดำเนินการประมูลโดยรัฐบาลเป็นไปอย่างจำกัด โดยข้อกำหนดที่จำกัดปริมาณการจำหน่ายไว้ที่ 400 ตันต่อสัปดาห์ เป็นอุปสรรคต่อการกระจายข้าวนำเข้าจากสหรัฐฯ เข้าสู่ช่องทางจำหน่ายภายในประเทศ ขณะเดียวกัน ข้าวจากสหรัฐฯ ที่นำเข้าภายใต้โควตาประจำปี 2568 ยังคงอยู่ในคลังสินค้าของรัฐบาล ส่งผลให้ปริมาณสต็อกข้าวนำเข้าที่สะสมอยู่ภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น

ที่มา Oryza.com

อินเดีย

สัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวของอินเดียปรับตัวลดลงเล็กน้อย จากปริมาณผลผลิตข้าวฤดูใหม่ที่เริ่มออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น โดยราคาข้าวนึ่ง 5% ของอินเดียเสนอขายอยู่ที่ตันละ 382–386 ดอลลาร์สหรัฐในสัปดาห์นี้ ลดลงจากตันละ 387–392 ดอลลาร์สหรัฐในสัปดาห์ก่อน และเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่วันที่ 8 ตุลาคมที่ผ่านมา ส่วนราคาข้าวขาว 5% ของอินเดียอยู่ที่ตันละ 389–393 ดอลลาร์สหรัฐ ทรงตัวเมื่อเทียบกับสัปดาห์ก่อนหน้า

ผู้ส่งออกข้าวรายหนึ่งในเมืองโกลกาตา (Kolkata) เปิดเผยว่า ปริมาณข้าวจากผลผลิตฤดูใหม่ที่นำออกสู่ตลาดในรัฐทางตอนเหนือของอินเดียเริ่มเพิ่มขึ้นแล้ว ซึ่งช่วยรองรับความต้องการนำเข้าที่อยู่ในระดับสูงจากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก

สำนักข่าว Platts ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ S&P Global Energy รายงานว่า ผู้ส่งออกข้าวอินเดียกำลังเตรียมรับมือความเป็นไปได้ที่รัฐบาลอาจจำกัดการส่งออกข้าวขาวหัก 100% หลังจากที่ราคาข้าวภายในประเทศปรับตัวสูงขึ้น จากความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมเอทานอลและอาหารสัตว์ ขณะที่คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวเปลือกของอินเดียในปีการผลิต 2569/70 ลดลง 8 ล้านตัน โดยขณะนี้รัฐบาลยังไม่มีประกาศมาตรการจำกัดการส่งออกเพิ่มเติม

เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2569 แหล่งข่าวเปิดเผยกับ Platts ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ S&P Global Energy ว่า ผู้ส่งออกข้าวของอินเดียคาดการณ์ว่ารัฐบาลอาจออกมาตรการจำกัดการส่งออกข้าวขาวหัก 100% (100% Broken White Rice) เนื่องจากราคาข้าวชนิดดังกล่าวปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับภาวะอุปทานตึงตัวจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมเอทานอลและอุตสาหกรรมอาหารสัตว์

มาตรการดังกล่าวอาจส่งผลให้ปริมาณข้าวหักของอินเดียที่มีสำหรับการส่งออกลดลง และกระทบต่อทิศทางการค้าข้าวระหว่างประเทศ เนื่องจากราคาภายในประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับการแข่งขันด้านการจัดหาข้าวจากผู้ผลิตเอทานอลและผู้ผลิตอาหารสัตว์ปีก ส่งผลให้แรงกดดันต่อปริมาณอุปทานเพิ่มขึ้น

ก่อนหน้านี้ อินเดียเคยประกาศห้ามส่งออกข้าวหักในเดือนกันยายน 2565 เนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับปริมาณข้าวที่มีอยู่ภายในประเทศและความต้องการบริโภคภายในประเทศ โดยมาตรการดังกล่าวมีผลบังคับใช้จนถึงวันที่ 7 มีนาคม 2568 ซึ่งรัฐบาลได้อนุญาตให้กลับมาส่งออกได้อีกครั้งภายใต้ประเภทสินค้าที่ส่งออกได้โดยเสรี (Free Category)

เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2569 Platts ประเมินราคาข้าวขาวหัก 100% ของอินเดีย ณ ท่าเรือคากินาดา (Kakinada) ในรูปแบบ FOB อยู่ที่ 336 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.32 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

สหพันธ์ผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (Indian Rice Exporters' Federation: IREF) ได้ออกมาเตือนว่า ไม่อาจตัดความเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะใช้มาตรการจำกัดการส่งออกข้าวหัก 100% หากราคาข้าวภายในประเทศยังคงปรับตัวสูงขึ้น โดยมีรายงานว่าราคาข้าวในตลาดระหว่างประเทศปรับตัวสูงกว่า 360 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ท่ามกลางความต้องการที่เพิ่มขึ้นจากผู้ผลิตเอทานอล ผู้ผลิตอาหารสัตว์ปีก และผู้ซื้อจากต่างประเทศ

ผู้ส่งออกข้าวรายหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ในเมืองคากินาดาเปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2569 ได้มีการประชุมร่วมกับรัฐบาล โดยมีการส่งสัญญาณว่ารัฐบาลกำลังพิจารณาใช้มาตรการจำกัดการส่งออกข้าวขาวหัก 100% นอกจากนี้ ผู้ส่งออกยังระบุว่า รัฐบาลมีความต้องการให้จำหน่ายข้าวภายในประเทศมากกว่าการส่งออกไปยังต่างประเทศ

ขณะที่ผู้ส่งออกอีกรายหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ในกรุงนิวเดลีเห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว โดยระบุว่า หากรัฐบาลตัดสินใจจำกัดการส่งออกข้าวขาวหัก 100% ก็ถือเป็นมาตรการที่สมเหตุสมผล เนื่องจากราคาธัญพืชที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ปีกจัดซื้อเพื่อนำไปผลิตอาหารสัตว์อยู่ในระดับสูงมากแล้ว โดยมีราคาสูงกว่า 34,000 รูปีต่อตันในภาคใต้ของอินเดีย ประมาณ 30,000 รูปีต่อตันในรัฐพิหาร (Bihar) และอยู่ที่ 31,000–32,000 รูปีต่อตันในรัฐปัญจาบ (Punjab)

ผู้ส่งออกรายดังกล่าวยังกล่าวเพิ่มเติมว่า ก่อนหน้านี้ เอทานอลที่จัดหาให้แก่ผู้ซื้อผ่านการประมูลประมาณร้อยละ 70–80 เป็นเอทานอลที่ผลิตจากข้าวของบรรษัทอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) อย่างไรก็ตาม ในฤดูกาลปัจจุบัน ซึ่งมีความต้องการใช้เอทานอลรวม 11,000 ล้านลิตร FCI จะไม่จัดสรรข้าวให้แก่

ผู้ประกอบการผลิตเอทานอลเกินกว่า 7.2 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกบางรายเห็นว่ายังเร็วเกินไปที่จะคาดการณ์ว่ารัฐบาลจะดำเนินมาตรการดังกล่าว

นาย Rajesh Pahariya ผู้จัดการอาวุโสฝ่ายพัฒนาธุรกิจของบริษัท Kribhco Agri Business Ltd. และรองประธานระดับชาติของ IREF กล่าวว่า รัฐบาลอาจกำลังพิจารณามาตรการดังกล่าว แต่จนถึงขณะนี้ยังไม่มีประกาศอย่างเป็นทางการออกมา อีกทั้งปริมาณข้าวสำหรับอุตสาหกรรมเอทานอลยังคงมีเพียงพอ ดังนั้น เราจึงต้องรอดูผลการตัดสินใจขั้นสุดท้ายของรัฐบาล

ทั้งนี้ ผลผลิตข้าวฤดูมรสุม (Kharif Crop) กำลังเผชิญความเสี่ยงที่จะเกิดภาวะขาดแคลนอยู่แล้ว เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ในพื้นที่ภาคใต้ของอินเดีย ประกอบกับอิทธิพลของพายุไซโคลนอาร์นับ (Cyclone Arnab) และฝนตกนอกฤดูกาลในรัฐฉัตติสครห์ (Chhattisgarh)

บริษัท S&P Global Energy CERA คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวของอินเดียในปีการผลิต 2569/70 (ตุลาคม–กันยายน) จะอยู่ที่ 146 ล้านตัน ลดลง 8 ล้านตันเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ต่อผลผลิตทางการเกษตร

ขณะที่กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรมของอินเดีย (Ministry of Commerce and Industry) ไม่ได้ตอบกลับคำขอให้แสดงความคิดเห็นจาก Platts ซึ่งจนถึงขณะนี้ รัฐบาลอินเดียยังไม่มีการประกาศมาตรการจำกัดการส่งออกเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ผู้ประกอบการในตลาดจะติดตามการตัดสินใจของรัฐบาลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการใช้มาตรการจำกัดการส่งออกอย่างใกล้ชิด โดยหากมีประกาศมาตรการดังกล่าวออกมา คาดว่าจะส่งผลต่อปริมาณข้าวหักที่มีจำหน่ายภายในประเทศ ราคาเสนอขายเพื่อการส่งออก และความสนใจในการสั่งซื้อในช่วงวันข้างหน้า

สำนักข่าว BigMint (BigMint Bureau) รายงานว่า ปัจจุบันปริมาณเรือรอขนส่งข้าวส่งออกของอินเดียตามท่าเรือหลักอยู่ที่ประมาณ 1.1 ล้านตัน โดยท่าเรือกากินาดา (Kakinada) และกันดลา (Kandla) เป็นท่าเรือหลักที่มีปริมาณการส่งออกข้าวสูง ขณะที่การขนส่งข้าวบรรจุกระสอบมีสัดส่วนหลักในตารางเรือส่งออก ควบคู่กับข้าวนึ่ง 5% (5% Parboiled Rice: PB)

ข้อมูลจาก BigMint ระบุว่า ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2569 ปริมาณเรือรอขนส่งข้าวส่งออกของอินเดีย (Rice Export Vessel Line-up) อยู่ที่ 1.12 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 4.5 เมื่อเทียบกับสัปดาห์ก่อนหน้าที่มีปริมาณ 1.17 ล้านตัน โดยมีกำหนดขนส่งสินค้าจากท่าเรือหลัก ได้แก่ ท่าเรือกันดลา ท่าเรือกากินาดา และท่าเรือเจนไน (Chennai) ครอบคลุมทั้งข้าวบรรจุกระสอบและข้าวนึ่งหัก 5% ไปยังปลายทางในภูมิภาคแอฟริกา เอเชีย และตะวันออกกลาง

ในบรรดาประเทศปลายทางที่ระบุไว้ ฟิลิปปินส์มีปริมาณข้าวที่กำหนดส่งออกสูงสุดที่ 69,495 ตัน รองลงมา ได้แก่ เซเนกัล 68,000 ตัน และอิหร่าน 53,000 ตัน

ประเทศในทวีปแอฟริกายังคงมีสัดส่วนสำคัญในตารางเรือส่งออกข้าวของอินเดีย โดยเซเนกัลมีปริมาณ 68,000 ตัน รองลงมา ได้แก่ จิบูตี 28,650 ตัน และแคเมอรูน 28,000 ตัน ขณะที่โมซัมบิกมีปริมาณ 27,210 ตัน ส่วนเซียร์ราลีโอนและแองโกลามีปริมาณ 19,260 ตัน และ 17,000 ตัน ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีอิรักเป็นตลาดปลายทางปริมาณ 19,089 ตัน และเยเมน 10,200 ตัน ขณะที่กินีมีปริมาณ 43,808 ตัน

ข้าวบรรจุกระสอบยังคงเป็นรูปแบบสินค้าส่งออกหลักในตลาดปลายทางที่ระบุไว้ ขณะที่การขนส่งข้าวนึ่ง 5% มีปลายทาง ได้แก่ เซเนกัล บังกลาเทศ และเซียร์ราลีโอน โดยท่าเรือกันดลาและท่าเรือกากินาดายังคงเป็นท่าเรือหลักสำหรับการบรรทุกข้าวส่งออก

ท่าเรือกันดลารองรับการขนส่งข้าวไปยังหลายประเทศ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ จิบูตี แคเมอรูน โมซัมบิก อิหร่าน อิรัก แองโกลา และเยเมน ส่วนท่าเรือกากินาดารองรับการขนส่งไปยังเซเนกัล บังกลาเทศ เซียร์ราลีโอน และกินี ขณะที่ท่าเรือเจนไนก็ปรากฏอยู่ในตารางเรือส่งออกภายใต้กลุ่มประเทศปลายทางอื่นๆ ด้วย

การขนส่งที่จัดอยู่ในหมวดประเทศปลายทางอื่นๆ มีปริมาณรวม 698,780 ตัน ซึ่งเป็นสัดส่วนสูงสุดของปริมาณเรือรอขนส่งทั้งหมด โดยมีกำหนดบรรทุกสินค้าจากท่าเรือกากินาดา กันดลา และเจนไน ครอบคลุมทั้งข้าวบรรจุกระสอบและข้าวนึ่ง 5%

ข้อมูลตารางเรือส่งออกล่าสุดสะท้อนให้เห็นว่า อินเดียยังคงมีการส่งออกข้าวไปยังตลาดต่างประเทศหลายแห่งอย่างต่อเนื่อง โดยตลาดในทวีปแอฟริกายังคงมีบทบาทสำคัญในกำหนดการขนส่งข้าวของอินเดีย

สำหรับแนวโน้มการส่งออกนั้น การขนส่งข้าวส่งออกของอินเดียในระยะใกล้อาจยังอยู่ในระดับปานกลาง หลังจากปริมาณการขนส่งรายสัปดาห์ในช่วงวันที่ 24–30 ตุลาคม อยู่ที่ 89,200 ตัน ลดลงร้อยละ 36 จาก 139,500 ตันในสัปดาห์ก่อนหน้า โดยท่าเรือกันดลามีปริมาณการขนส่ง 63,200 ตัน ขณะที่ท่าเรือเจนไนมีปริมาณ 26,000 ตัน

ทั้งนี้ ในสัปดาห์ล่าสุดไม่มีการขนส่งข้าวจากท่าเรือกากินาดาและท่าเรือวิแซก (Vizag) ซึ่งสะท้อนถึงการชะลอตัวของกิจกรรมการบรรทุกสินค้าจากท่าเรือหลักดังกล่าว สำหรับปริมาณการขนส่งในระยะต่อไปจะขึ้นอยู่กับการเดินทางมาถึงของเรือและกำหนดการบรรทุกสินค้าเป็นสำคัญ

สำนักข่าว BigMint (BigMint Bureau) รายงานว่า ตลาดค่าระวางขนส่งข้าวของอินเดียในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 4 พฤศจิกายน 2569 ยังคงมีทิศทางแตกต่างกัน โดยอัตราค่าระวางขนส่งข้าวแบบเทกอง (Bulk Freight) ยังคงทรงตัวอยู่ในระดับสูง ขณะที่อัตราค่าระวางขนส่งทางตู้คอนเทนเนอร์มีแนวโน้มแตกต่างกันไปในแต่ละเส้นทาง

ในส่วนของการขนส่งแบบเทกอง การขนส่งข้าวไปยังภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกยังคงเผชิญกับข้อเสนอค่าระวางขนส่งในระดับสูง โดยได้รับแรงหนุนจากอัตราค่าระวางเรือประเภทซูปราแมกซ์ (Supramax) ที่อยู่ในระดับสูง และต้นทุนเชื้อเพลิงเรือ (Bunker Fuel) ที่เพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวที่อยู่ในระดับสูงและการสั่งซื้ออย่างระมัดระวังของผู้นำเข้า โดยเฉพาะในประเทศเบนิน ส่งผลให้การจองระวางขนส่งสินค้าใหม่มีจำกัด โดยผู้ซื้อส่วนใหญ่สั่งซื้อเพียงเท่าที่จำเป็นต่อความต้องการใช้ในระยะสั้นเท่านั้น

สำหรับการขนส่งทางตู้คอนเทนเนอร์ อัตราค่าระวางขนส่งในเส้นทางต่างๆ ของภูมิภาคแอฟริกาตะวันออกยังคงมีทิศทางไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากความแตกต่างด้านกำลังการขนส่ง ปัญหาการดำเนินงานเฉพาะในแต่ละเส้นทาง และความพร้อมของตู้คอนเทนเนอร์ แม้ว่าอัตราค่าระวางขนส่งทางตู้คอนเทนเนอร์ยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แต่การทยอยส่งคืนตู้คอนเทนเนอร์จากพื้นที่ที่เคยประสบปัญหาความแออัดช่วยบรรเทาสถานการณ์ลงได้บ้าง โดยคาดว่าความพร้อมของตู้คอนเทนเนอร์จะปรับตัวดีขึ้น และอาจส่งผลให้ต้นทุนค่าระวางขนส่งลดลงในช่วงหลายสัปดาห์ข้างหน้า

กิจกรรมการขนส่งสินค้าผ่านท่าเรือกากินาดา (Kakinada) ในช่วงสัปดาห์ที่รายงานยังคงซบเซา เนื่องจากฝนตกและวันหยุดเทศกาลดิวาลี (Diwali) ส่งผลให้มีการสอบถามเพื่อส่งออกสินค้าใหม่ในวงจำกัด และการจองระวางขนส่งชะลอตัวลง ทั้งนี้ ผู้ประกอบการในตลาดคาดว่าการทยอยออกสู่ตลาดของข้าวเปลือกใหม่ในช่วงหลายสัปดาห์ข้างหน้าจะส่งผลต่อกิจกรรมการจัดซื้อ และอาจช่วยให้การจองระวางขนส่งเพื่อการส่งออกปรับตัวดีขึ้น เมื่อผลกระทบจากวันหยุดเทศกาลคลี่คลายลง

ขณะเดียวกัน ราคาพลังงานในตลาดโลกเริ่มปรับลดลงบ้าง โดยราคาน้ำมันดิบเบรนท์ (Brent Crude) ลดลงมาอยู่ที่ 102.32 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล และราคาน้ำมันเตากำมะถันต่ำมาก (Very Low Sulphur Fuel

Oil: VLSFO) ในตลาดสิงคโปร์ลดลงมาอยู่ที่ 928 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน อย่างไรก็ตาม ต้นทุนเชื้อเพลิงเรือยังคงอยู่ในระดับสูง ทำให้เจ้าของเรือสามารถรักษาระดับข้อเสนอค่าระวางขนส่งไว้ในระดับสูงได้ ทั้งนี้ ความไม่แน่นอนทางภูมิรัฐศาสตร์และความผันผวนที่อาจเกิดขึ้นกับราคาน้ำมันดิบ คาดว่าจะยังคงส่งผลต่อต้นทุนการดำเนินงานของเรือและการเจรจาต่อรองค่าระวางขนส่งในช่วงหลายสัปดาห์ข้างหน้า

ในด้านราคาส่งออก ราคาข้าวนึ่งที่ไม่ใช่บาสมาติของอินเดีย (Non-Basmati Parboiled Rice) ชนิด IR-64 ข้าวหัก 5% ราคา FOB ท่าเรือกากินาดา เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2569 ปรับเพิ่มขึ้น 7 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันจากสัปดาห์ก่อนหน้า มาอยู่ที่ 382 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากระดับ 375 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2569 ทั้งนี้ ราคาส่งออกที่ปรับตัวสูงขึ้นยังคงทำให้ผู้ซื้อจากต่างประเทศบางส่วนชะลอการสั่งซื้อ ส่งผลให้การจัดซื้อเป็นไปอย่างระมัดระวัง และมีการสอบถามคำสั่งซื้อใหม่ในวงจำกัด

สำนักข่าวบลูมเบิร์ก (Bloomberg) รายงานว่า อินเดียมีแผนเพิ่มปริมาณการจำหน่ายข้าวจากสต็อกสำรองของรัฐบาลผ่านการประมูลในตลาดเสรี (Open Market Sales) เป็น 5 ล้านตัน ในปีการตลาด 2569/70 หรือเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าจากเป้าหมายเดิม เพื่อให้มีปริมาณข้าวเพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ และควบคุมการปรับตัวสูงขึ้นของราคา

กระทรวงกิจการผู้บริโภค อาหาร และการกระจายสินค้าสาธารณะ (Ministry of Consumer Affairs, Food and Public Distribution) เปิดเผยว่า ในช่วง 7 เดือน ซึ่งสิ้นสุดวันที่ 31 ตุลาคม 2569 รัฐบาลได้จำหน่ายข้าวให้แก่บริษัทเอกชนในตลาดภายในประเทศแล้วจำนวน 2.5 ล้านตัน เทียบกับปริมาณ 1.1 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า

นอกจากการเพิ่มปริมาณข้าวออกสู่ตลาดเสรีแล้ว รัฐบาลยังได้ยกระดับมาตรการติดตามและตรวจสอบเพื่อป้องกันการกักตุนสินค้าและรักษาเสถียรภาพด้านราคา โดยกำหนดให้ผู้ค้า ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก และโรงสีข้าวรายงานปริมาณสต็อกข้าวที่ถือครองทุกวันศุกร์

นอกจากนี้ รัฐบาลกลางยังได้แนะนำให้รัฐทางตอนใต้ 5 รัฐ ได้แก่ รัฐอานธรประเทศ (Andhra Pradesh) รัฐกรณาฏกะ (Karnataka) รัฐเกรละ (Kerala) รัฐทมิฬนาฑู (Tamil Nadu) และรัฐเตลังคานา (Telangana) พิจารณากำหนดเพดานปริมาณการถือครองสต็อกข้าวทั้งข้าวสารและข้าวเปลือกตามความจำเป็น โดยมาตรการจำกัดดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้จนถึงวันที่ 31 มกราคม 2570

รัฐบาลอินเดียระบุว่า กำลังติดตามสถานการณ์ราคาธัญพืชอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะราคาข้าว พร้อมดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีข้าวเพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ และป้องกันการสะสมสต็อกเพื่อเก็งกำไร ทั้งนี้ การเพิ่มปริมาณข้าวที่จำหน่ายผ่านตลาดเสรีมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มอุปทานในตลาดและช่วยบรรเทาแรงกดดันด้านราคาในประเทศ ขณะเดียวกันรัฐบาลยังคงดำเนินโครงการแจกจ่ายอาหารฟรีในวงกว้างแก่ประชาชนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง

ตามรายงานของ The Hindustan Times รัฐบาลอินเดียจำกัดการใช้ข้าวส่วนเกินและธัญพืชอาหารที่เสื่อมคุณภาพเพื่อการผลิตเอทานอลในปีการจัดหาเอทานอล 2569/70 ภายหลังจากที่ก่อนหน้านี้ได้มีมติห้ามนำน้ำอ้อย น้ำเชื่อมจากน้ำตาล และกากน้ำตาลชนิด B-heavy มาใช้ในการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพ มาตรการดังกล่าวคาดว่าจะทำให้การแข่งขันในการจัดซื้อข้าวโพดระหว่างผู้ผลิตเอทานอล ผู้ผลิตอาหารสัตว์ปีก อุตสาหกรรมนม และอุตสาหกรรมแป้ง ทวีความรุนแรงขึ้น

ภายใต้เงื่อนไขการประมูลฉบับปรับปรุงที่รัฐบาลประกาศเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2569 ได้กำหนดเพดานการผลิตเอทานอลจากข้าวส่วนเกินของบรรษัทอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) ไว้ที่ 3.24 พันล้านลิตร ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปีการจัดหาเอทานอล 2569/70 นอกจากนี้ ยังได้กำหนดเพดานการผลิตเอทานอลจากธัญพืชอาหารที่เสื่อมคุณภาพไว้ที่ 1.6 พันล้านลิตรต่อปี

เมื่อรวมวัตถุดิบทั้งสองประเภท จะสามารถนำมาผลิตเอทานอลได้สูงสุด 4.84 พันล้านลิตร คิดเป็นประมาณร้อยละ 44 ของปริมาณเอทานอล 11 พันล้านลิตร ที่บริษัทผู้ค้าน้ำมัน (Oil Marketing Companies: OMCs) เปิดประมูลจัดซื้อ

การจัดสรรข้าวดังกล่าวเทียบเท่ากับข้าวส่วนเกินของ FCI จำนวน 7.2 ล้านตัน โดยมีผลบังคับใช้จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2570 ทั้งนี้ ผู้ผลิตเอทานอลแต่ละรายสามารถจัดหาวัตถุดิบจากข้าวของ FCI ได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของปริมาณเอทานอลที่เสนอขายในแต่ละไตรมาส ขณะที่ปริมาณการจัดสรรรวมถูกจำกัดไว้ไม่เกิน 1.08 พันล้านลิตรต่อไตรมาส ในช่วง 3 ไตรมาสแรก

มาตรการจำกัดการใช้ข้าวดังกล่าวมีขึ้นภายหลังจากที่รัฐบาลมีมติเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2569 ให้ลดสัดส่วนการนำน้ำตาลไปใช้ในการผลิตเอทานอลลงเหลือศูนย์ในปีการจัดหาเอทานอล 2569/70 ซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2569 ถึงเดือนตุลาคม 2570 โดยเอทานอลที่ผลิตจากน้ำอ้อย น้ำเชื่อมจากน้ำตาล และกากน้ำตาลชนิด B-heavy ถูกตัดออกจากการประมูลจัดซื้อครั้งล่าสุด ขณะที่กากน้ำตาลชนิด C-heavy ยังคงมีสิทธิ์เข้าร่วมการประมูลได้

เมื่อมีข้อจำกัดต่อวัตถุดิบทั้งกลุ่มที่ผลิตจากน้ำตาลและข้าว คาดว่าข้าวโพดจะต้องเข้ามารองรับความต้องการวัตถุดิบสำหรับการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพของประเทศในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ประมาณการของภาคอุตสาหกรรมระบุว่า ความต้องการข้าวโพดสำหรับการผลิตเอทานอลอาจเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 16 ล้านตันในปีการจัดหาเอทานอล 2569/70 จากประมาณ 13 ล้านตันในปีการจัดหาเอทานอลปัจจุบัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 22

ความต้องการข้าวโพดที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวอาจทำให้การแข่งขันในการจัดซื้อวัตถุดิบกับผู้ผลิตอาหารสัตว์ปีกและอาหารโคนม รวมถึงอุตสาหกรรมแป้ง ทวีความรุนแรงขึ้น โดยราคาข้าวโพดในตลาดกลางซื้อขายสินค้าเกษตรสำคัญ (Mandis) ปรับขึ้นไปอยู่ที่ 30–31 รูปีต่อกิโลกรัมแล้ว เมื่อเทียบกับราคาประกันขั้นต่ำ (Minimum Support Price: MSP) ที่ 24.10 รูปีต่อกิโลกรัม

ขณะเดียวกัน ความต้องการข้าวโพดโดยรวมของอินเดีย ซึ่งครอบคลุมการใช้ในภาคการผลิตเอทานอล อาหารสัตว์ และภาคอุตสาหกรรม คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 55.7 ล้านตันในปี 2570 จากประมาณการที่ 49–50 ล้านตันในปี 2569

ที่มา Oryza.com

ปากีสถาน

สำนักข่าว BigMint (BigMint Bureau) รายงานว่า ปากีสถานกำลังมุ่งเพิ่มส่วนแบ่งตลาดข้าวในซาอุดีอาระเบีย ซึ่งถือเป็นการท้าทายความเป็นผู้นำของอินเดีย โดยปากีสถานเป็นผู้จัดหาข้าวประมาณร้อยละ 10 ของการนำเข้าข้าวทั้งหมดของซาอุดีอาระเบีย ขณะที่อินเดียครองส่วนแบ่งตลาดสูงถึงประมาณร้อยละ 90 และปากีสถานตั้งเป้าเพิ่มการส่งออกข้าวบาสมาติ (Basmati Rice) โดยมุ่งลดอุปสรรคทางการค้า

ทั้งนี้ ปากีสถานกำลังพยายามขยายบทบาทในตลาดนำเข้าข้าวของซาอุดีอาระเบีย ผ่านการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าเกษตรและการขจัดอุปสรรคด้านกฎระเบียบ โดยปัจจุบันข้าวจากปากีสถานมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 ของการนำเข้าข้าวทั้งหมดของซาอุดีอาระเบีย ขณะที่อินเดียครองส่วนแบ่งตลาดเป็นหลักถึงประมาณร้อยละ 90

ปากีสถานและซาอุดีอาระเบียได้ตกลงที่จะเปิดใช้กลไกความร่วมมือทางเทคนิคร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าและกฎระเบียบ ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือด้านการเกษตร โดยคาดว่าความริเริ่มดังกล่าวจะช่วยให้การค้าระหว่างสองประเทศมีความคล่องตัวมากขึ้น และสร้างโอกาสให้ปากีสถานเพิ่มการส่งออกสินค้าเกษตรไปยังตลาดซาอุดีอาระเบีย

ในการหารือครั้งนี้ ปากีสถานได้แสดงความสนใจที่จะเพิ่มการส่งออกข้าวบาสมาติไปยังซาอุดีอาระเบีย อย่างไรก็ตาม ปากีสถานยังต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สำคัญจากอินเดีย ซึ่งปัจจุบันเป็นผู้ครองส่วนแบ่งตลาดนำเข้าข้าวของซาอุดีอาระเบียเป็นส่วนใหญ่

ขณะที่ ซาอุดีอาระเบียแสดงความพร้อมที่จะนำเข้าสินค้าเกษตรจากปากีสถานในปริมาณที่เพิ่มขึ้น โดยมีเงื่อนไขว่าสินค้าดังกล่าวต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากลในด้านคุณภาพ มีราคาที่สามารถแข่งขันได้ สามารถจัดส่งสินค้าได้ในปริมาณที่เพียงพอ และมีบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม การตอบสนองต่อข้อกำหนดเหล่านี้จะมีความสำคัญต่อการเพิ่มส่วนแบ่งตลาดและเสริมสร้างสถานะของปากีสถานในตลาดการค้าข้าวของซาอุดีอาระเบีย

ความพยายามของปากีสถานในการเพิ่มการส่งออกข้าวบาสมาติอาจทำให้การแข่งขันในตลาดซาอุดีอาระเบียทวีความเข้มข้นขึ้น เนื่องจากปัจจุบันอินเดียมีความได้เปรียบอย่างมากในด้านการจัดหาข้าวเข้าสู่ตลาด อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอย่างมีนัยสำคัญจะขึ้นอยู่กับความสามารถของปากีสถานในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการนำเข้าของซาอุดีอาระเบีย การรักษาความสามารถในการแข่งขันด้านราคา และการรับประกันว่าจะสามารถจัดส่งข้าวเพื่อการส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูลสถิติการส่งออกข้าวของปากีสถานในเดือนกันยายน 2569 ระบุว่า ปากีสถานส่งออกข้าวปริมาณรวม 420,226.7 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.2 เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคม 2569 ซึ่งมีปริมาณ 308,576 ตัน และเพิ่มขึ้นร้อยละ 149.7 เมื่อเทียบกับเดือนกันยายน 2568 ซึ่งมีปริมาณ 168,322 ตัน

ในด้านมูลค่า การส่งออกข้าวในเดือนกันยายน 2569 มีมูลค่า 72,302.4 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 260,655.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากเดือนสิงหาคม 2569 ซึ่งมีมูลค่า 53,294 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 191,791 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.7 ในรูปเงินรูปี และร้อยละ 35.9 ในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่เมื่อเทียบกับเดือนกันยายน 2568 ซึ่งมีมูลค่า 29,388 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 104,311 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 146.0 และร้อยละ 149.9 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามประเภทข้าว พบว่า การส่งออกข้าวบาสมาติ (Basmati Rice) ในเดือนกันยายน 2569 มีปริมาณ 101,221.4 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.0 เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคม 2569 ซึ่งมีปริมาณ 77,876 ตัน และเพิ่มขึ้นร้อยละ 188.3 เมื่อเทียบกับเดือนกันยายน 2568 ซึ่งมีปริมาณ 35,109 ตัน

ด้านมูลค่า การส่งออกข้าวบาสมาติอยู่ที่ 31,120.2 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 112,187.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากเดือนสิงหาคม 2569 ซึ่งมีมูลค่า 24,341 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 87,612 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.9 ในรูปเงินรูปี และร้อยละ 28.1 ในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐ ส่วนเมื่อเทียบกับเดือนกันยายน 2568

ซึ่งมีมูลค่า 11,574 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 41,094 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 168.9 และร้อยละ 173.0 ตามลำดับ

สำหรับข้าวกลุ่มอื่น ๆ (Others) หรือข้าวที่ไม่ใช่บาสมาติ มีปริมาณส่งออก 319,005.3 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.3 จากเดือนสิงหาคม 2569 ที่มีปริมาณ 230,700 ตัน และเพิ่มขึ้นร้อยละ 139.5 จากเดือนกันยายน 2568 ที่มีปริมาณ 133,213 ตัน

ขณะที่มูลค่าการส่งออกข้าวกลุ่มนี้อยู่ที่ 41,182.2 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 148,468.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.2 ในรูปเงินรูปี และร้อยละ 42.5 ในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคม 2569 ซึ่งมีมูลค่า 28,953 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 104,179 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนเมื่อเทียบกับเดือนกันยายน 2568 ซึ่งมีมูลค่า 17,814 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 63,217 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 131.2 และร้อยละ 134.9 ตามลำดับ

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การส่งออกข้าวของปากีสถานในเดือนกันยายน 2569 ขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งด้านปริมาณและมูลค่า โดยข้าวที่ไม่ใช่บาสมาติยังคงเป็นกลุ่มสินค้าหลักที่มีปริมาณส่งออกมากที่สุด ขณะที่การส่งออกข้าวบาสมาติขยายตัวในอัตราสูงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

สำหรับในช่วง 3 เดือนแรก (กรกฎาคม-กันยายน 2569) ของปีงบประมาณ 2026/27 (กรกฎาคม 2569-มิถุนายน 2570) ปากีสถานส่งออกข้าวในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2569 ปริมาณรวม 1,074,932 เมตริกตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งมีปริมาณส่งออก 713,794 เมตริกตัน ขณะที่มูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 181,222 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 652,396 พันดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 53.0 และร้อยละ 55.9 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งมีมูลค่า 118,471 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 418,509 พันดอลลาร์สหรัฐ

เมื่อพิจารณาการส่งออกข้าวแยกตามประเภท พบว่า ข้าวบาสมาติ (Basmati Rice) ในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2569 มีปริมาณส่งออก 247,033 เมตริกตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 80.2 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งมีปริมาณ 137,082 เมตริกตัน โดยมีมูลค่าการส่งออก 76,733 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 276,278 พันดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 82.8 และร้อยละ 86.3 ตามลำดับ จากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งมีมูลค่า 41,972 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 148,317 พันดอลลาร์สหรัฐ

ส่วนการส่งออก ข้าวประเภทอื่นๆ ที่ไม่ใช่ข้าวบาสมาติ มีปริมาณ 827,898 เมตริกตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.6 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งมีปริมาณ 576,712 เมตริกตัน ขณะที่มูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 104,489 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 376,118 พันดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.6 และร้อยละ 39.2 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งมีมูลค่า 76,499 ล้านรูปีปากีสถาน หรือ 270,192 พันดอลลาร์สหรัฐ

ทั้งนี้ ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2569 ปากีสถานมีปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวเพิ่มขึ้นทั้งในกลุ่มข้าวบาสมาติและข้าวประเภทอื่น-ๆ โดยการส่งออกข้าวบาสมาติขยายตัวในอัตราสูงกว่าข้าวประเภทอื่น ๆ ทั้งด้านปริมาณและมูลค่า

ที่มา Oryza.com

บังคลาเทศ

นางอัฟโรซา ข่านัม (Afroza Khanam) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอาหาร เปิดเผยว่า รัฐบาลบังกลาเทศกำหนดราคารับซื้อข้าวเปลือกฤดูอามันกิโลกรัมละ 35 ตากา และข้าวสารกิโลกรัมละ 49 ตากา โดยรัฐบาลบังกลาเทศมีแผนรับซื้อข้าวเปลือกและข้าวสารจากตลาดภายในประเทศรวมทั้งสิ้น 850,000 ตัน ในช่วงฤดูการผลิตข้าวอามัน (Aman) ประจำปีนี้ เพื่อสร้างหลักประกันด้านราคาที่เป็นธรรมให้แก่เกษตรกร และรักษาความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

จากเป้าหมายการรับซื้อทั้งหมด รัฐบาลจะรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรโดยตรงจำนวน 300,000 ตัน ในราคากิโลกรัมละ 35 ตากา (Tk) นอกจากนี้ รัฐบาลจะรับซื้อข้าวนึ่ง (Parboiled Rice) จำนวน 500,000 ตัน ในราคากิโลกรัมละ 49 ตากา และข้าวสารที่ไม่ผ่านกระบวนการนึ่ง (Non-parboiled Rice) จำนวน 50,000 ตัน ในราคากิโลกรัมละ 48 ตากา ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวมีขึ้นในการประชุมคณะกรรมการวางแผนและติดตามสถานการณ์อาหาร (Food Planning and Monitoring Committee) เมื่อวันอาทิตย์ที่ผ่านมา โดยรัฐบาลจะเริ่มดำเนินการรับซื้อข้าวเปลือกในวันที่ 14 พฤศจิกายน และเริ่มรับซื้อข้าวสารในวันที่ 1 ธันวาคม ทั้งนี้ การรับซื้อข้าวเปลือกและข้าวสารฤดูอามันจะดำเนินต่อเนื่องไปจนถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ของปีหน้า

ที่มา Oryza.com

เม็กซิโก

ตามรายงานของ Mexico Business ซึ่งอ้างอิงข้อมูลจากกระทรวงเกษตรและการพัฒนาชนบท (Ministry of Agriculture and Rural Development: SADER) ระบุว่า ผลผลิตข้าวของเม็กซิโกในปี 2568 เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.3 อยู่ที่ 257,480 ตัน จาก 219,587 ตันในปี 2567 แม้ว่าผลผลิตภายในประเทศจะเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณการผลิตยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ ส่งผลให้รัฐบาลเม็กซิโกกำหนดโควตาการนำเข้าข้าวโดยได้รับการยกเว้นอากรศุลกากรจำนวน 200,000 ตัน สำหรับปี 2569

มูลค่าการผลิตข้าวของเม็กซิโกในปี 2568 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.5 อยู่ที่ 1.46 พันล้านเปโซเม็กซิโก (ประมาณ 77.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) จาก 1.30 พันล้านเปโซเม็กซิโก (ประมาณ 68.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในปีก่อนหน้า โดยการเพิ่มขึ้นดังกล่าวได้รับแรงสนับสนุนจากการขยายพื้นที่เพาะปลูกถึงร้อยละ 28.4 จาก 31,346 เฮกตาร์ เป็น 40,250 เฮกตาร์

เม็กซิโกมีรัฐที่เพาะปลูกข้าวทั้งหมด 12 รัฐ โดยรัฐนายาริต (Nayarit) เป็นแหล่งผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุด มีผลผลิต 79,737 ตัน รองลงมา ได้แก่ รัฐกัมเปเช (Campeche) มีผลผลิต 61,670 ตัน และรัฐมิโชอากัง (Michoacán) มีผลผลิต 37,300 ตัน ทั้ง 3 รัฐมีผลผลิตรวมกัน 178,707 ตัน คิดเป็นร้อยละ 69.4 ของผลผลิตข้าวทั้งหมดของประเทศ

รัฐกัมเปเชมีอัตราการขยายตัวของผลผลิตสูงที่สุด โดยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 134.8 จาก 26,263 ตันในปี 2567 เป็น 61,670 ตันในปี 2568 ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นร้อยละ 166.3 อยู่ที่ 12,837 เฮกตาร์ การขยายตัวดังกล่าวได้รับแรงสนับสนุนจากแผนพัฒนากัมเปเช (Plan Campeche) ของรัฐบาล ซึ่งมีเป้าหมายส่งเสริมการผลิตข้าว น้ำนม และเนื้อสัตว์ สร้างการจ้างงาน และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่การผลิตอาหารภายในประเทศ

อย่างไรก็ตาม แม้ผลผลิตข้าวภายในประเทศจะเพิ่มขึ้น แต่เม็กซิโกยังคงพึ่งพาการนำเข้าในระดับสูงเพื่อรองรับความต้องการบริโภคภายในประเทศ โดยโควตาการนำเข้าข้าวที่ได้รับการยกเว้นอากรศุลกากรจำนวน 200,000 ตัน ซึ่งกำหนดไว้สำหรับปี 2569 มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมปริมาณข้าวที่ผลิตได้ภายในประเทศ และสร้างความมั่นใจว่าจะมีข้าวเพียงพอสำหรับจำหน่ายในตลาด

ที่มา Oryza.com

<u>บราซิล</u>

จากข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศของบราซิลจากสำนักงานเลขาธิการการค้าต่างประเทศ (Secretariat of Foreign Trade: SECEX) ระบุว่า ในเดือนตุลาคม 2569 บราซิลมีปริมาณการส่งออกข้าวรวม 97,129 ตัน ขณะที่มีปริมาณการนำเข้ารวม 97,167 ตัน โดยปริมาณการนำเข้าและส่งออกอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ การส่งออกส่วนใหญ่เป็นข้าวเปลือกและข้าวหัก ส่วนการนำเข้าส่วนใหญ่เป็นข้าวสารและข้าวกล้อง

สำหรับการส่งออกข้าวของบราซิลในเดือนตุลาคม ประกอบด้วย ข้าวเปลือก 46,706 ตัน ข้าวหัก 35,284 ตัน ข้าวสาร 15,120 ตัน และข้าวกล้อง 18 ตัน รวมปริมาณการส่งออกทั้งสิ้น 97,129 ตัน ด้านการนำเข้าข้าว ประกอบด้วย ข้าวสาร 51,230 ตัน ข้าวกล้อง 37,790 ตัน ข้าวหัก 6,386 ตัน และข้าวเปลือก 1,762 ตัน รวมปริมาณการนำเข้าทั้งสิ้น 97,167 ตัน

ในส่วนของตลาดนำเข้าที่สำคัญ ปารากวัย (Paraguay) เป็นแหล่งนำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของบราซิล โดยมีปริมาณ 63,129 ตัน คิดเป็นร้อยละ 65 ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ อุรุกวัย (Uruguay) จำนวน 24,654 ตัน หรือร้อยละ 25 และอาร์เจนตินา (Argentina) จำนวน 8,697 ตัน หรือร้อยละ 9 ขณะที่ตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญ ได้แก่ โคลอมเบีย (Colombia) จำนวน 26,159 ตัน เซเนกัล (Senegal) จำนวน 22,212 ตัน เซียร์ราลีโอน (Sierra Leone) จำนวน 17,208 ตัน กานา (Ghana) จำนวน 9,500 ตัน และสิงคโปร์ (Singapore) จำนวน 8,000 ตัน

ทั้งนี้ จากปริมาณการส่งออกและนำเข้าข้าวดังกล่าว บราซิลมีสถานะเป็นประเทศนำเข้าข้าวสุทธิในเดือนตุลาคม 2569 ในระดับเล็กน้อย โดยมีปริมาณการนำเข้าสูงกว่าการส่งออก 38 ตัน ตามการคำนวณจากยอดรวมที่รายงาน สะท้อนให้เห็นว่าปริมาณการค้าข้าวระหว่างประเทศของบราซิลในเดือนดังกล่าวอยู่ในภาวะเกือบสมดุลกัน

ตามรายงานของ Revista Cultivar สถาบันข้าวแห่งรัฐรีโอกรันดีโดซูล (Rio Grande do Sul Rice Institute: IRGA) กำลังดำเนินการเพื่อผลักดันให้ข้าวบราซิลสามารถเข้าสู่ตลาดฟิลิปปินส์ได้ พร้อมทั้งวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ข้าวของบราซิลในตลาดข้าวระดับพรีเมียมของเอเชีย

ระหว่างการเดินทางเยือนฟิลิปปินส์ในเดือนตุลาคมที่ผ่านมา IRGA ได้ประสานงานกับผู้แทนทางการทูตของบราซิล เพื่อผลักดันความพยายามในการเปิดตลาด โดยมีการหารือเกี่ยวกับโครงการริเริ่มดังกล่าวในระหว่างการประชุมข้าวโลกนานาชาติ ประจำปี 2569 (2026 International World Rice Conference: IWRC) ซึ่งจัดขึ้นที่เมืองมาคาติ และมีผู้บริหารในอุตสาหกรรมข้าว ผู้ซื้อ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐจากทั่วโลกเข้าร่วมประมาณ 400 คน

ในการประชุมที่สถานเอกอัครราชทูตบราซิล ณ กรุงมะนิลา IRGA ได้นำเสนอคำร้องอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก เพื่อขอให้เปิดตลาดฟิลิปปินส์สำหรับการนำเข้าข้าวจากบราซิล โดยการหารือครั้งนี้มีผู้แทนจากฝ่ายส่งเสริมการค้า (Trade Promotion Sector: SECOM) และสำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายเกษตรเข้าร่วมด้วย ปัจจุบัน บราซิลและฟิลิปปินส์ยังไม่มีข้อตกลงด้านสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Agreement) ที่เอื้ออำนวยต่อการส่งออกข้าวจากบราซิลไปยังฟิลิปปินส์ การจัดทำข้อตกลงดังกล่าวจึงถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการเปิดทางให้ข้าวบราซิลเข้าสู่ตลาดฟิลิปปินส์

ในการประชุมครั้งนี้ IRGA ได้ส่งผู้อำนวยการฝ่ายการค้าเข้าร่วม และได้นำเสนอกลยุทธ์ในการวางตำแหน่งข้าวบราซิลให้อยู่ในตลาดข้าวระดับพรีเมียมของเอเชียด้วย การเดินทางครั้งนี้เปิดโอกาสให้มีการประเมินพัฒนาการด้านการค้าระหว่างประเทศ และสำรวจแนวทางในการขยายบทบาทของบราซิลในตลาดข้าวโลก

ที่มา Oryza.com